

Хмельницький національний університет
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Дідур Юлії Ігорівни
Прізвище, ім'я, по батькові студента

на здобуття ступеня вищої освіти бакалавра

Податкова система України: сутність, функції та напрями вдосконалення в умовах воєнного стану на прикладі Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Шифр і назва галузі знань
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Шифр і назва спеціальності
Освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування
Назва

КВРФБС 20048 .01.09.00

Виконала студентка IV курсу групи ФБС-20-1
Шифр Підпис Юлія ДІДУР
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник канд. екон. наук. доцент
Науковий ступінь, звання Підпис Олександр ФРАДИНСЬКИЙ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Нормоконтролер Підпис Іванна СИДОРЧУК
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

До захисту допускаю:
Завідувач кафедри ФБС Підпис Ніла ХРУЩ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

27 06 2024 р.

Зміст

	С.
Вступ	4
1. Теоретичні основи побудови податкової системи	7
1.1. Поняття податкової системи та її еволюційна характеристика	7
1.2. Характеристика функцій та принципів організації податкової системи	20
2. Аналітико-методичні аспекти функціонування податкової системи України	30
2.1. Оцінка сучасного стану податкової системи України та особливості діяльності ГУ ДПС у Хмельницькій області	30
2.2. Аналіз фіскальної ефективності ГУ ДПС у Хмельницькій області за період 2021-2023 років та напрями удосконалення системи оподаткування в умовах воєнного стану	44
Висновки	53
Список використаних джерел	56
Додатки	61

Вступ

Податкова система є однією з найважливіших складових економічної структури будь-якої держави, виступаючи головним інструментом мобілізації фінансових ресурсів для забезпечення функціонування державних інститутів і реалізації соціально-економічної політики. В умовах воєнного стану, ефективна податкова система стає критично важливою для забезпечення стабільного економічного розвитку, соціальної справедливості та фінансової стабільності.

Актуальність теми дослідження є критично важливою в умовах воєнного стану, а саме для забезпечення фінансової стійкості держави, підтримки економічної активності, підвищення прозорості та довіри до уряду. Також неодмінно важливо саме збереження соціальної справедливості під час воєнного стану.

Значний внесок у дослідження методичних основ та практики формування податкової системи зробили такі зарубіжні науковці, як Адам Сміт, Адольф Вагнер, Девід Рікардо, Артур Лаффер, Генрі Джордж, серед вітчизняних визначилися такі економісти, як Віктор Пинзеник, Тетяна Єфименко, Олександр Пасхавер, Ігор Уманський та інші. У своїх наукових працях вони розглядали у сутність та принципи податкової системи. Кожен з них зробив значний внесок у розвиток податкової системи.

Метою даного дослідження є аналіз сучасної податкової системи, її функцій, принципів, виявлення її основних проблем і недоліків, а також розробка рекомендацій щодо її вдосконалення. Особлива увага приділяється аналізу функціонування податкової системи України та фіскальної ефективності ГУ ДПС у Хмельницькій області.

Завдання дослідження включають:

- вивчення теоретичних основ побудови податкової системи;
- характеристику функцій та принципів організації податкової системи;
- оцінку сучасного стану податкової системи України;

- аналіз фіскальної ефективності ГУ ДПС у Хмельницькій області;
- виявлення основних проблем та недоліків сучасної податкової системи;
- розробку рекомендацій щодо вдосконалення податкової політики.

Об'єктом дослідження є податкова система, як комплекс економічних відносин, що виникають у процесі адміністрування податків і зборів.

Предметом дослідження є поглиблення теоретико-методичних підходів до розуміння сутності податкової системи її принципів функціонування, аналіз її сучасного стану та напрями вдосконалення у воєнний час.

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі використано декілька методів дослідження, а саме: аналіз нормативно-правової бази – для дослідження законів та постанов що регулюють податкову систему, статистичний аналіз – збір та аналіз статистичних даних, щодо податкових надходжень, фінансовий аналіз – для оцінки ефективності роботи податкових органів та порівняльний – для аналізу надходжень податків за останні роки.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є законодавчі та нормативні документи з питань формування податкової системи, аналітичні матеріали Державної податкової служби України, наукові роботи вітчизняних та зарубіжних економістів, електронні ресурси Інтернету з питань податкової системи.

Таким чином, дане дослідження є важливим кроком у напрямі підвищення ефективності податкового адміністрування та розробки стратегії економічного зростання.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 52 сторінках, що охоплюють 7 таблиць, 9 рисунків. Список використаних джерел налічує 41 позиції.

1. Теоретичні основи побудови податкової системи

1.1. Поняття податкової системи та її еволюційна характеристика

Основна потреба нашого часу – забезпечити збалансований і сталий розвиток усіх сфер суспільства, гармонізувати інтереси різних верств населення, створити міцну економічну основу для інтеграції України у світовий економічний простір. Важлива роль в цьому процесі відводиться податковій системі, яка не тільки забезпечує державу необхідними фінансовими ресурсами, а й сприяє вирішенню основних потреб економіки.

В даний час податкова система в Україні дуже складна і неефективна. Ще не було багато проблем, в яких було б особливо необхідно визначити нерівномірний податковий тягар, фінансову сторону податкової системи, нестабільність податкового законодавства, неефективність податкових пільг і багато інших проблем. Все це не тільки сприяє розвитку економіки, але і може перешкодити її модернізації та оновленню. Це говорить про те, що теперішню податкову систему необхідно реформувати і перетворити з фіскальних інструментів в інструменти регулювання для реалізації загальної соціально-економічної стратегії держави [6].

Податкова система повинна стимулювати оновлення виробництва, розвиток інвестиційної та інноваційної діяльності та вимагати суттєвих змін у стратегії державної податкової політики.

Виникнення і становлення оподаткування пов'язане з соціально-економічним розвитком держави і суспільства. За певних умов розвитку суспільних правовідносин у сфері оподаткування податки утворюють систему.

Система (від давньогрецького σύνστημα – “сполучення”) являє собою набір взаємопов'язаних елементів, які взаємодіють як єдине ціле, відокремлені від навколишнього середовища і відносин між ними [16].

Поняття “податкова система” має кілька тлумачень (таблиця 1.1).

У Податковому кодексі податкова система України визначається як сукупність національних і місцевих податків і зборів, що працюють відповідно до процедур, встановлених законом.

Поняття “податкова система” можна розглядати у вузькому і широкому сенсі. Податкова система у вузькому сенсі відноситься до набору податків, зборів та інших платежів, що стягуються в установленому порядку. В даному випадку його визначення збігається з визначенням і сутністю податкової системи, яка являє собою декомунізація характеризує податкову систему як систему, зв’язок між її елементами може проявлятися грошовими, інформаційними та організаційними потоками сукупність індивідуальних податків, що мають організаційну, правову та економічну єдність. Ключовим моментом тут є важливий аспект податкової системи, який забезпечує механізм дії податків.

У широкому розумінні податкова система – це сукупність податків, зборів та платежів, які законодавчо закріплені в державі. Принцип, форма і метод його створення, його зміна або скасування. Дії, що передбачають оплату, контроль і відповідальність за порушення податкового законодавства. При цьому опора робиться на правові аспекти реалізації суспільних відносин у сфері оподаткування.

Таким чином, податкова система є сукупністю взаємопов’язаних між собою податків, яка дозволяє більшою мірою визначити платоспроможність платників, частково розв’язати проблему ухилення від оподаткування, зробити загальний податковий тягар психологічно менш помітним, а також розширити можливості використання податкової політики як регульовального чинника, посилити соціальний захист і підвищити добробут населення [2].

Таблиця 1.1 – Підходи науковців до визначення поняття “податкова система”

Науковці	Визначення поняття
----------	--------------------

Александров І.М.	Податкова система – це сукупність податків, зборів, мита та інших платежів, що стягуються у встановленому законодавством порядку
Алієв Б.Х.	Податкова система – це сукупність і структура різних видів податків, у побудові та методах обчислення яких реалізується певні вимоги та принципи оподаткування.
Артус М.М., Хижа Н.М.	Податкова система – це взаємопов’язаний комплекс економічних відносин суб’єктів суспільства щодо вилучення у фізичних і юридичних осіб встановлених податкових платежів і обов’язкових зборів, яка надходить до бюджетної системи держави з метою виконання покладених на неї функцій.
Буряковський В.В.	Податкова система – це сукупність податків, встановлених законодавчою владою, що стягуються виконавчими органами, а також методи і принципи побудови податків.
Вещунова Н.Л.	Податкову систему можна визначити як цілісну єдність чотирьох основних її елементів: системи законодавства про податки і збори, системи податків і зборів та системи податкового адміністрування, кожен з яких при цьому знаходиться один з одним у тісному взаємозв’язку і взаємозалежності.
Іванов Ю.Б., Крисоватий А.І., Десятнюк О.М.	Податкова система – це сукупність усіх видів податків, зборів, механізмів і способів їх справляння, а також податкові інфраструктури, які забезпечують своєчасність та повноту надходжень цих обов’язкових платежів до бюджетів різних рівнів.
Ковальов В.В.	Податкова система – заснована на певних принципах. Система врегульованих нормами права суспільних відносин, що складаються у зв’язку з встановленням та справлянням податків і зборів.
Майбуров І.А.	Податкова система – сукупність передбачених законодавством податків, зборів, принципів, форм і методів їх встановлення, зміни або скасування, сплати, здійснення податкового контролю, а також притягнення до відповідальності та заходів відповідальності за порушення податкового законодавства.
Федосов В.М.	Податкова система – сукупність встановлених в країні податків, які повинні бути взаємопов’язаними між собою, органічно доповнювати один одного, не заходити в суперечність із системою в цілому та іншими її елементами.

Таким чином, податкова система являє собою набір взаємопов’язаних податків, які більшою мірою визначають платоспроможність платників податків, частково вирішують проблему ухилення від сплати податків, роблять загальний податковий тягар менш помітним з психологічної точки зору, розширюють можливості використання податкової системи в якості регульовального фактора, посилюють соціальний захист і підвищують добробут населення.

За своєю природою податкова система є оболонкою впровадження податкових механізмів у державі, що регулюють правовідносини:

– відповідальність держави та платника податків за порушення податкового кодексу державою та платником податків, за визначенням, основними елементами оподаткування є порядок обчислення та сплати податків, а також відповідальність платника податків за порушення податкового кодексу;

– державні та місцеві автономні органи про обмеження прав законодавчих ініціативу податковій сфері;

– держава та органи, відповідальні за збір податків визначити правовий статус цих органів, процедури податкового адміністрування, відповідальні за своєчасне надходження податків до бюджету, дотримання податкового законодавства;

– податкові органи та платники податків – права, обов’язки та механізми їх реалізації [3].

Податкову систему слід розглядати, як набір взаємопов’язаних компонентів, у тому числі:

– система оподаткування – це набір податків, зборів та обов’язкових платежів, встановлених у штаті;

– оподатковуваний або платник податків – особа, юридично зобов’язана сплачувати податки;

– законодавча підтримка – набір нормативних правових актів, що регулюють податковий процес;

– організаційне забезпечення – управління низкою органів податкового адміністрування, обчислення та сплата податків (законодавчі та виконавчі органи), забезпечення податкового процесу з точки зору розробки законодавчих актів;

– організація управління в податковій сфері;

– неурядові організації, які беруть участь в управлінні податковими відносинами.

Коли ці компоненти узгоджені, сумісні один з одним і спрямовані на досягнення спільних цілей, вони складають податкову систему.

Інформаційні та фінансові потоки (вхідні та вихідні) пов'язують воєдино всі елементи податкової системи, а також канали, що об'єднують податкову систему з іншими окремими підсистемами фінансової системи.

Державна податкова політика здійснюється через податкову систему. Формування податкової системи відповідає критеріям наукової обґрунтованості оподаткування, ґрунтується на принципі узгодженості, встановленні визначальної основи цієї системи та основоположних принципах.

Під узгодженістю розуміються взаємозв'язки податків між собою, їх взаємодоповнюваність, узгодженість з усією податковою системою і декомунізацією окремих її елементів. При цьому податок виконує обидві функції:

- фінансову – наповнення дохідної частини бюджету;
- нормативну – регулювання соціально-економічного розвитку суспільства.

Ефективність податкової системи забезпечується в першу чергу перевагами системного підходу.

Соціально-економічна доктрина держави полягає у створенні чіткої основи побудови податкової системи, яка є основою для визначення рівня оподаткування з метою спрямування податкових надходжень на забезпечення обсягу державних фінансових ресурсів, необхідних для виконання їх функцій.

Податкова система є однією з основ економічної системи країни. З одного боку, вона забезпечує фінансову базу держави, а з іншого – служить основним інструментом реалізації її економічної доктрини. Основою формування податкової системи є необхідність забезпечення доходів у вигляді податків, зборів та обов'язкових платежів, достатніх для покриття державних витрат. Тому що відомо, що податки забезпечують до 80% доходів бюджету нашої країни [9].

При створенні податкової системи кілька суб'єктів повинні керуватися установами:

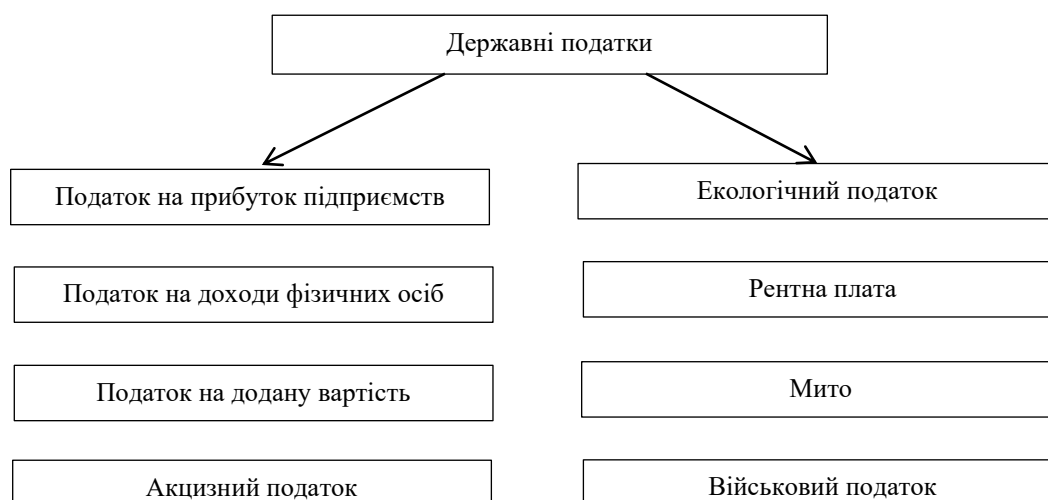
- необхідно враховувати негативний вплив оподаткування на економічну діяльність. Надмірне податкове навантаження призводить до скорочення фонду, до якого сплачуються податки;

- необхідність стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності підприємств;
- необхідно враховувати вплив податків на споживачів. Збільшення податкового навантаження призводить до зниження споживання, скорочення виробництва і, як наслідок, до скорочення податкових надходжень до бюджету;
- необхідно забезпечити конкурентоспроможність вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринку;
- необхідність підтримки розвитку секторів економіки, визначених як пріоритети економіки країни;
- необхідно провести науковий аналіз можливості перенесення податків, який забезпечить рівномірний розподіл податкового тягаря в суспільстві;
- слід приділяти достатню увагу соціальному захисту і поліпшенню добробуту населення.

Структура податкової системи визначається співвідношенням податків і зборів, що складають податкову систему. Це залежить від пріоритетів стратегії розвитку країни, стану національної економіки та інших факторів.

Податкова система в Україні розділена на два етапи – всі податки діляться на державні та місцеві податки. Згідно з Податковим кодексом України, є 8 державних податків і платежів (рисунок 1.1) та 4 місцевих податків і зборів (рисунок 1.2).

Державні податки – це податки, які стягуються центральним урядом країни і є основним джерелом надходжень до державного бюджету.

Рисунок 1.1 – Види державних податків

Місцеві податки – це податки, які встановлюються та стягуються місцевими органами влади, такими як ради або регіональні адміністрації. Вони спрямовані на забезпечення фінансових потреб місцевих громад. Причому місцеві ради повинні обов’язково встановлювати податок на майно (в частині транспортного податку та плати за землю) та єдиний податок. Інші збори органи місцевого самоврядування встановлюють на свій розсуд.

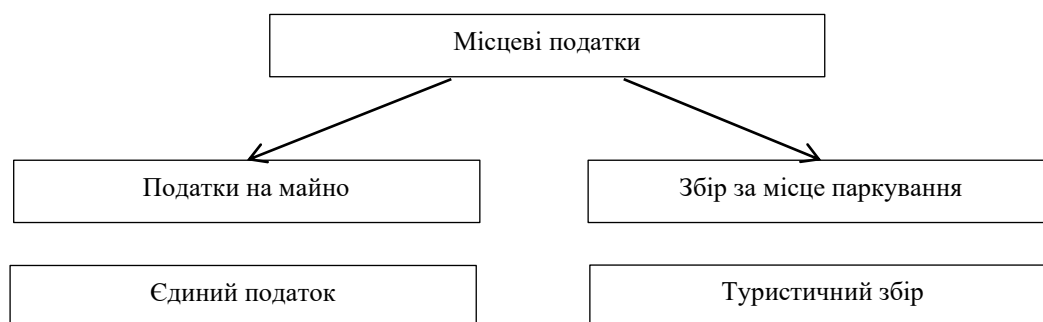

Рисунок 1.2 – Види місцевих податків

Податки, що складають податкову систему, тісно пов’язані і збалансовані: зниження одних податків призводить до збільшення інших і навпаки. Таким чином, побудова науково обґрунтованої податкової системи є однією з основних умов ефективного функціонування економіки та фінансів, оскільки податки є найбільш тісним зв’язком між державою та платниками податків у формуванні, розподілі та використанні доходів бюджету.

В Україні створено податкову систему, яка за своїм складом та структурою схожа до податкових систем розвинутих країн. Закони з питань оподаткування розроблено з урахуванням норм європейського податкового законодавства, а також аспектів податкової політики ГАТТ/СОТ та інших міжнародних економічних організацій. Однак сучасна податкова система в основному

характеризується фінансовим аспектом, який є легким мотивом для більшості змін Податкового кодексу. У той же час його регулювальна функція не орієнтована на стійке економічне зростання. Значне податкове навантаження на виробництво та недостатнє податкове навантаження на використання природних ресурсів негативно впливають на розвиток економіки. Ринкова реформа економіки супроводжувалася численними ініціативами щодо вдосконалення податкової системи шляхом прийняття окремих законодавчих актів [8].

Виникнення та становлення податків і оподаткування пов'язано з соціально-економічним розвитком держави і суспільства. Різні науковці по-різному ставляться до визначення періодів еволюції податків, виходячи з їх економічного змісту, функцій, які вони виконують, співвідношення прямих та непрямих податків тощо (таблиця 1.2).

Найбільш актуальним уявленням сьогодні є існування трьох етапів розвитку податків: перший етап охоплює стародавній світ і початок середніх віків, другий – XVI – XVIII столітті, третій етап припадає на XIX століття і продовжується по наші часи.

Перший етап пов'язаний із зародженням системи податків. Він характеризується нерозвиненістю і випадковим характером податків.

Основним джерелом доходів держави були не податки, а здобич, отримана у війнах, контрибуції, данина з переможених народів, дарування, добровільні підношення.

Історичні підвалини виникнення податків було закладено ще у стародавні часи, коли державні утворення перебували в процесі формування.

На ранніх стадіях існування людства саме жертвоприношення були першими податками. З одного боку, первісні люди намагалися задобрити Бога, з іншого – формували резерв зі здобичі, частини врожаю, який використовувався племенем у разі настання будь-яких форс-мажорних обставин.

Однак жертвоприношення не було заснованим виключно на добровільних засадах і, таким чином, становилося примусовою виплатою або податком.

У системі рабовласництва податки були в основному однаковими. Вони збиралися у формі ренти, трудових обов'язків, участі в певних громадських заходах (спортивні змагання, озброєні військові кораблі, участь у військових кампаніях).

Велика частина податків стягувалася тільки в разі військових дій, але в мирний час населення платило дуже мало податків. При цьому в разі перемоги платнику поверталася частина отриманого видобутку, а також його вклад.

У той час податок становив спочатку 1/6 виробленого продукту (при шумерському царя Нарам Суені), потім церковну(податок на користь церкви) і “світську” десятину Під десятиною розумілася десята частина зі всього, що добувала своєю працею людина: “Всяка десятина від землі, чи від засівів із поля, чи від плодів із дерева, буде Господеві... Десятина з великорослої чи з дрібної скотини; десятина з усього, що проходить під гирлигою пастуха, буде свята Господеві” [4]. Декомунізація і зміцнення відносин між товарами і грошима в суспільстві сприяє тому, що податки приймають виключно грошову форму.

Перші ознаки сучасної податкової системи з'явилися в Стародавньому Римі, де була створена скарбниця, що була власністю імператора. Римська імперія, в якій накопичувалися всі види державних доходів, включаючи податки і збори. Суб'єктами оподаткування були раби, велика рогата худоба, власність, земля та нерухомість. Тобто спочатку був прямий реальний податок.

Таблиця 1.2 – Підходи науковців до періодизації становлення та розвитку податків.

Дослідники	Періоди розвитку податків	Характеристика періодів
Селігман Е.	I етап	Переважання ідеї дару
	II етап	Проведення паралелі між податком і проханням держави про підтримку
	III етап	Закріплення ідеї допомоги, що надається державі
	IV етап	Поширення ідеї про жертву, що приноситься народом в інтересах держави, при якій громадянин відмовляється від коштів в інтересах суспільного блага
	V етап	Домінування ідеї обов'язку сплати податку
	VI етап	Поява ідеї примусу з боку держави
	VII етап	Виникнення ідеї повної частки, або окладу, встановленої урядом незалежно від волі платника
Хайнрайх Х.	I стадія	Домінування неподаткових доходів держави. З податкових платежів переважними є традиційні натуральні прямі податки

	II стадія	На перший план виходять непрямі податки, особливо мито на зовнішню торгівлю
	III стадія	Слабка роль традиційних прямих податків
	IV стадія	Головна роль належить внутрішнім акцизам та податку на продаж, які витіснили мито
	V стадія	Основою податкових систем стають прямі податки на особисті доходи і прибуток корпорацій
Масгрей в Р.	рання стадія	Головним елементом податкової системи виступає поземельний податок. Набувають поширення окремі акцизи та фіскальні монополії. З'являється податок на заробітну плату. Найбільш ефектним стає митне оподаткування зовнішньої торгівлі
	пізня стадія	Значне розширення об'єктів оподаткування, вдосконалення його форм та методів. Зростання впливу на податково-бюджетну систему економічних, соціально-політичних, ідеологічних факторів. Прибуткове оподаткування будується під впливом вимог принципу рівності з урахуванням подальшої централізації функцій державного управління. Ідея податкової справедливості поширюється і на сферу непрямих податків.
Янжул ІІ.	I етап: стародавній світ – початок середньовіччя	Нерозвиненість та випадковий характер податків. Переважання неподаткових доходів.
	II етап: XVI – XVIII століття	Податки починають виступати в якості постійного джерела фінансування доходів держави. Поява великої кількості нових податків. Основна роль відводиться непрямим податкам.
	III етап: XIX століття – наші часи	Податки перетворюються на основне джерело державних доходів. Виникають більш зрілі та удосконалені форми оподаткування. Формуються податкові системи, які включають відносно невелику кількість найбільш ефективних у фінансовому і соціальному відношенні податків.

Деякий час по тому в римській провінції був проведений перепис населення і відповідно, жителі стали обкладатися податком на голосування. Таким чином, прямий податок був доповнений індивідуальним податком. Також були сплачені мита за право вчиняти дії: “перевезення” за перевезення по річці, “торговельні зобов'язання” за право регулювання ринком.

Початковий непрямий податок був виражений у вигляді податку на комерційні операції, відсоток декомунізації якого становив від 1% до 4% від суми транзакції. Зобов'язання, що накладаються при перетині зовнішніх кордонів держави. Акциз на внутрішнє споживання, сіль і деякі інші продукти. Таким чином, на ранніх етапах еволюції оподаткування були введені

найпростіші форми прямого і непрямого оподаткування, які не потребують складних систем розрахунку та обліку.

У цей період була закладена основа декларації, згідно з якою громадяни були розділені на кілька класів залежно від розміру власності. Бідняки не платили податки і були звільнені від військової служби.

Слабкість державної влади не дозволяла мати розвинений фінансовий устрій. Таким чином, спочатку митникам, які повинні були пожертвувати певну суму податків натурою або готівкою до державної скарбниці в певний час, було надано право збирати податки. Неконтрольовані його дії призвели до серйозних зловживань і несплати податків в казну.

З формуванням державного апарату стали з'являтися перші механізми громадянського збору податків. Таким чином, за наказом римського імператора Августа Октавіана у всіх провінціях були створені фінансові установи для збору податків та контролю за платежами. Декларація громадянина про власність стає обов'язковою.

На другому етапі розвитку оподаткування податки стають постійним джерелом державних доходів, але не займають вищого становища. Утримання регулярної армії і розширення адміністративного апарату вимагають значних фінансових ресурсів. Введені податки розрізняються за своєю різноманітністю. Вони вимагають більш складної системи бухгалтерського обліку та визначення оподаткованої та податкової бази.

Основою податкової системи є непрямий податок на продаж або імпорт товарів у вигляді акцизів, а фіскальна монополія (алкогольних напоїв, тютюнових виробів, солі тощо) збільшити доходи державного бюджету за рахунок цих витрат. Основними прямими податками були земельний податок і подушний податок.

Яскравий приклад подальшого розвитку оподаткування, що ілюструє економічне становище держави в пізньому середньовіччі. Військові кампанії, будівництво флотів і міст вимагали значного збільшення скарбниці.

Податки були накладені на відмову від народжень, весіль, похоронів, бороду і хрещень, а особливі податки були накладені на осіб, які не є членами Православної церкви.

Тим часом прямі податки в Україні відігравали другорядну роль. Таким чином, в 1796 році подушний податок становив 33% від усього доходу, а непрямий податок досяг 43% (майже половина цієї суми була отримана за рахунок податку на алкоголь) [25].

Була створена перша в світі податкова система, заснована на наукових принципах (А.Сміт, А.Вагнера).

Еволюція оподаткування характеризується визначенням податків як основного джерела доходів державного бюджету.

Податки є важливим регулятором економічного розвитку суспільства. Хоча їх кількість значно зменшилася, їх податкова база розширилася. Протягом століття була створена податкова система, яка включала невелику кількість найефективніших податків. До них відносяться податок на прибуток населення, корпоративний податок, соціальний податок, акцизний податок та митні збори. У 1954 році податок на додану вартість був вперше введений у Франції як форма універсального акцизного податку.

Прямі податки стають головним у податковій системі більшості економічно розвинених країн, особливо там, де платником податків є фізична особа. Поточна податкова реформа спрямована на встановлення прогресивної шкали ставки податку на доходи фізичних осіб, гармонізацію податкової системи основних світових податків та дотримання принципів універсальності та справедливості оподаткування, що застосовуються шляхом гармонізації національного податкового законодавства.

Процес гармонізації податкової системи складається з уніфікації податкової структури і принципів, загального вектора податкової реформи і гармонізації національного податкового законодавства і податкової політики різних держав.

Складність податкової системи, введення і поширення декларацій про доходи та майно вимагають розвитку державного апарату податкового адміністрування. З'являються спеціальні установи для навчання державних податкових органів і вивчення технічних прийомів збору податків. Податкові служби є базовими інститутами будь-якої економіки з декількох причин. По-перше, вони регулюють оборот внутрішньої і зовнішньої торгівлі, збирають мита і податки, тобто поповнюють державну казну. По-друге, як держава, надавати засоби національних протекціоністських заходів, гарантувати економічну безпеку країни. По-третє, в період реформ держави роль податкових служб в політичних, правових, соціальних та інших соціальних перетвореннях полягає в регулюванні вітчизняної промисловості, сільськогосподарського сектора, сфери послуг і особливо висока в розвитку основних галузей і промисловості.

Цілісність суб'єкта, ефективність та розумний характер податкових органів є важливими чинниками ефективного функціонування податкової системи та наповнення державного бюджету [14].

1.2. Характеристика функцій та принципів організації податкової системи

Історія розвитку податкової системи показує, що податки є не тільки джерелом наповнення бюджету, а й інструментом регулювання соціально-економічних процесів держави. Свідоме використання податкового важеля проявляється у використанні певних податкових функцій. І через них розкривається соціальна мета самого податку.

Сучасна фінансова наука виділяє дві характеристики цієї категорії, ґрунтуючись на сутності податку як поняття категорії: фіскальну і обліково-

розподільчу, які мають об'єктивний характер та існують з періоду виникнення податків (рисунк 1.3).

Рисунок 1.3 – Функції податків

Фіскальна функція є основною у характеристиці сутності податків, вона визначає їхнє суспільне призначення.

Таким чином, зміст фіскальної функції полягає в тому, що за допомогою податків формуються фінансові ресурси держави, забезпечуються об'єктивні умови для створення важливої основи функціонування суспільства, за допомогою цієї функції здійснюється значна частина суспільного об'єкта податків, визначаються конкретні форми формування грошових ресурсів держави, забезпечується існування і функціонування держави і виконання її функцій.

Потім держава в тій чи іншій мірі починає використовувати податкові ставки і податкові преференції для регулювання соціально-економічних процесів,

а податки для впливу на економічні процеси, проведення ефективної демографічної політики.

Таким чином, податок на цю функцію відіграє певну роль у бухгалтерському обліку та розподілі, заохочуючи, обмежуючи та контролюючи ці процеси.

Виходячи з цього, функція обліку та розподілу податків полягає в тому, щоб декомунізувати між державою та її суб'єктами вартість створеного валового внутрішнього продукту за допомогою податків, таких як податкові елементи (об'єкти, об'єкти оподаткування, податкові ставки, податкові пільги тощо). Він складається з перерозподілу через, регулювання співвідношення витрат такого розподілу, тобто держава через роль бухгалтерського обліку та обігу впливає на різні аспекти соціально-економічного життя на макрорівні, а на мікрорівні – на конкретні дії платників податків [40].

Тому вчений Василик О. (український економіст (1938-2004)) правильно розкриває зміст цієї функції, механізм її прояву, щоб ця функція разом з обліково-розподільчою функцією врівноважувала і розширювала податкову базу і, відповідно, забезпечувала ефективну роботу фіскальних функцій. Тобто це ще раз підтверджує міцний взаємозв'язок і взаємозалежність фіскальних і регуляторних аспектів функцій податків [25].

Однак, на поточному етапі розробки і модернізації податкового механізму, як відзначають багато дослідників фінансової теорії, відбувається диверсифікація функціонального призначення фінансів, і певні підфункції можуть бути умовно визначені в залежності від того, які аспекти впливу оподаткування виділені або які ефекти найбільш бажані в даній соціально-економічній ситуації в рамках основних функцій.

Загалом виділяють стимулювальну та контрольну підфункції. Стимулювальна функція реалізується через надання пільг та преференцій. Об'єднуючи стимулювальну та регулювальну функції в одну економічну, можна зазначити, що податки, як активний інструмент перерозподільних процесів, значно впливають на відтворення, стимулюючи або зменшуючи накопичення

капіталу, а також розширюючи або звужуючи платоспроможний попит населення.

Стримуюча підфункція податків полягає у створенні стимулів для розвитку певних категорій платників податків (наприклад, малих підприємств, підприємств інвалідів тощо), видів діяльності (сільське господарство, деякі види промислового виробництва, освіта, охорона здоров'я тощо), окремих територій або проектів загальнонаціонального чи регіонального значення за допомогою оподаткування.

Ця підфункція реалізується через надання податкових пільг і преференцій, які застосовуються до зазначених платників податків, видів діяльності або територій.

Прикладом стримуючої функції податків є можливість переходу малих підприємств із загальної на спрощену систему оподаткування зі сплатою єдиного податку:

- “податкові канікули” з податку на прибуток для новостворених малих підприємств;
- тимчасове звільнення (до 01.01.2025 року) від оподаткування податком на прибуток і податком на додану вартість для певних суб'єктів літакобудування;
- оподаткування за нульовою відсотковою ставкою ПДВ операцій з експорту технічних культур (соєвих бобів, насіння свиріпи або ріпаку);
- встановлення семивідсоткової ставки ПДВ для операцій з постачання лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання.

Стимулююча (або дестимулююча) підфункція податків спрямована на створення бар'єрів для розвитку небажаних економічних процесів через оподаткування. Податки за своєю суттю дестимулюють розвиток будь-якого виробництва. Водночас, підвищення податкових ставок для окремих видів діяльності забезпечує цілеспрямоване обмеження їх поширення. Однак використання стимулюючої підфункції не повинно призводити до підризу основ оподаткування, пригнічення та ліквідації об'єкта оподаткування, оскільки в такому випадку зникне саме джерело податку. Найбільш яскравим прикладом

стимулюючої підфункції податків є запровадження акцизного податку на шкідливі для здоров'я товари (алкогольні напої та тютюнові вироби) і підвищені ставки цього податку на використовувані транспортні засоби (не нові).

Функція оподаткування відтворювального призначення виявляється у тому, що кошти, накопичені завдяки відповідним податкам, спрямовуються у бюджет для відновлення використовуваних ресурсів. У вітчизняній системі оподаткування це реалізується через екологічний податок, який стягується за викиди шкідливих речовин у повітря та водні об'єкти, розміщення побутових відходів, утворення та зберігання радіоактивних відходів, а також рентну плату за використання різних видів природних ресурсів, таких як надра, радіочастотний ресурс, спеціальне використання води та лісові ресурси.

Сучасні податки відіграють важливу роль у підтримці соціально вразливих, незахищених та малозабезпечених верств населення через розподільчу функцію. Це означає перерозподіл суспільних доходів між різними категоріями громадян з метою зменшення соціальних нерівностей за рівнем доходів. Розподільча функція досягається за допомогою прогресивного оподаткування доходів громадян, введенням акцизів на предмети розкоші, застосуванням соціально орієнтованих податкових пільг та неоподатковуваних мінімумів.

У науковій літературі іноді розподільчу функцію називають соціальною. Однак, таке тлумачення може бути недостатньо точним, оскільки соціальні аспекти податкового регулювання не обмежуються лише регулюванням рівня доходів громадян.

Основними компонентами податкового регулювання є:

- підтримка виробництва соціально значущої продукції;
- стимулювання розвитку людського капіталу;
- забезпечення населення житлом;
- підтримка неприбуткових організацій та організацій інвалідів;
- охорона здоров'я та довкілля;
- формування об'єктів інфраструктури та інше.

Ці завдання досягаються не лише за рахунок інструментів, які забезпечують перерозподіл доходів між різними верствами населення, але й за допомогою стимулюючих підфункцій, а також підфункції відтворювального призначення.

Наприклад, екологічний податок, який відтворює природні ресурси, спрямований на підтримку здорового стану природного середовища, необхідного для життя людини. Звільнення від оподаткування прибутку для підприємств, що є повністю власністю громадських організацій інвалідів, стимулює їхнє працевлаштування. Введення зниженої ставки податку на додану вартість на ліки порівняно з базовою ставкою сприяє підтримці громадського здоров'я, зробивши ліки більш доступними. Акциз на алкогольні напої та тютюнові вироби має за мету стримувати споживання цих продуктів.

Таким чином, розгляд сутності податків та єдності їх функцій має теоретичне значення, оскільки підкреслюється, що специфічне суспільне призначення податків проявляється не в окремих функціях, а в їхній єдності. Податкова теорія, як важлива складова економічної науки, вже давно розробила основні ідеї та положення для створення різних моделей податкових систем. Ці ідеї відомі як принципи оподаткування.

В Україні податкове законодавство, зокрема стаття 4 Податкового кодексу [28], визначає 11 принципів, на яких ґрунтується податкова система. Суть податків як інструменту регулювання економічних відносин є складною та має багатоаспектний характер. Тому кожній сфері податкових відносин відповідає своя система принципів: економічні, юридичні (принципи податкового права) та організаційні.

Економічні принципи оподаткування визначаються як положення, що стосуються доцільності та економічної оцінки податків як економічного явища. Вони були сформульовані у 1776 році Адамом Смітом (таблиця 1.3) у його праці “Дослідження про природу та причини багатства народів”. Сміт виділив 5 принципів, які згодом отримали назву “Декларація прав платника” [41]:

Таблиця 1.3. – Принципи оподаткування сформульовані А.Смітом

Принцип	Опис
Принцип господарської незалежності і свободи платника податків	Платники податків мають право самостійно здійснювати свою господарську діяльність, обирати форми та методи ведення бізнесу без надмірного втручання з боку державних органів
Принцип справедливості	Полягає в рівному обов'язку громадян платити податки пропорційно своїм доходам, якими вони користуються під заступництвом та захистом держави
Принцип визначеності	Сума, спосіб, час платежу мають бути заздалегідь відомі платнику податків
Принцип зручності	Податок повинен стягуватися в такий час і таким способом, який представляє найбільші зручності для платника
Принцип економії	Витрати на стягнення податку мають бути меншими, ніж самі податкові надходження

Ці принципи залишаються актуальними й сьогодні. Однак суспільство розвивається, і система принципів оподаткування зазнає певних змін і коригувань. Зокрема, в наш час особливу увагу заслуговують такі 4 принципи оподаткування: принцип пропорційності, принцип максимального обліку інтересів та можливостей платників податків, принцип ефективності та принцип справедливості.

Принцип пропорційності або принцип економічної збалансованості інтересів платників податків та державного бюджету полягає у встановленні правильного та обґрунтованого співвідношення між наповнюваністю бюджетів на всіх рівнях та негативними економічними наслідками оподаткування. Крива Лаффера ілюстративно демонструє цей принцип.

Враховуючи економічно обґрунтований обсяг витрат, було зроблено висновок, що оподаткування як економічна категорія має свої межі, обумовлені принципом пропорційності. Була розрахована оптимальна межа в 37,7% для податкового навантаження на суб'єкт господарювання, при якій сума сплачуваних податків у загальному обсязі доходів від продажу продукції (валовий операційний дохід) не перевищує розрахункової точки, виходячи з

відношення: сукупність податків до валового доходу, виключаючи незмінні та змінні витрати.

Оскільки дослідження проводилися на основі даних з території США, розрахункова точка показує рівень податкових можливостей платників в умовах функціонування високорозвиненої економіки. Подальші дослідження внесли коригування в показник "гранична точка" для держав, що економічно ще розвиваються, знизивши її до рівня 10-20%. Україна належить до країн з економікою, що розвивається, чий економічний потенціал був значно ослаблений економічними рішеннями державної влади та діями російських окупантів.

– принцип максимального врахування інтересів та можливостей платників податків є одним з ключових економічних принципів. Відповідно до цього принципу оподаткування має бути зрозумілим і зручним для платника податків, а не для влади. Сума, час і метод оплати податків повинні бути зазначені, відомі платнику і не залежать від бажань влади. Іншим аспектом цього принципу є обов'язковість своєчасної інформації для платників податків про всі зміни податкового законодавства, а також простота обчислення і сплати податку. Принцип передбачає можливість вибору платниками податків того чи іншого способу взаємодії з пропонованим податковим законодавством. Наприклад, якщо влада прагне отримувати податки щомісяця чи щокварталу, це зручно для влади, а не для платників податків:

– принцип економічності або ефективності – загальна сума зборів з кожного окремого податку повинна перевищувати витрати на його збирання та управління;

– принцип справедливості – кожен громадянин держави зобов'язаний брати участь у фінансуванні державних витрат у відповідності до своїх доходів та можливостей. Цей принцип, через свою складність і неоднозначність, заслуговує на окреме дослідження і, можливо, на окреме обговорення. Фахівці вважають, що у питанні пріоритетності принципів оподаткування цей принцип здійснив своєрідний рух по спіралі: від справедливості за Адамом Смітом,

достатністю за Адольфом Вагнером і знову до принципів справедливості у податкових системах промислово розвинених країн наприкінці ХХ століття.

Ідея податкової справедливості у багатьох країнах отримала законодавче і, частіше за все, конституційне закріплення. Конституція Ліхтенштейну передбачає, що держава встановлює справедливе оподаткування, звільняючи від оподаткування мінімальний дохід для існування і застосовуючи підвищені ставки до вищих доходів та майна. Фінансові реформи Рональда Рейгана 1982 року розпочалися з "Закону про справедливе оподаткування та фіскальну відповідальність".

Проблема справедливості передусім є етичною проблемою. Відсутність етичних обмежень у представників української влади лише поглиблює теперішню проблему.

При формуванні податкової політики люди мають на увазі "справедливість", але "людська справедливість" є відносною і залежить від соціально-політичних, соціально-економічних та інших факторів. Тому висвітлення питання справедливості слід проводити з економічної та юридичної позицій.

З економічної точки зору принцип справедливості означає, що державні податки та витрати повинні впливати на розподіл доходів, покладаючи навантаження на одних та надаючи привілеї іншим. Це означає, що реалізація принципу справедливості має балансувати споживчі можливості кожної людини. В економічній літературі виділяють два аспекти принципу справедливості: горизонтальний та вертикальний.

Горизонтальна справедливість передбачає, що платники податків у однаковому економічному положенні мають бути в однаковому податковому становищі, тобто кожен сплачує податок у рівній величині (принцип платоспроможності). Цей принцип передбачає, що сума сплачених податків залежить від доходів платника. Однак виникає проблема визначення рівності, відома як "парадокс рівності": виявлення рівності не завжди можливе шляхом співвідношення. Наприклад, двоє робітників з однаковими умовами праці та

однаковими доходами можуть мати різну кількість дітей, що робить їх нерівними. Щоб забезпечити рівність, принцип справедливості враховує інтереси неповнолітніх членів родини, що впливає на рівень оподаткування.

Таким чином, реалізація принципу справедливості через податкову систему може стати стимулом для розвитку демографічної ситуації та вирішення демографічних викликів.

Вертикальна справедливість означає, що особи, які користуються більшими державними благами, мають сплачувати більше податків (принцип вигод). Цей підхід обґрунтовується тим, на скільки і які суспільно важливі блага витрачаються за рахунок бюджету, зібраного через податки.

Принцип справедливості в податковій системі дозволяє аргументувати, що прогресивне оподаткування є справедливішим за пропорційне, оскільки воно зменшує (вирівнює) нерівність доходів після сплати податків у межах наявних споживчих можливостей.

З юридичної точки зору принцип справедливості оцінюється за тим, наскільки обґрунтовано законодавство регулює процедури збору податків та відносини між державою, яка стягує податки, та особами, які їх сплачують. Аналіз податкового законодавства України вказує на переваги, надані державі, особливо податковим органам, над платниками податків.

Принципи, що лежать в основі податкового законодавства України, визначені у статті 4 Податкового кодексу, встановлюють нерівні умови для платників податків, легалізують процвітання багатих і подальше збіднення бідних. Влада вважає, що принцип соціальної справедливості полягає в тому, щоб встановити однаковий податковий тариф для тих, хто отримує мінімальну заробітну плату і тих, хто отримує максимальну, хоча різниця між ними становить сотні разів. Однак ці принципи не відповідають міжнародним економічним стандартам [36].

Висновок полягає в тому, що якщо справді хочеться зробити справедливість одним із основних принципів побудови української податкової

системи, український законодавець повинен визнати і виконувати такі положення:

– бюджетна та податкова політика мають базуватися на принципах перерозподілу податкових платежів між платниками з різними можливостями.

Пропорційне оподаткування є несправедливим і шкідливим;

– для досягнення справедливості податкова система має бути диференційованою за видами податків;

– основними ознаками справедливої податкової системи є пільги. Пільги є необхідними компонентами будь-якої податкової системи і є одним із способів державного регулювання економіки.;

– з методологічної точки зору принцип справедливості виявляється у прогресивному та шедулярному оподаткуванні.;

– з юридичної точки зору податкові органи та платники повинні мати рівні права та можливості при захисті своїх інтересів;

2. Аналітико-методичні аспекти функціонування податкової системи України

2.1. Оцінка сучасного стану податкової системи України та особливості діяльності ГУ ДПС у Хмельницькій області

Сучасна система оподаткування в Україні привертає увагу вчених та дослідників, оскільки вона відіграє ключову роль у формуванні економічної та соціальної політики країни. Податкова система є основним інструментом фіскальної політики, впливаючи на розподіл фінансових ресурсів, стимулюючи або, навпаки, стримуючи економічну активність суб'єктів господарювання, та формуючи бюджетні доходи. Дослідження проблем податкової системи в Україні актуальне, оскільки ефективна та справедлива податкова система є

важливим чинником стимулювання економічного розвитку та залучення інвестицій [24].

Недоліки в сучасній податковій системі ведуть до економічних викликів, зростання тіньової економіки та погіршення соціально-економічного становища громадян. Враховуючи складні умови військової агресії з боку Росії, глобальну конкуренцію та потребу у фінансовій стабільності, вивчення та вдосконалення системи оподаткування залишаються важливими завданнями для розвитку України. Зазначимо, що Україна входить до переліку країн з однією з найбільш складних і непривабливих податкових систем. Відповідний рейтинг, названий "Tax Hells Index 2023" [1] ("Податкове пекло 2023"), був складений американським фондом "1841". За авторами рейтингу, перше місце посідає країна з найскладнішою економічною ситуацією. Україна займає в цьому рейтингу четверте місце, але варто зазначити, що оцінка проводилася на підставі даних 2021 року, до початку військової агресії та воєнного стану в Україні. Такий рейтинг свідчить про значні недоліки, з якими стикається бізнес-спільнота та інвестори в процесі оподаткування.

Податкові надходження відіграють вирішальну роль у формуванні бюджетних доходів та забезпеченні фінансової стабільності держави. Зміна динаміки частки податкових надходжень у загальному обсязі бюджетних доходів за останні роки свідчить про істотні зміни у фінансовій ситуації країни. У 2021 році податкові надходження склали 73,2% від усіх бюджетних доходів, у 2022 році — 72,7%, а у 2023 році — 74%. На рисунку 2.1 представлено динаміку доходів бюджету та податкових й неподаткових надходжень за останні 3 роки.

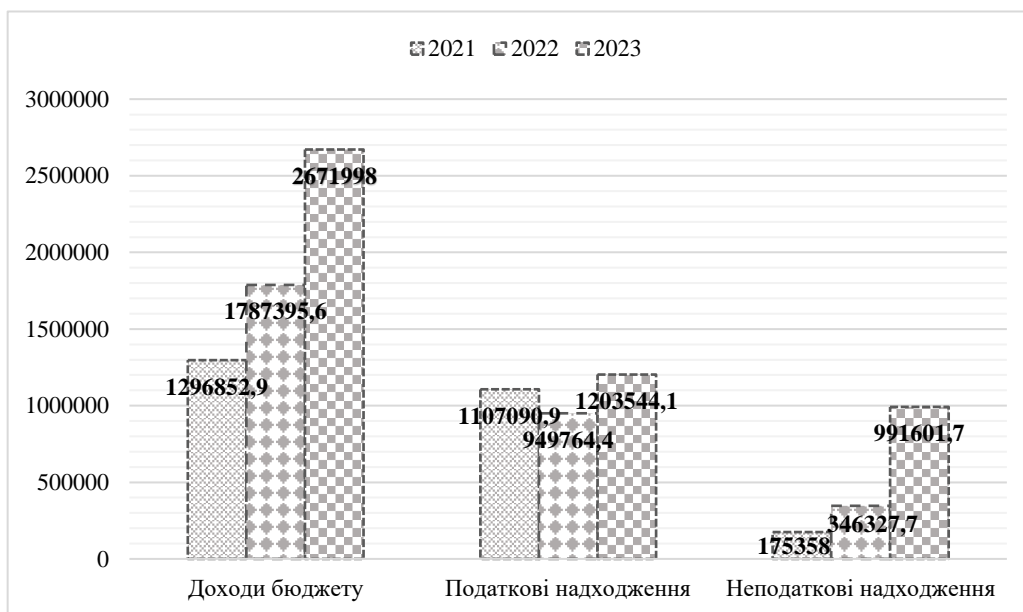

Рисунок 2.1. – Динаміка походів бюджету та податкових і неподаткових надходжень за 2021-2023 роки.

Отже, загальні доходи бюджету у 2021 році склали 1,296,852.9 млн грн. У 2022 році доходи зросли на 490,542.7 млн грн (37.8%) і склали 1,787,395.6 млн грн. Щодо 2023 року, доходи зросли ще на 884,602.4 млн грн (49.5%), досягнувши 2,671,998.0 млн грн.

Податкові надходження у 2021 році становили 1,107,090.9 млн грн, у 2022 році знизилися на 157,326.5 млн грн (-14.2%) до 949,764.4 млн грн та у 2023 році податкові надходження відновилися і зросли на 253,779.7 млн грн (26.7%) до 1,203,544.1 млн грн.

Неподаткові надходження у 2021 році вони склали 175,358 млн грн, у 2022 році зросли на 170,969.7 млн грн (97.5%) до 346,327.7 млн грн та у 2023 році неподаткові надходження значно зросли на 645,274 млн грн (186.3%) до 991,601.7 млн грн.

Частка неподаткових надходжень значно зросла у загальних доходах бюджету, особливо у 2023 році. Це свідчить про зміну структури доходів держави та збільшення ролі неподаткових джерел у фінансуванні бюджету.

Загалом, дані (рисунок 2.1) вказують на значні зміни у фінансовій ситуації країни з 2021 по 2023 рік, з помітним зростанням доходів бюджету та

відновленням податкових надходжень після спаду у 2022 році. Збільшення неподаткових надходжень свідчить про важливість диверсифікації джерел доходів бюджету.

Якщо аналізувати таблицю 2.1, ми можемо побачити, що податок на додану вартість у 2021 році склав 536,5 млн грн (48,46% від загальних податкових надходжень) у 2022 році знизився до 467 млн грн (49,17%), але його частка в загальних податкових надходженнях трохи зросла та у 2023 році ПДВ зріс до 580,8 млн грн (48,25%), але його частка в загальних надходженнях трохи зменшилася.

Акцизний податок у 2021 році склав 162,5 млн грн (14,8%), у 2022 році акциз знизився до 102,3 млн грн (10,77%), що свідчить про значне падіння через зниження споживання підакцизних товарів, та у 2023 році акцизний податок зріс до 167,3 млн грн (13,9%), що вказує на відновлення споживання або підвищення ставок акцизу [10].

Мито у 2021 році склало 38,18 млн грн (3,45%), у 2022 році мито знизилося до 23,1 млн грн (2,43%) через зменшення імпорту, та у 2023 році мито зросло до 40,5 млн грн (3,36%), що може свідчити про відновлення імпорту.

Таблиця 2.1. – Аналіз реалізації фіскальної функції непрямих податків у формуванні податкових доходів Державного бюджету України за 2021-2023 роки.

Роки	2021	2022	2023
Податкові надходження, млрд. грн	1107,01	949,7	1203,5
Податок на додану вартість			
млн. грн	536,5	467	580,8
Питома вага у податкових надходженнях ДБУ, %	48,46	49,17	48,25
Акцизний податок			
млн. грн.	162,5	102,3	167,3
Питома вага у податкових надходженнях ДБУ, %	14,8	10,77	13,9
Мито			

млн. грн.	38,18	23,1	40,5
Питома вага у податкових надходженнях ДБУ, %	3,45	2,43	3,36

Загальні податкові надходження мають значні коливання, з падінням у 2022 році та відновленням у 2023 році. Це може бути результатом впливу військового стану на економічні фактори та державну політику. Податок на додану вартість залишається основним джерелом податкових надходжень, стабільно складаючи близько 48-49% від загальних надходжень. Акцизний податок зазнав значних змін, з помітним падінням у 2022 році та відновленням у 2023 році, що вказує на нестабільність споживання підакцизних товарів. Надходження від мита також зазнали коливань, зменшуючи у 2022 році та зростаючи у 2023 році, що може свідчити про зміни у зовнішньоекономічній діяльності.

Ці дані вказують на важливість адаптації податкової політики до економічних умов та потребу у стійких джерелах податкових надходжень для забезпечення фінансової стабільності держави.

Таблиця 2.2 – Аналіз реалізації фіскальної функції прямих податків у формуванні податкових доходів Державного бюджету України за 2021-2023 роки.

Роки	2021	2022	2023
Податкові надходження, млрд. грн	1107,01	979,4	1203,05
Податок на доходи фізичних осіб			
млн. грн	137,5	148,42	206,94
Питома вага у податкових надходженнях ДБУ,	12,42	15,62	17,19
Податок на прибуток підприємств			
млн. грн	147,7	117,05	143,83
Питома вага у податкових надходженнях ДБУ,	13,34	12,32	11,95
Інші податки			
млн. грн	84,63	91,83	64,13
Питома вага у податкових надходженнях ДБУ,	7,64	9,66	5,32

Аналізуючи таблицю 2.2, ми можемо побачити, що податок на доходи фізичних осіб у 2021 році склав 137,5 млн грн (12,42% від загальних податкових надходжень) у 2022 році збільшився до 148,42 млн грн (15,62%), що вказує на зростання частки цього податку у загальних надходженнях та у 2023 році податок на доходи фізичних осіб зріс ще більше до 206,94 млн грн (17,19%), що свідчить про збільшення доходів громадян або покращення адміністрування податку.

Податок на прибуток підприємств) у 2021 році становив 147,7 млн грн (13,34%), у 2022 році знизився до 117,05 млн грн (12,32%), що може свідчити про зниження прибутків підприємств, та у 2023 році дещо відновився до 143,83 млн грн (11,95%), але все ще нижче рівня 2021 року, вказуючи на поступове відновлення підприємницької активності.

Інші податки у 2021 році становили 84,63 млн грн (7,64%), у 2022 році вони збільшилися до 91,83 млн грн (9,66%), що вказує на розширення бази оподаткування або впровадження нових податків та у 2023 році інші податки знизилися до 64,13 млн грн (5,32%), що може бути результатом зниження певних видів податків або податкових пільг.

Можна зробити висновок, що коливання загальних податкових надходжень показують економічну нестабільність, спричинену зовнішніми і внутрішніми факторами. Зниження у 2022 році і подальше зростання у 2023 році вказують на адаптацію економіки до змін.

Податок на доходи фізичних осіб демонструє стабільне зростання як в абсолютних показниках, так і у частці в загальних податкових надходженнях, що може свідчити про зростання заробітних плат або ефективніше адміністрування податку. Податок на прибуток підприємств зазнав зниження у 2022 році, але частково відновився у 2023 році. Це може вказувати на тимчасові труднощі підприємств у 2022 році з подальшим частковим відновленням. Всі інші податки

зросли у 2022 році, але значно знизилися у 2023 році, що може вказувати на зміни в податковій політиці або структурі економіки [10].

Загалом, податкові надходження України демонструють ознаки адаптації до економічних викликів, зокрема зростання надходжень від податку на доходи фізичних осіб та поступове відновлення податку на прибуток підприємств. Це вказує на можливість відновлення економіки після складних періодів.

Отже, незважаючи на складні політико-економічні умови та трансформаційні зміни протягом аналізованого періоду, в Україні спостерігається тенденція до збільшення частки прямих податків у системі оподаткування, що відповідає практиці розвинених країн. Також видно зростання всіх податкових надходжень протягом аналізованого періоду, за винятком надходжень від рентної плати та плати за використання інших природних ресурсів, які істотно скоротилися. Проте, попри зростання податкових надходжень, система оподаткування України має суттєві недоліки та прогалини.

Наступним значним недоліком сучасної системи оподаткування в Україні є існування великої кількості податків і зборів, більшість з яких мають дуже низьку питому вагу в загальних податкових надходженнях — менше 1%. Це призводить до того, що ці податки не роблять суттєвого внеску в накопичення доходів бюджету країни, а лише створюють додаткові витрати на їх стягнення. Такий розподіл податків спричиняє адміністративні та бюрократичні труднощі для бізнесу, викликаючи збільшення адміністративних витрат та ускладнюючи податковий облік для платників. Крім того, така фрагментарність податкової системи може сприяти недооцінці ефективності податкових зборів та ускладнювати здійснення ефективних фіскальних політик.

У Національній економічній стратегії України на період до 2030 року також зазначено, що податкова система України є надто дискреційною і сприяє тінізації та офшоризації економіки. У документі вказано, що в контексті корпоративного податку в Україні діє податок на прибуток, який, хоча й має ставку, що відповідає світовим практикам, водночас є дискреційним. Наприклад,

існує можливість тиску податкових органів на підприємства при визначенні бази оподаткування. Така ситуація створює сприятливі умови для недоотримання необхідних фінансових ресурсів у державний бюджет. Крім того, чинний характер податкового регулювання може створювати можливості для виведення коштів у юрисдикції з меншим оподаткуванням, що дозволяє бізнесу мінімізувати свої податкові зобов'язання та стимулює розгляд альтернативних шляхів оптимізації фінансів, що може призводити до втрати державним бюджетом значної частини потенційних надходжень.

З точки зору оподаткування праці, велике навантаження на оплату праці в Україні визначається єдиним соціальним внеском на загальнообов'язкове державне страхування (22%) та військовим збором (1,5%), що призводить до загального податкового навантаження понад 40%. Це, у свою чергу, створює умови для тінізації економіки, зловживання спрощеною системою оподаткування та зростання рівня безробіття.

Ще одним значним недоліком сучасної системи оподаткування України є часті випадки автоматизованого блокування податкових накладних. Відповідно до пункту 201.16 Податкового кодексу України передбачена можливість зупинення реєстрації податкової накладної чи розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних у порядку та на підставах, визначених постановою Кабінету Міністрів України №1165 від 11.12.2019 р. Автоблокування податкових накладних є інструментом для контролю за дотриманням податкового законодавства. Податкові органи можуть блокувати накладні для подальшого аналізу з метою перевірки відповідності платника податків усім вимогам та правилам оподаткування, включаючи правильність обліку доходів, витрат та інших фіскальних параметрів.

Якщо податкова служба має підозру щодо податкового шахрайства або неправомірної діяльності платника податків, вона може прийняти рішення про блокування податкових накладних для проведення подальшого розслідування. Однак, автоблокування податкових накладних може створювати серйозні проблеми для підприємств, впливаючи на їхню фінансову та податкову

діяльність. Це може спричинити затримки у виконанні замовлень, фінансові труднощі та втрату прибутку, оскільки підприємство не може використовувати заблоковані накладні для операцій. Крім того, такі ситуації можуть призвести до штрафів та пені за порушення податкового законодавства, якщо питання, що спричинили блокування, не будуть вчасно вирішені.

Отже, аналізуючи проблему блокування податкових накладних, стає очевидним, що така практика активно використовується серед українських підприємств. Наслідки блокування можуть бути різними, включаючи втрату довіри контрагентів, втрату можливості отримання податкового кредиту, що може призвести до бажання партнерів припинити співпрацю. Крім того, можливі штрафи та інші правопорушення. Тому блокування реєстрації податкових накладних вимагає негайної реакції з боку керівництва підприємства. Вчасні заходи, такі як доведення відповідності критеріям безумовної реєстрації перед податковими органами, можуть зменшити ризики блокування та його наслідків.

У рамках даної теми варто звернути увагу на скасування податкових пільг для бізнесу, що відбулося у серпні 2023 року. Після початку повномасштабного вторгнення Росії у квітні 2022 року уряд держави вжив заходів для підтримки бізнесу, включаючи встановлення податкових пільг, що призвело до зниження розміру єдиного податку до 2%. Ця ініціатива була здійснена на користь понад 185 тисяч компаній та 40 тисяч фізичних осіб-підприємців, які скористалися цією можливістю для полегшення фінансового тягаря під час періоду загострення конфлікту [6].

Таким чином, сучасна система оподаткування України стикається з кількома важливими проблемами, які суттєво ускладнюють її ефективність і впливають на бізнесове середовище країни. По-перше, постійні зміни та доповнення до законодавчих актів призводять до неоднозначності, неузгодженості та протиріч у сучасній системі оподаткування. Важливою проблемою є також існування великої кількості податків і зборів, більшість з яких мають дуже низьку питому вагу в загальних податкових надходженнях, але ускладнюють процеси адміністрування. Третя проблема полягає в тому, що

податкова система України є надто дискреційною і сприяє тінізації та офшоризації економіки. Четвертою проблемою є часті випадки автоматизованого блокування податкових накладних. Нарешті, п'ятою проблемою є скасування податкових пільг для бізнесу. Ці недоліки та проблеми суттєво ускладнюють фіскальну систему і вимагають комплексного підходу до її модернізації та оптимізації [17].

Головне управління ДПС у Хмельницькій області є територіальним органом, утвореним на правах відокремленого підрозділу Державної податкової служби України.

Головне управління Державної податкової служби у Хмельницькій області відповідає за реалізацію податкової політики в регіоні. Його основні функції включають забезпечення податкових надходжень до бюджету, контроль за дотриманням податкового законодавства, а також надання консультацій платникам податків. Головне управління Державної податкової служби України в Хмельницькій області забезпечує виконання повноважень ДПС на цій території і є юридичним наступником Головного управління ДПС у Хмельницькій області щодо майна, прав і обов'язків.

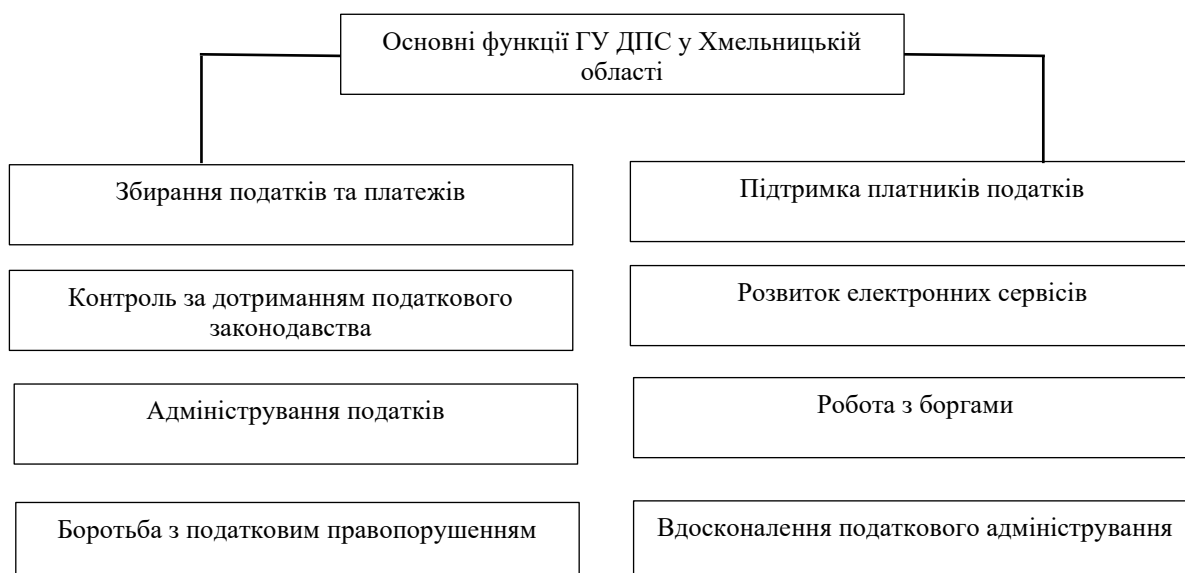

Рисунок 2.2 – Функції ГУ ДПС у Хмельницькій області.

Під час дії воєнного стану та трьох місяців після його закінчення або скасування, окремі територіальні органи ДПС можуть виконувати завдання

інших територіальних органів ДПС за окремим наказом. Головне управління ДПС керується Конституцією, законами України, указами Президента України, постановами Верховної Ради України, актами Кабінету Міністрів України, наказами Мінфіну, які належать до компетенції ДПС, іншими актами законодавства.

Головне управління ДПС виконує основні завдання, що включають забезпечення реалізації державної податкової політики, контроль за надходженням податків до бюджетів та державних цільових фондів, адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, контроль за своєчасністю здійснення розрахунків в іноземній валюті, проведення розрахункових операцій та контроль за наявністю ліцензій на діяльність, що підлягає ліцензуванню.

Головне управління ДПС також відповідно до своїх завдань здійснює контроль за дотриманням податкового законодавства та інших вимог, що покладені на ДПС, контроль за правомірністю бюджетного відшкодування ПДВ та податковий контроль за умовами контрольованих операцій з використанням принципу "витягнутої руки". Здійснює податковий контроль за контрольованими іноземними компаніями. Неодмінно реєструє та веде облік платників податків, платників єдиного внеску, об'єктів оподаткування та пов'язаних з ними об'єктів, забезпечує точність та повноту ведення обліку платників податків та об'єктів оподаткування, формує та веде Державний реєстр фізичних осіб – платників податків та інші відповідні реєстри та бази даних, згідно з законодавством. Також контролює виконавчі комітети сільських, селищних рад і рад об'єднаних територіальних громад у питаннях прийняття та обліку податків та зборів, а також своєчасності перерахування відповідних сум до бюджету, веде облік податків, зборів, платежів та єдиного внеску, адмініструє податки, збори, платежі та єдиний внесок, включаючи перевірки та звірки платників згідно з законодавством, контролює своєчасність подання звітності та нарахування податків, зборів, платежів та єдиного внеску, також застосовує фінансові (штрафні) санкції до платників за порушення вимог законодавства.

Може складати протоколи про правопорушення та виносить постанови щодо фізичних осіб та посадових осіб юридичних осіб, застосовувати фінансові (штрафні) санкції до банків та інших установ у разі порушення вимог щодо інформування про рахунки платників податків, здійснювати стягнення податкового боргу та несплачених сум єдиного внеску та інших платежів.

ГУ ДПС також може вести Реєстр керівників платників податків, які є боржниками, надавати можливість розстрочення, відстрочення та реструктуризації грошових зобов'язань та/або податкового боргу, а також недоїмки зі сплати єдиного внеску, у межах своїх повноважень списувати безнадійний податковий борг та недоїмку зі сплати єдиного внеску, застосовувати арешт майна платників податків з податковим боргом і/або зупинення видаткових операцій на їх рахунках/електронних гаманцях у фінансових установах, вести роботу з виявлення, обліку, зберігання, оцінки, розпорядження безхазяйним майном та майном, що переходить у власність держави, а також з обліку, оцінки, зберігання вилученого та конфіскованого майна за порушення податкового законодавства та забезпечувати стягнення простроченої заборгованості суб'єктів господарювання перед державою за кредитами, залученими під державні гарантії, та за кредитами з бюджету, включаючи погашення заборгованості за рахунок майна цих суб'єктів.

Відповідно до своїх повноважень, ГУ ДПС може здійснювати процедури банкрутства для платників податків у відповідності з вимогами законодавства. Також вони мають право звертатися до суду у випадках, передбачених законом. Крім того, вони ліцензують діяльність з виробництва спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів і рідин, що використовуються в електронних сигаретах, як і оптову торгівлю спиртом, алкогольними напоями, тютюновими виробами і рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, паливом.

Крім того, вони організовують роботу з марками акцизного податку та контролюють їх наявність на продукції, здійснюють контроль за виробництвом, обігом та реалізацією пального та підакцизних товарів. Також вони контролюють повноту обчислення та сплати акцизного податку з урахуванням максимальних

роздрібних цін на підакцизні товари і здійснюють заходи щодо запобігання та виявлення порушень вимог у сфері виробництва та обігу спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального.

Також, вони контролюють дотримання суб'єктами господарювання вимог щодо максимальних роздрібних цін на тютюнові вироби, тютюн, промислові замінники тютюну та рідини, що використовуються в електронних сигаретах.

ДПС здійснює контроль за дотриманням законодавства у сферах оподаткування, сплати єдиного внеску та інших галузей на території Хмельницької області. Вони реалізують інформаційну політику, викладаючи у веб-порталі ГУ ДПС офіційну інформацію, що належить до їх компетенції. Це включає роз'яснення законодавства через засоби масової інформації, оприлюднення наборів даних у формі відкритих даних, співпрацю з громадськими організаціями, проведення консультацій з громадськістю та планування фінансування та розвитку ГУ ДПС. Вони також відповідальні за ведення відомчого контролю, зокрема за виконанням законодавства та обов'язків персоналу [29].

Головне управління Державної податкової служби має складну організаційну структуру, яка включає 12 основних підрозділів, кожен з яких має власні обов'язки та функції.

Таблиця 2.3 – Структура ГУ ДПС у Хмельницькій області, її підрозділи та обов'язки кожного з них.

Підрозділ	Функції та обов'язки
Керівництво	Організація та керівництво діяльністю управління, включаючи розроблення стратегічних напрямів роботи.
Відділ з контролю	Контроль за дотриманням податкового законодавства суб'єктами господарювання на території області
Відділ з інформаційної політики	Оприлюднення та поширення офіційної інформації про податкові питання на веб-порталі ГУ ДПС.

Відділ ліцензування	Видача ліцензій на певні види підприємницької діяльності, що підлягають ліцензуванню.
Відділ з моніторингу	Моніторинг та аналіз надходжень податків та інших платежів, а також прогнозування їхнього обсягу .
Відділ з взаємодії з громадськістю	Організація консультацій з платниками податків та іншими сторонами громадськості.
Відділ технічного забезпечення	Забезпечення роботи інформаційно-комунікаційних систем та інфраструктури ГУ ДПС.
Відділ з правової підтримки	Надання юридичної підтримки з питань податкового та адміністративного законодавства.
Відділ фінансового обліку	Складання фінансової звітності та контроль за розрахунками з бюджетом із сплати податків і зборів.
Відділ з інспекційного контролю	Проведення планових та позапланових перевірок платників податків для виявлення порушень законодавства.
Відділ з аналізу та розвитку	Аналіз впливу змін у законодавстві та регіональному розвитку на надходження до бюджету.
Відділ з міжнародного співробітництва	Організація обміну податковою інформацією з іншими країнами відповідно до міжнародних правил.

ДПІ (Державна податкова інспекція) являються територіальними структурними підрозділами Головного управління Державної податкової служби і здійснюють свою діяльність на рівні конкретних районів або міст.

Ось перелік ДПІ, які відносяться до ГУ ДПС Хмельницької області:

- Хмельницька ДПІ – охоплює місто Хмельницький та його райони;
- Кам’янець-Подільська ДПІ – відповідає за податкові питання і знаходиться в місті Кам’янець-Подільському;
- Шепетівська ДПІ – охоплює Шепетівку та прилеглі райони Хмельницької області;
- Старокостянтинівська ДПІ – знаходиться у місті Старокостянтинів та відповідає за податкові питання у своєму районі;
- Нетішинська ДПІ – охоплює місто Нетішин та його околиці;

- Славутська ДПІ – знаходиться в місті Славута і відповідає за податкові питання у цьому районі;
- Деражнянська ДПІ – охоплює місто Деражня та прилеглі райони;
- Полонська ДПІ – знаходиться в місті Полонне і відповідає за податкові питання у своєму районі [29].

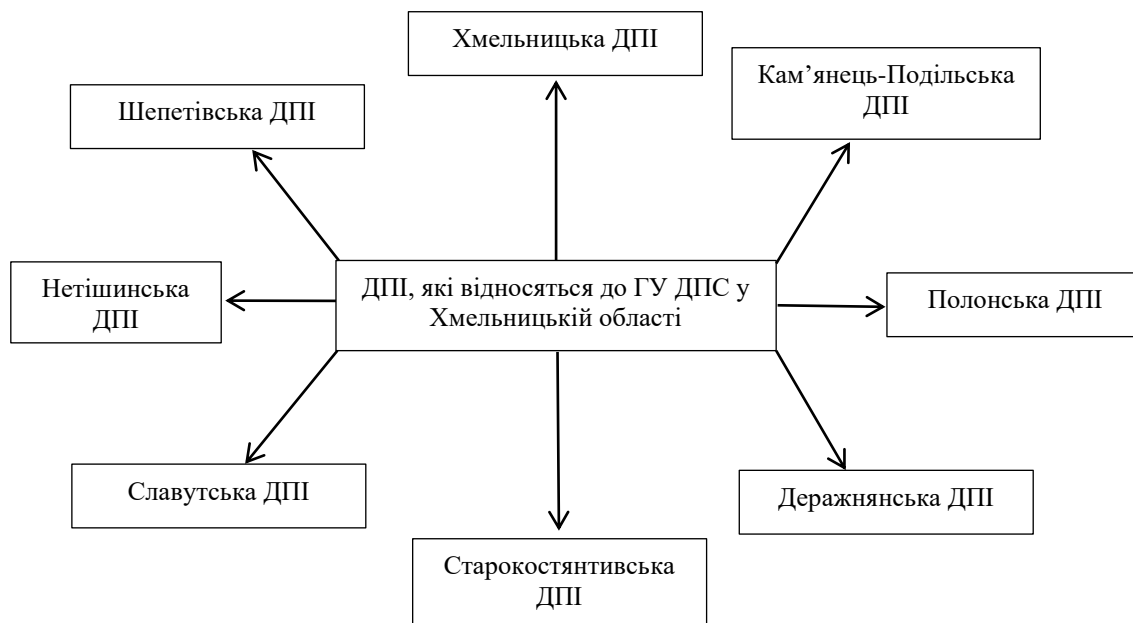

Рисунок 2.3 – Структура ДПІ, які входять до складу ГУ ДПС у Хмельницькій області

Ці ДПІ у Хмельницькій області здійснюють реалізацію податкової політики, контроль за дотриманням податкового законодавства та надання податкових послуг на місцях для місцевих платників податків.

2.2. Аналіз фінансової ефективності ГУ ДПС у Хмельницькій області за період 2021-2023 років та напрями удосконалення системи оподаткування в умовах воєнного стану

Фінансова ефективність – це міра, яка оцінює, наскільки ефективно уряд чи податкові органи збирають доходи через податки та інші обов’язкові платежі. Вона включає такі аспекти:

– рівень збирання податків: оцінюється, як ефективно податкові органи збирають належні податки від платників. Високий рівень зборів вказує на ефективну систему адміністрування податків;

– адміністративні витрати: включає витрати, пов'язані зі збором податків. Ефективна фіскальна політика мінімізує ці витрати, забезпечуючи максимальну частку зібраних податків, що надходять до бюджету;

– прозорість та відповідальність: ефективність також включає рівень прозорості у звітності та відповідальність перед громадськістю, що допомагає знизити корупцію та підвищити довіру платників податків;

– комплаєнс: рівень дотримання податкового законодавства платниками податків також є показником фіскальної ефективності. Це включає своєчасне подання податкових декларацій та сплату податків.

Фіскальна ефективність має велике значення, оскільки забезпечує стабільні надходження до бюджету, що дозволяє фінансувати державні програми та послуги без збільшення податкового навантаження на економіку.

Введення військового стану 24 лютого 2022 року через повномасштабне вторгнення Російської Федерації на територію України стало першим з числа значних факторів, що в подальшому істотно вплинули на рішення уряду у сфері податкового законодавства. Активні бойові дії, масова внутрішня міграція населення і бізнесу, різке зниження ВВП, скорочення попиту на внутрішньому ринку, значний дефіцит бюджету та інші негативні умови створили обстановку, в якій влада мусила діяти для забезпечення максимальної стабільності економіки.

Загальний аналіз фіскальної ефективності я буду робити за 2021, 2022 та 2023 роки, використовуючи офіційні фінансові звітності ГУ ДПС Хмельницької області. Саме в цей період пандемії та воєнного стану держава та місцеві бюджети зазнали найбільших фінансових втрат.

Аналізуючи надходження податків та платежів в Хмельницькій області за 2021, 2022 і 2023 роки, можна виокремити деякі ключові показники.

Загальна сума зібраних податків і платежів у 2021 році становила – 15 102,1 млн гривень, у 2022 році – 18 143,3 млн гривень та 2023 році – 20 294,3 млн

гривень. Порівняно з 2021 роком, надходження в 2022 році зросли на 20.3%, а в 2023 році – на 12.0% у порівнянні з 2022 роком. Це свідчить про певне підвищення економічної активності і можливе зростання ефективності системи збору податків в області.

Внесок у державний бюджет у 2021 році – 5 992,2 млн гривень, у 2022 році: 6 512,5 млн гривень та у 2023 році – 7 988,2 млн гривень. Внесок у державний бюджет зросли на 23.9% у 2022 році порівняно з 2021 роком і на 22.7% у 2023 році порівняно з 2022 роком. Це вказує на збільшення фінансового внеску області в загальний державний бюджет.

До місцевих бюджетів у 2021 році надійшло – 9 109,9 млн гривень, у 2022 році – 11 630,8 млн гривень та у 2023 році – 12 306,1 млн гривень. Порівняно з 2021 роком, до місцевих бюджетів зросли на 35.1% у 2022 році і на 5.8% у 2023 році. Це може свідчити про більшу внутрішню фінансову стабільність та можливість для реалізації місцевих проектів.

По єдиному внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування у 2021 році – 8 967,3 млн гривень, у 2022 році – 11 083,2 млн гривень та у 2023 році – 12 470,9 млн гривень. Внески у 2022 році зросли на 23.6% у порівнянні з 2021 роком, а у 2023 році – на 12.5% у порівнянні з 2022 роком. Це свідчить про підвищення обсягів соціального страхування та можливе збільшення зайнятості і заробітних плат [23].

Детальніше побачити це можна на рисунку 2.4.

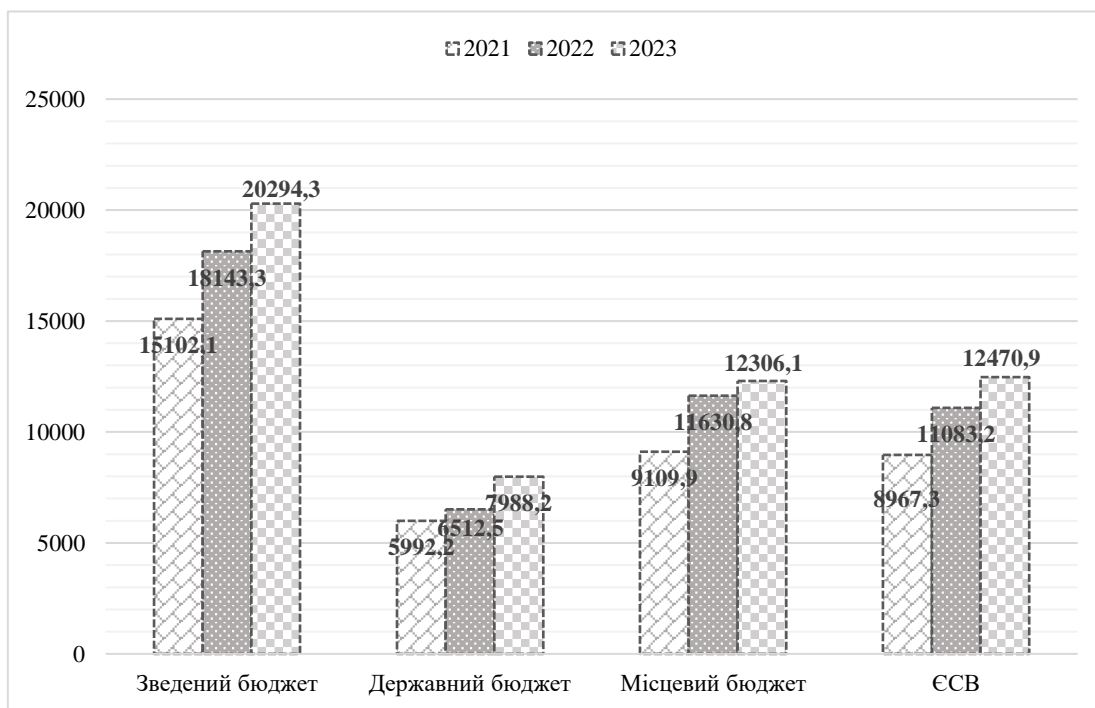

Рисунок 2.4. – Динаміка збору доходів ГУ ДПС Хмельницької області за 2021-2023 роки

Узагальнюючи, надходження податків та платежів в Хмельницькій області показують позитивну динаміку зростання протягом останніх трьох років, що свідчить про певну стабільність та економічне відновлення регіону. Аналізуючи динаміку основних загальнодержавних податків в Хмельницькій області за останні три роки, можна зробити наступні спостереження.

Плата за землю у 2021 році становила – 802,7 млн гривень, у 2022 році – 563,5 млн гривень та у 2023 році – 966,7 млн гривень. Порівняно з 2022 роком, надходження плати за землю зросли на 71.5%, що є значним покращенням. У порівнянні з 2021 роком, зростання складає 20.4%. Це свідчить про позитивні тенденції у зборі платежів за землю, можливо пов'язані з покращенням адміністративних процесів чи збільшенням обсягів земельних операцій у регіоні.

Єдиний податок у 2021 році становив – 1 103,6 млн гривень, у 2022 році – 1 265,1 млн гривень, та у 2023 році – 1 450,4 млн гривень. За останні два роки надходження єдиного податку зросли на 14.4% (порівняно з 2022 роком) і на 31.5% (порівняно з 2021 роком). Це свідчить про зростання обсягів діяльності

підприємств, які оплачують єдиний податок, або покращення контролю та збору цього податку [23].

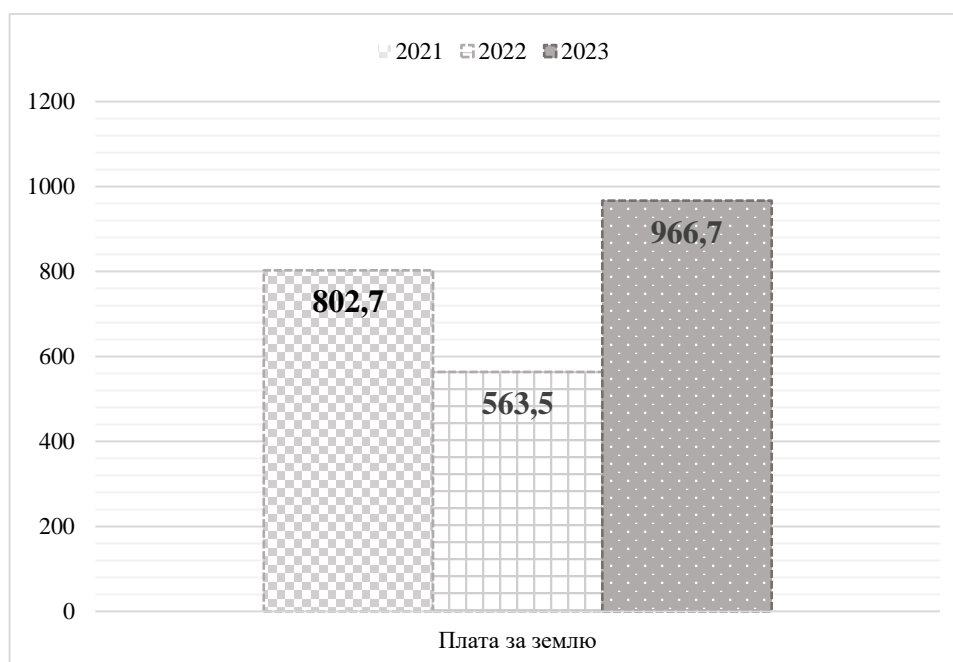

Рисунок 2.5 – Динаміка плати за землю за 2021-2023 роки, млн гривень.

Загалом, позитивна динаміка надходження основних загальнодержавних податків в області свідчить про економічне відновлення, підвищення ефективності податкових процесів та зростання платоспроможності платників податків.

Такі тенденції сприяють зміцненню фінансової стійкості області та можуть бути ключовими для подальшого розвитку регіональної економіки.

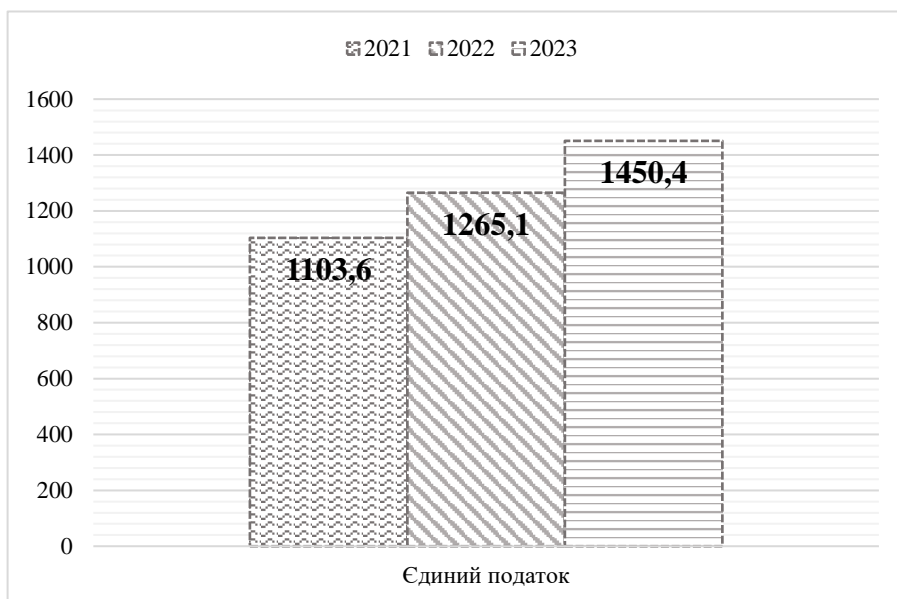

Рисунок 2.6 – Динаміка сплати Єдиного податку за 2021-2023 роки, млн гривень.

Протягом періоду з 2021 по 2023 роки Головне управління Державної податкової служби у Хмельницькій області здійснило ряд перевірок, включаючи як планові, так і позапланові перевірки, спрямовані на контроль виконання податкового законодавства підприємствами та фізичними особами-підприємцями.

Згідно зі затвердженим щорічним графіком, який опубліковувався на офіційному сайті ДПС, заплановані перевірки проводилися відповідно до визначених термінів. При складанні графіка враховувались такі чинники, як рівень відшкодування податку на прибуток і податку на додану вартість у порівнянні з середнім показником для відповідної галузі, а також середня заробітна плата в регіоні.

Позапланові перевірки здійснювалися на підставі виявлених порушень податкового законодавства, отриманих скарг від фізичних та юридичних осіб, а також судових рішень. Підприємства та ФОП, які підпадали під непередбачувані перевірки, заздалегідь готувалися до них, перевіряючи законність дій інспекторів та забезпечуючи виконання вимог щодо документації та процедур проведення перевірок.

Протягом останніх трьох років, зокрема у 2023 році, проведення запланованих перевірок було відновлено після часткової призупинки через пандемію та воєнний стан. Це вплинуло на інтенсивність та кількість перевірок, що показувалось у публічних звітах та оголошеннях ДПС. Детальна інформація щодо перевірок за період 2021-2023 років буде зазначена нижче у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Перевірки ГУ ДПС за період 2021-2023 років

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Всього проведено перевірок	2021	1654	2252
Фактичні	1034	1468	1918
Позапланові	920	168	325
Планові	67	18	9
Донараховано за результатами перевірок, млн гривень	405,9	397,2	1027,3
Надходження коштів за результатами перевірок, млн гривень	62,81	24,5	42,7
Співвідношення сплачених сум до донарахованих, %	15,47	6,16	4,16

Аналізуючи таблицю 2.4 за період з 2021 по 2023 роки, можна зробити наступні спостереження.

Загальна кількість проведених перевірок у 2021 році – 1654, у 2022 році – 2252, та у 2023 році – 1918. Кількість проведених перевірок зросла у 2022 році і впала в 2023 році порівняно з попереднім роком. Однак загальний рівень активності залишається високим у порівнянні з 2021 роком.

Щодо перевірок – позапланові перевірки значно знизились у 2022 році в порівнянні з 2021 роком, але відновилися у 2023 році, планові перевірки також зменшилися, що може вказувати на зміну стратегії управління.

Фінансові результати перевірок – за результатами перевірок донараховано значні суми грошових зобов'язань у 2023 році, що значно перевищує результати попередніх років, однак співвідношення між фактично сплаченими сумами і

донарахованими сумами суттєво знизилася з часом, що може свідчити про складнощі у зборі зобов'язань після перевірок [23].

Надходження коштів за результатами перевірок – надходження коштів після проведення перевірок варіюються від року до року, з невеликим збільшенням у 2023 році порівняно з 2022 роком.

Узагальнюючи, хоча кількість проведених перевірок зменшилась у 2023 році порівняно з попереднім роком, результативність фінансових досягнень залишається значною. Однак співвідношення між донарахованими та сплаченими сумами свідчить про важкості у зборі податкових зобов'язань після перевірок.

Отже, фіскальна ефективність Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області протягом 2021-2023 років продемонструвала позитивні результати у різних аспектах діяльності. Навіть у період військового конфлікту ГУ ДПС продовжує працювати ефективно, сприяючи піднесенню економіки України.

Після завершення війни Росії проти України передбачається, що податкова система країни буде переглянута та вдосконалена з метою підвищення ефективності та підтримки економічного зростання. Одним із основних напрямків буде спрощення процедур оподаткування та зниження податкового навантаження на бізнес, що сприятиме привабленню інвестицій і розвитку малого та середнього підприємництва.

Очікується також, що увага буде зосереджена на боротьбі з податковими правопорушеннями та підвищенні рівня контролю за дотриманням податкового законодавства. Це сприятиме збільшенню доходів до бюджету та зниженню рівня корупції в податковій системі. Інші напрямки податкової реформи можуть включати розширення обсягів оподаткування, удосконалення системи податкового адміністрування, зниження податкових ставок для певних видів діяльності, введення нових податків та скасування старих.

Ураховуючи потреби у відновленні післявоєнної економіки та привабленні інвестицій, важливо, щоб податкова система спрямовувалася на підтримку

розвитку бізнесу та збільшення кількості робочих місць. Після кінця війни Росії проти України очікується, що податкова система буде переглянута та вдосконалена з метою збільшення ефективності та підтримки економічного зростання.

В період після війни характеризується рядом змін у економіці, включаючи збільшення виробництва матеріалів, обладнання та техніки для військових потреб, руйнування виробничих потужностей та інфраструктури, людські втрати, що уповільнюють відновлення національних економік, зростання безробіття, зниження попиту на цивільні товари через зростання вартості військових поставок та падіння доходів населення, інфляцію через значний обсяг грошових поповнень для фінансування війни та післявоєнного відновлення, а також зміни в структурі та економіці, пов'язані з рівнем національного розвитку, пріоритетами та наслідками військових конфліктів. В залежності від умов кожної країни економічні зміни можуть відрізнятися, але у період після війни очікується ряд складних проблем, які вимагають стратегічного планування та економічних реформ [35].

Після завершення війни Україна повинна розглянути кілька питань, що стосуються подальшого розвитку податкової системи. Рекомендації включають адаптацію податкової системи до нових економічних умов, наприклад, шляхом введення нових податків на землю, майно, енергію та воду під час реалізації великих інвестиційних проектів, а також зменшення тіньової економіки шляхом спрощення податкових процедур для малих та середніх підприємств. Розвиток електронної системи сплати податків одним із способів боротьби з тіньовою економікою є створення ефективною та зручною електронною системою сплати податків. Це також дозволить знизити рівень корупції та спростити податкову звітність. Є надія на створення сприятливих умов для бізнесу, так як бізнес є одним із найважливіших джерел доходу для держави. Необхідно докласти всіх зусиль, щоб це залишалось так. Це включає зниження податкового тягаря для малого та середнього бізнесу, спрощення адміністративних процедур і створення сприятливих умов для безперервності бізнесу [17].

Перелічені вище заходи стосуються напрямів розвитку податкової системи України після закінчення війни з Росією.

Загальний висновок полягає в тому, що вдосконалена податкова система стане одним із ключових компонентів економічного розвитку України, сприяючи залученню інвестицій, збільшенню державних доходів та покращенню життя громадян. Однак для досягнення успіху в цій сфері необхідні комплексні реформи та зміни, такі як спрощення процедур оподаткування, боротьба з тіньовою економікою та зниження залежності від вугільної та металургійної промисловості. Крім того, важливим є подальший розвиток системи соціального забезпечення.

Висновки

Податкова система України – це складний і цілісний механізм функціонування держави, що створює, адаптує та управляє основним джерелом бюджетних надходжень – податками. Податки є основою економіки всіх країн і найважливішим джерелом доходів. ГУ ДПС є головним контролюючим органом цих процесів і відповідає за моніторинг реалізації податкової політики та виконання податкових зобов'язань громадянами.

Податкова система України, що сформувалася після проголошення незалежності, має типові риси розвинених країн. В основі податкової системи лежать принципи, розроблені такими всесвітньо відомими економістами, як Адам Сміт і Адольф Вагнер. Основними принципами податкової системи є принцип пропорційності, принцип максимального обліку інтересів та можливостей платників податків, принцип економічності (ефективності), принцип справедливості.

Податки та збори в Україні поділяються на загальнодержавні та місцеві.

До державних податків належать податок на додану вартість, акцизний збір, податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, митні збори, екологічний податок, орендна плата та військовий збір. Місцеві податки включають податок на майно, єдиний податок і місцеві збори, як – оплата за паркування та туристичний збір. Крім того, Рада міністрів України може визначати розмір і порядок справляння деяких спеціальних зборів, наприклад, надбавок до тарифів на електроенергію. Місцеві ради мають право встановлювати місцеві податки та місцеві збори відповідно до ставок, встановлених законом.

Основні недоліки чинної податкової системи зумовлюють повільний розвиток бізнесу, низьке економічне зростання та бідність в Україні.

Основними причинами економічної кризи є її нестабільність, складність, суперечливість законодавства, фіскальний централізм державної податкової

системи, дискримінаційний підхід до оподаткування та відсутність рівності у відносинах між платником податків і державою.

Для створення стабільної та ефективної податкової системи необхідна комплексна податкова реформа. Нове законодавство має враховувати міжнародні тенденції, бути прозорим і системним. Системний підхід до оподаткування – ключ до досягнення його реальної ефективності. Податкова система в Україні позбавлена наукового прогресу, а відповідність між теорією і реальністю неадекватна, що вказує на необхідність законодавчого регулювання.

Запровадження податкового законодавства має ґрунтуватися на чіткому визначенні оподаткування, причин його існування, класифікації податків та принципів створення. Запровадження податкового законодавства має ґрунтуватися на чіткому визначенні оподаткування, причинах його існування, класифікації податків та принципах створення податків.

Значний вплив на доходи державного бюджету справило введення воєнного стану в Україні після вторгнення Росії, загальні доходи бюджету зросли завдяки міжнародній фінансовій підтримці. Податкові надходження за окремими статтями, такими як ПДВ на імпортовані товари, також значно виросли як в абсолютному вираженні, так і у відсотковому. Детальніший аналіз доходів ГУ ДПС показує, що податкові надходження у 2023 році були більшими, ніж у 2021 році, демонструючи аналогічну тенденцію.

У 2022 році уряд вніс зміни до податкової системи, щоб знизити податкове навантаження на підприємства у воєнний час. Зокрема, замість звичайного податку на прибуток було запроваджено податок на оборот у розмірі 2%.

Крім того, було скасовано деякі податкові зобов'язання підприємств, як – сплата єдиних соціальних внесків, сплата єдиного податку для індивідуальних підприємців 2 групи і спрощення процедури подання податкових повідомлень. З одного боку, ці зміни мали антикризовий характер і могли сприяти скороченню тіньової економіки за рахунок істотного зниження витрат бізнесу та одночасного підвищення довіри до держави.

З іншого боку, зміни, внесені в податкову систему, мають тимчасовий характер, і повернення до звичайної податкової системи може призвести до переходу деяких підприємств у тіньову економіку. Крім того, зміни відбуваються в умовах важкої економічної кризи, що означає зростання тіньової економіки.

Податкові зміни було впроваджено в усіх регіонах України, незалежно від їхнього місцезнаходження. Відповідно до запропонованої класифікації, підприємства з високим управлінським ризиком мали користуватися тими самими пільгами, що й підприємства з низьким ризиком. Тому, з точки зору уряду, можливо, доцільно застосовувати зниження податку тільки в тих регіонах, які найбільше постраждали від військових дій. Це дасть змогу збільшити податкові надходження та запобігти подальшим труднощам із відновленням нормального податкового режиму.

Податкові реформи, що проводяться в даний час, є одним з основних двигунів економіки. Уряду необхідно зосередитися на спрощенні наявної податкової системи, зробити акцент на цифровізації та скороченні тіньової економіки.

Крім того, майбутні реформи мають бути спрямовані на післявоєнне відновлення України з перспективами подальшого економічного розвитку.

Список використаних джерел

1. Tax Hells Index 2023 [Електронний ресурс] / – [Режим доступу]: <https://freedomandprosperity.org/2023/blog/the-2023-tax-hell-index/>
2. Андрущенко В.Л. Податкова система: навчальний посібник К.: «Центр учбової літератури» 2015, 416 С.
3. Бандурка Ю. Б. Податкове право: Навч. посібник. Бандурка Ю. Б., Понікарпов В. 2012. 312 С.
4. Біблія – Левіт 27 [Електронний ресурс] / – [Режим доступу]: <https://dyvensvit.org/top/1040166/>
5. Василик О. Д. Податкова система України : навч. посіб. / О. Д. Василик. Київ : ВАТ “Поліграфкнига”, 2004. – 478 С.
6. Верланов Сергій : Актуальні проблеми податкової системи України [Електронний ресурс] / – [Режим доступу]: <https://dc.org.ua/news/tax-system>
7. Попова С. М. Навчальний посібник: Казначейська справа. Центр учбової літератури, 2012. 312 С.
8. Деєва Н. М. Оподаткування в Україні : Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 544 С.
9. Дослідження тіньової економіки в Україні [Електронний ресурс] // Національний банк України. - 2023. [Електронний ресурс] / – [Режим доступу]: <https://bank.gov.ua/news/all/doslidjennya-tinovoyi-ekonomiki-v-ukrayini--mayje-chvert-vvp--abo-846-mIrd-griven--perebuvaye-v-tini>.
10. Доходи державного бюджету України в 2021–2023 роках [Електронний ресурс] / – [Режим доступу]: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/>
11. Дроздовська О. С., Озерчук О. В. Співвідношення прямих та непрямих податків у податковій системі України. Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід. No 10/2017. С. 44–50 [Електронний ресурс] / [Режим доступу]: http://www.investplan.com.ua/pdf/10_2017/10.pdf

12. Дроздовська О. С., Озерчук О. В. Співвідношення прямих та непрямих податків у податковій системі України. Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід. № 10/2017. С. 44-50 .
13. Звіт ГУ ДПС за 2023 рік [Електронний ресурс] / – [Режим доступу]: <https://km.tax.gov.ua/diialnist/plani-ta-zviti-roboti/755745.html>
14. Іванов Ю. Б. Податкова система: підручник / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, О. М. Десятнюк. – Київ : Атіка, 2006. – 920 С.
15. Іванов Ю. Б. Система оподаткування в схемах і таблицях. Загальнодержавні та місцеві податки і збори в Україні : навч. посіб. / Ю. Б. Іванов. – Харків : ВД “НЖЕК”, 2004. 416 С.
16. Кліменко Д. І. Становлення та функціонування податкової системи України. Актуальні проблеми держави та права, 2020. № 87. С. 72-77.
17. Лаврук М. О. Шляхи подолання проблем бізнесу щодо блокування реєстрації податкових накладних. Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки, 2023. С. 205-208.
18. Ляхова О. О., Садовий Д. Ю. Проблематика розвитку системи оподаткування суб'єктів бізнесу в Україні. Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні, 2023. С. 195-196.
19. Марутяк Г., Томашівська, М. Спрощення оподаткування як метод податкового стимулювання бізнесу в умовах війни. Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: Матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Частина 2. 2023. С. 142–144.
20. Марутяк Г., Томашівська, М. Спрощення оподаткування як метод податкового стимулювання бізнесу в умовах війни. Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти. 2023. С. 142-144
21. Мельник М. І., Лещух І. В. Податковий контроль в Україні: проблеми та пріоритети підвищення ефективності: монографія. Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», 330 С.

22. Національна економічна стратегія на період до 2030 року: [Електронний ресурс] / – [Режим доступу]: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>

23. Олійник О.О., Дорофєєва, Ю.В. Проблеми і перспективи розвитку оподаткування в Україні. Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: Теоретичні, практичні та освітянські аспекти, 2020. С. 452-455.

24. Орлик В., Орлик С. Історія оподаткування України (з часів Київської Русі - до сьогодення). Вісник податкової служби України. 2013. № 45. С. 54.

25. Офіційний вебпортал Парламенту України [Електронний ресурс] / – [Режим доступу]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3603-20#n5>

26. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс]. – 2024. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/zakoni-ukraini/page2>

27. Податковий Кодекс України: Закон України від 2 жовтня 2010 р. № 2755-VI/, ост. ред. від 29.01.2024 року. [Електронний ресурс] / – [Режим доступу]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2755-17>

28. Положення та структура ГУ ДПС у Хмельницькій області [Електронний ресурс] / – [Режим доступу]: <https://km.tax.gov.ua/dfs-u-regioni/golov-upr/struktura/>

29. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних» від 11 грудня 2019 р. № 1165, остання редакція 07.11.2023. [Електронний ресурс] / – [Режим доступу]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1165-2019-п#Text>

30. Приб К. І., Федько П.С.. Податкова система : термінологія і формулювання основних показників. Київ : ЦУЛ, 2007. 320 С.

31. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 р. № 4618 VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>.

32. Річний звіт про виконання Державного бюджету України [Електронний ресурс] // Державна казначейська служба України. – [Режим доступу]: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richnij-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukrayini-za-2021-rik>.

33. Сідельникова Л.П., Костіна Н.М. Податкова система: навчальний посібник: Ліра-К, 2012. 576 С.

34. Слаблюк Н. С. Податкова система України: сучасний стан та напрямки вдосконалення. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. № 1. С. 87-89.

35. Смелянський Юрій : Що не так з податками та оподаткуванням: принципи побудови податкової системи 2022 рік [Електронний ресурс] / [Режим доступу]: <https://i-ua.tv/economics/61333-shcho-ne-tak-z-podatkamy-ta-opodatkuvanniam-pryntsyru-pobudovy-podatkovoi-systemy>

36. Статистична інформація 2021-2023 роки [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. - [Режим доступу]: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/oper_new.html.

37. Тищенко Т. Нові правила у блокуванні податкових накладних – причини та як уникнути [Електронний ресурс] / [Режим доступу]: https://biz.ligazakon.net/analytics/222139_nov-pravi

38. Ткачик Л.П. Оцінка рівня податкового навантаження в Україні [Електронний ресурс] / Ткачик Л.П., І.С. Саніна. - Режим доступу <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/13-2015/48.pdf>

39. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІТ56 ДТЕУ, 2022. 324 С.

40. Хомутенко А.В. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик , О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 С.

41. Шемяткін О., Мінін О.: Податковий кодекс як епітафія [Електронний ресурс] / [Режим доступу]: <https://www.epravda.com.ua/publications/2010/07/8/241082/>

Додатки

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Державної податкової служби України

12.11.2020 № 643

Зі змінами внесеними наказами ДПС від 04.03.2021 № 264, від 26.03.2022 № 172, від 15.06.2023 № 469, від 06.12.2023 № 1012, від 30.01.2024 № 83

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС У ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

1. Головне управління ДПС у Хмельницькій області (далі – ГУ ДПС) є територіальним органом, утвореним на правах відокремленого підрозділу Державної податкової служби України (далі – ДПС).

ГУ ДПС забезпечує реалізацію повноважень ДПС на території Хмельницької області.

ГУ ДПС є правонаступником майна, прав та обов'язків Головного управління ДПС у Хмельницькій області (ЄДРПОУ 43142957).

1¹. У період дії воєнного стану та протягом трьох місяців після його завершення або скасування окремі повноваження територіальних органів ДПС можуть здійснювати інші територіальні органи ДПС за окремим наказом ДПС.

2. ГУ ДПС у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, наказами Мінфіну, що належать до компетенції ДПС, наказами ДПС, дорученнями керівництва ДПС, іншими актами законодавства.

3. Основними завданнями ГУ ДПС (крім особливостей, передбачених для державних податкових інспекцій (далі – ДПІ)) є:

забезпечення реалізації державної податкової політики, здійснення у межах повноважень, передбачених законом, контролю за надходженням до бюджетів та державних цільових фондів податків, зборів, платежів, державної політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, пального, державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок), державної політики у сфері контролю за своєчасністю здійснення розрахунків в іноземній валюті в установлений законом строк, дотриманням порядку проведення розрахункових операцій, у тому числі готівкових розрахунків за товари (послуги), а також за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону.

Основними завданнями ДПІ є:

здійснення сервісного обслуговування платників податків;

здійснення реєстрації та ведення обліку платників податків і платників єдиного внеску, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням;

формування та ведення Державного реєстру фізичних осіб – платників податків, Єдиного банку даних про платників податків – юридичних осіб, реєстрів, ведення яких покладено законодавством на контролюючі органи;

виконання інших функцій сервісного обслуговування платників податків, визначених законом.

4. ГУ ДПС відповідно до покладених на нього завдань:

1) здійснює контроль за дотриманням вимог податкового законодавства, законодавства щодо адміністрування єдиного внеску та законодавства з інших питань, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС;

2) здійснює контроль за правомірністю бюджетного відшкодування податку на додану вартість;

3) здійснює податковий контроль за встановленням відповідності умов контрольованих операцій принципу «витагнутої руки»;

3¹) здійснює податковий контроль за контрольованими іноземними компаніями;

4) здійснює реєстрацію та веде облік платників податків, платників єдиного внеску, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням, проводить диференціацію платників податків;

5) забезпечує достовірність та повноту ведення обліку платників податків (платників єдиного внеску), об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням;

6) здійснює у межах повноважень, передбачених законом, формування та ведення Державного реєстру фізичних осіб – платників податків, інших реєстрів, банків і баз даних, ведення яких покладено законодавством на ДПС, а також реєстру страхувальників Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування;

7) здійснює контроль за дотриманням виконавчими комітетами сільських, селищних рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, порядку прийняття та обліку податків і зборів від платників податків, своєчасністю і повнотою перерахування зазначених сум до бюджету;

8) забезпечує ведення обліку податків, зборів, платежів та єдиного внеску;

9) здійснює адміністрування податків і зборів, платежів, єдиного внеску, у тому числі проводить відповідно до законодавства перевірки та звірки платників податків (платників єдиного внеску);

10) контролює своєчасність подання платниками податків (платниками єдиного внеску) передбаченої законом звітності (декларацій, розрахунків та інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків, зборів, платежів), своєчасність, достовірність, повноту нарахування та сплати податків, зборів, платежів, єдиного внеску;

11) застосовує до платників податків (платників єдиного внеску) передбачені законом фінансові (штрафні) санкції (штрафи) за порушення вимог податкового законодавства чи законодавства з інших питань, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС;

12) складає стосовно платників податків – фізичних осіб та посадових осіб платників податків – юридичних осіб протоколи про адміністративні правопорушення та виносить постанови у справах про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених законом;

13) застосовує до банків, інших фінансових установ, небанківських надавачів платіжних послуг, емітентів електронних грошей, які не подали відповідним контролюючим органам ДПС в установлений законом строк повідомлення про відкриття або закриття рахунків/електронних гаманців платників податків чи розпочали здійснення видаткових операцій за рахунком/електронним гаманцем платника податків до отримання повідомлення відповідного територіального органу ДПС про взяття рахунку/електронного гаманця на облік у ДПС, фінансові (штрафні) санкції (штрафи) в установленому Податковим кодексом України розмірі;

14) здійснює погашення податкового боргу, стягнення своєчасно ненарахованих та/або несплачених сум єдиного внеску та інших платежів, контроль за справлянням яких покладено на податкові органи;

15) здійснює ведення Реєстру керівників платників податків – боржників;

16) здійснює розстрочення, відстрочення та реструктуризацію грошових зобов'язань та/або податкового боргу, а також недоїмки зі сплати єдиного внеску;

17) здійснює у межах повноважень, передбачених законом, списання безнадійного податкового боргу та недоїмки зі сплати єдиного внеску;

18) застосовує арешт майна платників податків, що мають податковий борг, та/або зупинення видаткових операцій на їх рахунках/електронних гаманцях у банку, іншій фінансовій установі, небанківському надавачу платіжних послуг/емітенті електронних грошей;

19) здійснює роботу з виявлення, обліку, зберігання, оцінки, розпорядження безхазяйним майном, а також іншим майном, що переходить у власність держави, та з обліку, попередньої оцінки, зберігання майна, вилученого та конфіскованого за порушення податкового законодавства;

20) забезпечує стягнення сум простроченої заборгованості суб'єктів господарювання перед державою (Автономною Республікою Крим, обласною радою чи міською територіальною громадою) за кредитами (позиками), залученими державою (Автономною Республікою Крим, обласною радою чи міською територіальною громадою) або під державні (місцеві) гарантії, а також за кредитами з бюджету (включаючи плату за користування такими кредитами (позиками) та пеню) в порядку, визначеному Податковим кодексом України та іншими законами, включаючи погашення такої заборгованості за рахунок майна цього суб'єкта господарювання;

21) проводить роботу щодо застосування до платників податків (платників єдиного внеску) процедур банкрутства відповідно до законодавства з питань банкрутства;

22) звертається до суду у випадках, передбачених законом;

23) виконує роботу, пов'язану зі здійсненням ліцензування діяльності суб'єктів господарювання з виробництва спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів і рідин, що використовуються в електронних сигаретах, пального, з оптової торгівлі спиртом, оптової та роздрібною торгівлі алкогольними напоями, тютюновими виробами і рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, паливом, зберігання пального та контроль за таким виробництвом та обігом.

Здійснює ліцензування оптової торгівлі спиртом, алкогольними напоями, тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, і паливом; роздрібною торгівлі алкогольними напоями, тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, та паливом, зберігання пального;

24) організовує роботу, пов'язану із замовленням марок акцизного податку, їх зберіганням, продажем, відбором зразків, з метою проведення експертизи щодо їх автентичності та здійснює контроль за наявністю таких марок на пляшках (упаковках) з алкогольними напоями і пачках (упаковках) тютюнових виробів, ємностях (упаковках) з рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, під час їх транспортування, зберігання і реалізації;

25) здійснює контроль за виробництвом, обігом та реалізацією пального, підакцизних товарів, контроль за їх цільовим використанням та забезпечує міжгалузеву координацію у цій сфері;

26) здійснює контроль щодо повноти обчислення та сплати акцизного податку з урахуванням даних декларацій про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію), встановлені виробником або імпортером;

27) здійснює заходи щодо запобігання та виявлення порушень вимог законодавства у сфері виробництва та обігу спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального;

28) здійснює контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, які провадять роздрібну торгівлю тютюновими виробами, тютюном, промисловими замінниками тютюну та рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, вимог законодавства щодо максимальних роздрібних цін на такі вироби, встановлених виробниками або імпортерами таких виробів;

29) здійснює контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, які провадять оптову або роздрібну торгівлю алкогольними напоями, вимог законодавства щодо мінімальних оптово-відпускних або роздрібних цін на такі напої;

30) проводить роботу, пов'язану з посиленням боротьби з незаконним виробництвом, переміщенням, обігом спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, пального та інших підкацизних товарів (продукції);

31) здійснює реєстрацію та облік реєстраторів розрахункових операцій, що застосовуються для реєстрації розрахункових операцій за товари (послуги), реєстрацію розрахункових книжок, книг обліку розрахункових операцій;

32) проводить контрольні розрахункові операції до початку перевірки платника податків щодо дотримання ним порядку проведення розрахункових операцій та застосування реєстраторів розрахункових операцій;

33) здійснює контроль за дотриманням встановлених законом строків проведення розрахунків в іноземній валюті, за додержанням порядку приймання готівки для виконання платіжних операцій (крім приймання готівки банками), порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), проведення розрахункових операцій, а також за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону;

34) вживає заходів для виявлення, аналізування та перевірки фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму у випадках та в межах повноважень, передбачених законом;

35) підтверджує статус податкового резидента України;

36) організовує в межах повноважень передачу до ДПС проектів запитів та відповідей до компетентних органів іноземної юрисдикції (держави, території) у межах обміну податковою інформацією згідно із законодавством України, міжнародними договорами України;

37) забезпечує надання допомоги у стягненні податкового боргу в міжнародних правовідносинах за запитами компетентних органів іноземних держав;

38) проводить аналіз та здійснює управління ризиками з метою визначення форм і обсягів податкового контролю;

39) здійснює відповідно до законодавства в межах наданих повноважень управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління ДПС;

40) здійснює сервісне обслуговування платників податків (платників єдиного внеску), зокрема надає адміністративні послуги;

41) забезпечує впровадження та технічне супроводження інформаційно-комунікаційних систем і технологій, автоматизацію процедур;

42) взаємодіє та здійснює обмін інформацією з місцевими органами влади;

42¹) забезпечує надання кваліфікованих електронних довірчих послуг та електронної ідентифікації;

43) здійснює моніторинг стану надходження податків і зборів, інших платежів, визначених Податковим кодексом України, Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», вивчає вплив змін показників регіонального розвитку та змін законодавства на надходження податків, інших платежів, розробляє пропозиції щодо збільшення їх обсягу та зменшення втрат бюджету;

44) здійснює моніторинг та аналіз виконання показників розрахунків з бюджетом та державними цільовими фондами, затверджених фінансовими планами державних підприємств, господарських організацій, у статутному капіталі яких є корпоративні права, що належать державі, їхніми дочірніми підприємствами та готує пропозиції керівництву ДПС;

45) складає звітність щодо стану розрахунків платників податків із бюджетом та сплати єдиного внеску, а також інших показників роботи за напрямками діяльності ДПС;

46) взаємодіє з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування з питань надходжень до місцевих бюджетів;

47) здійснює прийом громадян, розгляд звернень (запитів) громадян, платників податків (платників єдиного внеску), органів державної влади, правоохоронних органів, органів судової влади та інших суб'єктів права на звернення з питань, пов'язаних з діяльністю ДПС, та запитів на отримання публічної інформації;

48) надає індивідуальні податкові консультації, інформаційно-довідкові послуги з питань податкового та іншого законодавства, контроль за додержанням якого покладено на ДПС;

49) надає ДПС узагальнену практику застосування законодавства з питань оподаткування, законодавства з питань сплати єдиного внеску та законодавства з інших питань, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС на території Хмельницької області;

50) реалізує інформаційну політику ДПС;

51) оприлюднює на субсайті ГУ ДПС вебпорталу ДПС офіційну інформацію, що належить до компетенції ГУ ДПС, зокрема інформацію, яка підлягає оприлюдненню відповідно до законодавства;

52) забезпечує здійснення у засобах масової інформації роз'яснювальної роботи, пов'язаної із застосуванням законодавства з питань, що належать до компетенції ДПС;

53) забезпечує оприлюднення (оновлення) наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних на субсайті ГУ ДПС офіційного вебпорталу ДПС та єдиному державному вебпорталі відкритих даних, в установленому законодавством порядку;

54) співпрацює з інститутами громадянського суспільства, забезпечує проведення консультацій з громадськістю, зокрема через громадську раду, з питань реалізації державної податкової політики;

55) здійснює прогнозування та планування видатків на матеріально-технічне забезпечення і розвиток діяльності ГУ ДПС;

56) здійснює відомчий контроль за додержанням вимог законодавства, виконанням службових, посадових обов'язків в ГУ ДПС;

57) забезпечує інформування органів місцевого самоврядування про стан розрахунків з місцевими бюджетами;

58) здійснює контроль за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування та сплати частини чистого прибутку (доходу) до бюджету державними та комунальними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких є державна та/або комунальна власність;

59) здійснює контроль за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування та сплати до бюджету дивідендів на державну частку господарськими товариствами, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, а також господарськими товариствами, 50 і більше відсотків акцій (часток, паїв) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100 відсотків;

60) подає органам місцевого самоврядування звітність, визначену підпунктом 12.3.3 пункту 12.3 статті 12 Податкового кодексу України, у тому числі щодо платників податків;

60¹) здійснює заходи щодо забезпечення виконання прийнятих в установленому законом порядку рішень про застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) до платників податків;

60²) здійснює контроль за своєчасністю та повнотою сплати авансових внесків з податку на прибуток підприємств платниками податку, які провадять діяльність з торгівлі валютними цінностями у готівковій формі;

61) здійснює інші повноваження, визначені законом;

62) ДПІ:

надають адміністративні послуги платникам податків;

надають довідкові, інформаційні, електронні та інші послуги, пов'язані з реалізацією прав та обов'язків платника відповідно до вимог податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючий орган;

здійснюють реєстрацію та облік платників податків та єдиного внеску об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням, реєстраторів розрахункових операцій;

надають усні консультації відповідно до Податкового кодексу України, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску, винятково з тих питань, що належать до повноважень ДПІ;

здійснюють у межах повноважень, передбачених законом, формування та ведення Державного реєстру фізичних осіб – платників податків, Єдиного банку даних про платників податків – юридичних осіб, реєстрів, ведення яких покладено законодавством на контролюючі органи;

виконують інші функції сервісного обслуговування платників податків, визначених законом.

5. ГУ ДПС з метою організації своєї діяльності:

1) у межах повноважень, визначених порядком, затвердженим відповідним наказом ДПС, забезпечує реалізацію політики з питань управління персоналом у ГУ ДПС;

2) забезпечує у межах повноважень, передбачених законом, здійснення заходів щодо запобігання та виявлення корупції і контроль за дотриманням вимог антикорупційного законодавства в ГУ ДПС;

3) організовує свою роботу;

4) забезпечує взаємодію з державними органами та органами місцевого самоврядування;

5) забезпечує охорону державної таємниці відповідно до вимог режиму секретності, кіберзахист, технічний і криптографічний захист інформації та здійснює контроль за його станом;

6) забезпечує згідно із законодавством у межах компетенції надання державним органам інформації з реєстрів, банків і баз даних, ведення яких покладено законодавством на ДПС;

7) здійснює комплекс заходів для забезпечення дотримання законності та ефективності в межах повноважень, передбачених законом, ефективно, результативно і цільове використання бюджетних коштів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, завдань, планів і вимог щодо діяльності ГУ ДПС;

8) здійснює планово-фінансову роботу в ГУ ДПС, контроль за використанням фінансових і матеріальних ресурсів, організацію, ведення, вдосконалення бухгалтерського обліку, складання фінансової та іншої звітності, ведення обліку трудових ресурсів та заробітної плати (у тому числі сплачує податок з доходів фізичних осіб) в установленому законодавством порядку;

9) здійснює роботу з ведення діловодства та архівного зберігання документів відповідно до встановлених правил;

10) здійснює інформаційно-аналітичне забезпечення ГУ ДПС та автоматизацію її діяльності;

11) забезпечує в межах своїх повноважень реалізацію державної політики щодо державної таємниці та захисту інформації, контроль за її збереженням у ГУ ДПС, а також мобілізаційну підготовку, мобілізацію.

12) забезпечує самопредставництво ДПС та ГУ ДПС у судах через начальника ГУ ДПС, а також без окремого доручення Голови ДПС та начальника ГУ ДПС через їхніх заступників, державних службовців підрозділів до функціональних повноважень яких належить представництво в судах інтересів ГУ ДПС відповідно до положень про такі підрозділи, які забезпечують самопредставництво інтересів ДПС та ГУ ДПС в судах без окремого доручення Голови ДПС та начальника ГУ ДПС.

6. ГУ ДПС для виконання покладених на нього завдань має право:

1) проводити у визначеному законодавством порядку перевірку показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування та із своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування та сплатою всіх передбачених Податковим кодексом України податків, зборів, платежів, а також єдиного внеску, дотриманням вимог законодавства з інших питань, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС;

2) проводити перевірку правильності та повноти визначення фінансового результату до оподаткування згідно з бухгалтерським обліком відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

3) визначати у передбачених Податковим кодексом України випадках суми податкових та грошових зобов'язань платників податків;

4) аналізувати фінансовий стан платника податків, що має податковий борг, та стан забезпечення такого боргу податковою заставою;

5) запрошувати платників податків (платників єдиного внеску) або їхніх представників для перевірки правильності нарахування та своєчасності сплати податків, зборів, платежів, єдиного внеску;

6) під час проведення перевірок у платників податків – фізичних осіб, а також у посадових осіб платників податків – юридичних осіб та платників єдиного внеску перевіряти документи, що посвідчують особу, а також документи, що підтверджують посаду посадових осіб та/або осіб, які фактично здійснюють розрахункові операції;

7) отримувати від платників податків (платників єдиного внеску), а також надавати в межах, передбачених законом, документи в електронному вигляді;

8) запитувати та вивчати під час проведення перевірок первинні документи, що використовуються в бухгалтерському обліку, реєстри, фінансову, статистичну та іншу звітність, пов'язану з обчисленням і сплатою податків, зборів, платежів, виконанням вимог законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС;

9) вимагати під час проведення перевірок виготовлення і надання засвідчених підписом платника податків (платника єдиного внеску) або його посадовою особою та скріплених печаткою (за її наявності) копій первинних документів, які свідчать про порушення податкового законодавства та законодавства з інших питань, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС, та отримувати їх у платників податків (платників єдиного внеску) у встановленому Податковим кодексом України порядку;

10) вимагати під час проведення перевірок від посадових або службових осіб платника податків залучення повноважних осіб для спільного з працівниками ДПС зняття показань внутрішніх та зовнішніх лічильників, якими обладнані технічні пристрої, що використовуються у процесі провадження діяльності, яку перевіряють;

11) вимагати під час проведення перевірок від платників податків, яких перевіряють, проведення інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки з використанням інформації та документів щодо результатів такої інвентаризації за результатами таких перевірок або під час наступних заходів податкового контролю;

12) вилучати в установленому законодавством порядку під час проведення перевірок у підприємств, установ та організацій, фізичних осіб – підприємців та фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, копії документів, що підтверджують заниження розміру заробітної плати (доходу) та інших виплат, на які нараховується єдиний внесок;

13) вимагати доступу під час проведення перевірок до територій, приміщень (крім житла громадян) та іншого майна, що використовуються для провадження господарської діяльності та/або є об'єктами оподаткування або використовуються для отримання доходів (прибутку) чи пов'язані з іншими об'єктами оподаткування та/або можуть бути джерелом погашення податкового боргу в порядку, передбаченому Податковим кодексом України;

14) надсилати платникам податків (платникам єдиного внеску) у межах повноважень, передбачених законом, у разі виявлення порушень вимог податкового законодавства чи законодавства з інших питань, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС, письмові запити щодо надання належно засвідчених копій документів;

15) вимагати під час проведення перевірок від керівників та інших посадових осіб підприємств, установ, організацій, а також фізичних осіб – підприємців та фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, усунення виявлених порушень законодавства;

16) порушувати в установленому законом порядку питання про притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні податкового, бюджетного законодавства, законодавства про єдиний внесок та законодавства з інших питань, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС;

17) отримувати безоплатно від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб, а також від громадян та їх об'єднань інформацію, документи і матеріали щодо платників податків, а у визначених Податковим кодексом України випадках – стосовно керівників юридичних осіб або постійних представництв нерезидентів-боржників, необхідні для виконання покладених на нього завдань, а також фінансову і статистичну звітність у порядку та на підставах, визначених законом;

18) отримувати від органів виконавчої влади потрібну інформацію, пов'язану з обчисленням та сплатою податків, зборів, платежів, єдиного внеску, у випадках, передбачених законодавством, а також відомості, потрібні для проведення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності;

19) отримувати безоплатно від платників податків, а також від Національного банку, банків, інших фінансових установ небанківських надавачів платіжних послуг, емітентів електронних грошей довідки у порядку та на підставах, що визначені Податковим кодексом України, з урахуванням законів, які визначають порядок розкриття зазначеними особами інформації, що містить банківську таємницю, таємницю надавача платіжних послуг, а на підставі рішення суду – інформацію про обсяг та обіг коштів/електронних грошей на рахунках у банку/небанківському надавачу платіжних послуг, електронних гаманцях, у тому числі про ненадходження в установлені строки валютної виручки від суб'єктів господарювання, інформацію про договори боржника про зберігання цінностей або надання боржнику в майновий найм (оренду) індивідуального банківського сейфа, що охороняється банком;

20) отримувати безоплатно від територіальних органів державної влади, установ Національного банку, органів місцевого самоврядування, інших суб'єктів під час здійснення ними владних управлінських функцій відповідно до законодавства, зокрема на виконання делегованих повноважень, від юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців, самозайнятих осіб, податкових агентів, фізичних осіб інформацію, потрібну для забезпечення реєстрації та обліку платників податків (платників єдиного внеску), об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням, для формування та ведення реєстрів, банків і баз даних, ведення яких покладено законодавством на ДПС;

21) отримувати від нотаріусів на письмові запити інформацію про вступ фізичної особи у права спадкоємця з обов'язковим зазначенням повних даних про таку особу та даних про майно, отримане за правом спадкування;

22) стягувати з банків, інших фінансових установ, небанківських надавачів платіжних послуг, емітентів електронних грошей, органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, пеню за несвоєчасне виконання ними рішень суду, рішень керівника органу стягнення (його заступника або уповноваженої особи) у випадках, передбачених Податковим кодексом України, та платіжних інструкцій платників податків про сплату податків, зборів, платежів;

23) вчиняти правочини, спрямовані на забезпечення виконання функцій, передбачених законодавством;

24) здійснювати щоденне оброблення даних та інформації електронного кабінету, потрібних для виконання покладених на ДПС функцій з адміністрування податкового законодавства, законодавства щодо адміністрування єдиного внеску та законодавства з інших питань, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС, що охоплює, зокрема, оброблення та аналізування документів і даних платників податків (платників єдиного внеску), здійснення повноважень, передбачених законом, які може бути реалізовано в електронній формі за допомогою засобів електронного зв'язку;

25) залучати в установленому порядку до виконання окремих робіт, участі у вивченні окремих питань вчених і фахівців, працівників місцевих органів виконавчої влади, а також підприємств, установ, організацій (за погодженням з їхніми керівниками);

26) скликати наради, утворювати комісії та робочі групи, семінари з питань, що належать до його компетенції;

27) користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, державною системою урядового зв'язку та іншими технічними засобами;

28) звертатися у передбачених законом випадках до суду, у тому числі щодо встановлення тимчасового обмеження у праві виїзду за межі України керівників юридичних осіб або постійних представництв нерезидентів-боржників у разі невиконання податкового обов'язку щодо сплати грошових зобов'язань, що призвело до виникнення у такої юридичної особи або постійного представництва нерезидента податкового боргу;

29) користуватися у службових справах засобами зв'язку, що належать платникам податків, з їх дозволу або з дозволу посадових осіб таких платників;

30) залучати у разі потреби фахівців, експертів та перекладачів, застосовувати під час виконання податковим керуючим повноважень, визначених Податковим кодексом України, фотозйомку та відеозапис;

31) одержувати безоплатно необхідні відомості для ведення Єдиного реєстру податкових накладних, Єдиного реєстру акцизних накладних, формування інформаційного фонду Державного реєстру фізичних осіб – платників податків від платників податків, а також Національного банку України та його установ – про суми доходів, виплачених фізичним особам, та утриманих з них податків, зборів, платежів; від органів, уповноважених проводити державну реєстрацію суб'єктів, видавати ліцензії на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, – про державну реєстрацію та видачу ліцензій суб'єктам

господарської діяльності; від органів, що здійснюють реєстрацію фізичних осіб, – про громадян, які прибули на проживання до відповідного населеного пункту чи вибули з нього; від органів державної реєстрації актів цивільного стану – про фізичних осіб, які померли; інформацію, потрібну для забезпечення реєстрації та обліку платників податків, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням;

32) одержувати безоплатно від органів статистики дані, потрібні для використання у проведенні аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств, установ, організацій усіх форм власності;

33) одержувати безоплатно від органів, що забезпечують ведення відповідних державних реєстрів (кадастрів), інформацію, потрібну для здійснення повноважень контролюючих органів щодо забезпечення погашення податкового боргу платника податків, у встановленому законом порядку;

34) під час проведення перевірки та розгляду результатів перевірки отримувати письмові пояснення від посадових (службових) осіб з питань, що стосуються предмета перевірки, та їх документальне підтвердження, у тому числі щодо здійснення особою господарської діяльності без державної реєстрації;

35) одержувати пояснення від роботодавців та/або їхніх працівників, та/або осіб, праця яких використовується без документального оформлення, під час проведення перевірок з питань дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами), дотримання податковим агентом податкового законодавства щодо оподаткування виплаченої (нарахованої) найманим особам (у тому числі без документального оформлення) заробітної плати, пасивних доходів, додаткових благ, інших виплат та відшкодувань, що підлягають оподаткуванню, у тому числі внаслідок неукладення платником податків трудових договорів з найманими особами згідно із законом;

35¹) проставляти апостиль на документах, що видаються ДПС та її територіальними органами, що засвідчує справжність підпису, ким виступала особа, яка підписала документ, у відповідному випадку автентичність печатки чи штампа, якими скріплюється документ;

35²) відкрито застосовувати технічні прилади і технічні засоби, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засоби фото- і кінозйомки, відеозапису; відкрито здійснювати звукозапис, фото-, відеофіксацію (відеозйомку), накопичувати та використовувати таку мультимедійну інформацію (фото, відео-, звукозапис) під час проведення перевірок;

36) здійснювати інші права, передбачені законом.

Особливості застосування прав ГУ ДПС визначаються окремим порядком, затвердженим наказом ДПС.

7. ГУ ДПС є контролюючим органом (податковим органом, органом стягнення).

У складі ГУ ДПС діють ДПІ, які є його структурними підрозділами та перелік яких затверджується окремим наказом ДПС.

ДПІ діють на підставі цього Положення, у межах функцій, визначених статтею 19³ Податкового кодексу України.

Начальник ДПІ може забезпечувати загальну організацію та координацію роботи (не пов'язану з виконанням функцій, визначених статтею 19¹ Податкового кодексу України) структурних підрозділів ГУ ДПС, що територіально розміщені за адресою місцезнаходження ДПІ, з метою забезпечення їх комунікацій.

8. ГУ ДПС під час виконання покладених на нього завдань взаємодіє в установленому порядку з територіальними органами центральних органів виконавчої влади, з обласною та місцевими держадміністраціями, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, громадськими спілками, профспілками та організаціями роботодавців, підприємствами, установами, організаціями на території Хмельницької області.

9. ГУ ДПС у межах своїх повноважень, передбачених законом, на основі і на виконання доручень ДПС видає накази (розпорядження) організаційно-розпорядчого характеру, організовує і контролює їх виконання.

Акти ГУ ДПС може бути скасовано Головою ДПС повністю чи в окремій частині, у тому числі за дорученням Міністра фінансів, а також Міністром фінансів у разі відмови Голови ДПС скасувати такий акт.

10. ГУ ДПС очолює начальник, який призначається на посаду та звільняється з посади Головою ДПС, відповідно до законодавства про державну службу за погодженням з Міністром фінансів, у тому числі у разі покладання обов'язків за вакантною посадою.

11. Начальник ГУ ДПС:

1) очолює ГУ ДПС, здійснює загальне керівництво його діяльністю, несе персональну відповідальність за організацію та результати його діяльності;

2) у межах компетенції організовує та забезпечує виконання в ГУ ДПС Конституції та законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, наказів Мінфіну та інших міністерств з питань, що належать до компетенції ДПС, наказів ДПС та ГУ ДПС, доручень Голови ДПС, судових рішень;

3) подає Голові ДПС для затвердження плани роботи ГУ ДПС;

4) подає на затвердження Голові ДПС організаційну структуру, штатний розпис і кошторис ГУ ДПС;

5) звітує перед Головою ДПС про виконання планів роботи ГУ ДПС та покладених на нього завдань, про усунення порушень і недоліків, виявлених під час проведення перевірок діяльності ГУ ДПС, а також про притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у допущених порушеннях;

6) розподіляє обов'язки між своїми заступниками за погодженням із Головою ДПС;

7) затверджує положення про самостійні структурні підрозділи, ДПІ, структурні підрозділи у складі самостійних та ДПІ, посадові інструкції працівників ГУ ДПС;

8) у встановленому порядку призначає та звільняє державних службовців та працівників ГУ ДПС, відповідно до чинного законодавства про державну службу та законодавства про працю, укладає та розриває з державними службовцями ГУ ДПС контракти про проходження державної служби;

9) вносить Голові ДПС пропозиції щодо утворення, ліквідації ДПС;

10) забезпечує кіберзахист та захист інформації в ГУ ДПС, забезпечує реалізацію державної політики щодо державної таємниці, контроль за її збереженням в ГУ ДПС;

11) забезпечує організацію підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і працівників ГУ ДПС, оцінювання результатів їхньої службової діяльності в межах повноважень, визначених законодавством про державну службу;

12) вирішує в установленому порядку питання про присвоєння державним службовцям ГУ ДПС спеціальних звань (крім головних державних радників податкової служби, державних радників податкової служби), рангів державних службовців (якщо інше не передбачено законом), а також щодо заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців та інших працівників ГУ ДПС;

13) порушує перед Головою ДПС питання про присвоєння спеціальних звань заступникам начальника ГУ ДПС, а також щодо заохочення та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності;

14) утворює комісії, робочі та експертні групи;

15) скликає та проводить наради з питань, що належать до його компетенції;

16) підписує накази ГУ ДПС;

17) дає у межах повноважень доручення, обов'язкові для виконання державними службовцями та працівниками ГУ ДПС;

18) має право надавати посадовим (службовим) особам ГУ ДПС (його структурних підрозділів) повноваження на виконання певних функцій, передбачених Податковим кодексом України, законодавством з питань сплати єдиного внеску, законодавством з інших питань, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС, у межах повноважень, визначених цим положенням та у порядку, встановленому окремим наказом ДПС, зокрема на:

підписання у межах компетенції запитів, листів, листів-відповідей, індивідуальних податкових консультацій, повідомлень, довідок, податкових вимог, платіжних інструкцій на примусове списання (стягнення) коштів, висновків, електронних висновків/електронних повідомлень, реєстраційних посвідчень про реєстрацію реєстраторів розрахункових операцій, реєстрів, витягів з реєстрів, заяв до органів реєстрації та державної виконавчої служби, направлень на проведення перевірок, ліцензій (дублікатів ліцензій) та додатків до них (дублікатів додатків) на роздрібну та оптову торгівлю піддакцизними товарами, зберігання пального; актів, звітів, договорів-доручень, прийняття податкових повідомлень-рішень, взяття на облік, погашення та опротестування податкових векселів, прийняття інших рішень та підписання інших документів у межах повноважень, визначених Податковим кодексом України, законами України, порядками, положеннями та інструкціями, затвердженими постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства фінансів України та ДПС;

19) у разі виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення чи одержання повідомлення про вчинення такого правопорушення у межах повноважень вживає заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно письмово повідомляє про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції чи інший орган, уповноважений реагувати на виявлені правопорушення;

20) забезпечує проведення аналізу нормативно-правових актів, закріплених функцій і процедур щодо виявлення дискримінаційних повноважень і норм (корупційних ризиків), що сприяють вчиненню корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією;

21) забезпечує в межах своїх повноважень реалізацію державної програми з виконання Антикорупційної стратегії та реалізацію положень Антикорупційної програми ДПС;

22) вживає заходів щодо недопущення вчинення підлеглими працівниками корупційних, пов'язаних з корупцією чи інших правопорушень у сфері службової діяльності;

23) організовує внутрішній контроль та забезпечує його здійснення в ГУ ДПС у межах компетенції;

24) є керівником органу державної влади, відповідальним за виконання судових рішень;

25) здійснює інші повноваження, визначені законом.

12. Начальник ГУ ДПС має заступників, яких призначає на посади та звільняє з посад Голова ДПС відповідно до законодавства про державну службу.

Заступники начальника ГУ ДПС забезпечують виконання повноважень відповідно до затвердженого начальником ГУ ДПС розподілу обов'язків, який у встановленому порядку погоджено з Головою ДПС.

13. ГУ ДПС утримується за рахунок державного бюджету.

Штатну чисельність працівників ГУ ДПС затверджує Голова ДПС у межах граничної чисельності працівників, визначеної Кабінетом Міністрів України для територіальних органів ДПС.

Структуру ГУ ДПС затверджує Голова ДПС за погодженням з Міністром фінансів.

Організаційну структуру, штатний розпис та кошторис ГУ ДПС затверджує Голова ДПС.

14. ГУ ДПС утворюється в межах граничної чисельності державних службовців та працівників ДПС і коштів, передбачених на утримання ДПС, ліквідується, реорганізовується керівником ДПС як її відокремлений підрозділ за погодженням з Міністром фінансів відповідно до статті 21¹ Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».

15. ГУ ДПС утворюється без статусу юридичної особи та є органом державної влади, має окремий баланс, рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк зі своїм найменуванням та із зображенням Державного Герба України, є розпорядником бюджетних коштів.

Голова

Олексій ЛЮБЧЕНКО

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА
Головного управління ДПС у Хмельницькій області
2022 рік

Керівництво
Начальник
Заступник начальника
Управління організації роботи
Відділ організації, планування роботи, моніторингу та контролю
Відділ організації документування і роботи з документами
Сектор розгляду звернень громадян та доступу до публічної інформації
Кам'янець-Подільський сектор організації роботи
Шепетівський сектор організації роботи
Хмельницький сектор організації роботи
Відділ забезпечення відомчого контролю
Управління оподаткування юридичних осіб

Відділ адміністрування рентної плати та екологічного податку, місцевих податків і зборів з юридичних осіб та розгляду звернень
Відділ адміністрування ПДВ
Відділ адміністрування податку на прибуток, неприбуткових установ і організацій та спрощеної системи оподаткування
Відділ контролю за відшкодуванням ПДВ
Волочиський відділ податків і зборів з юридичних осіб
Кам'янець-Подільський відділ податків і зборів з юридичних осіб
Шепетівський відділ податків і зборів з юридичних осіб
Красилівський відділ податків і зборів з юридичних осіб
Хмельницький відділ податків і зборів з юридичних осіб
Управління правового забезпечення
Сектор правового супроводження діяльності
Відділ супроводження судових спорів з загальних та інших питань
Відділ супроводження судових спорів за наслідками планових перевірок платників податків
Відділ супроводження судових спорів щодо відмови в реєстрації податкових накладних
Відділ інформаційно-аналітичної роботи
Управління податкового аудиту
Відділ планових перевірок
Відділ позапланових перевірок ризикових платників та аналізу податкової інформації
Відділ перевірок з питань відшкодування ПДВ
Відділ позапланових перевірок з інших податків
Відділ фактичних перевірок
Відділ перевірок фінансових операцій
Відділ координації, звітності та аналізу, якості перевірок
Кам'янець - Подільський відділ перевірок платників - юридичних осіб
Старокостянтинівський відділ перевірок платників - юридичних осіб
Славутський сектор перевірок платників - юридичних осіб
Відділ запобігання фінансовим операціям, пов'язаним з легалізацією доходів, одержаним злочинним шляхом
Управління контролю за підакцизними товарами
Відділ контролю за виробництвом та обігом спирту, спиртовмісної продукції, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах і пального
Сектор обслуговування акцизних складів та податкових постів
Відділ ліцензування торгівлі підакцизними товарами та зберігання пального
Відділ адміністрування акцизного податку, контролю за обігом марки акцизного податку
Територіальний сектор контролю за підакцизними товарами
Управління фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку
Відділ бухгалтерського обліку та звітності, бюджетування, обліку єдиного внеску
Відділ оплати праці
Відділ персоналу
Управління податкових сервісів
Відділ обліку платників, об'єктів оподаткування, ведення реєстрів та реєстрації за окремими видами податків, ведення Державного реєстру фізичних осіб – платників податків, розгляду звернень державних органів
Відділ податкових сервісів, організації роботи ЦОП та надання адміністративних послуг
Відділ – регіональний кластер
Територіальний сектор податкових сервісів
Управління по роботі з податковим боргом
Відділ моніторингу та інформаційно-аналітичного забезпечення
Відділ супроводження судових спорів щодо банкрутства та стягнення заборгованості
Відділ організації стягнення боргу та роботи з безхазяйним майном
Відділ погашення боргу з фізичних осіб та заборгованості з ЄСВ
Кам'янець-Подільський відділ по роботі з податковим боргом
Шепетівський відділ по роботі з податковим боргом
Відділ з питань запобігання та виявлення корупції

Сектор охорони державної таємниці, технічного та криптографічного захисту інформації
Відділ інфраструктури та господарського забезпечення
Управління з питань виявлення та опрацювання податкових ризиків
Відділ прогнозу, аналізу та звітності
Відділ моніторингу операцій та ризиків, роботи з ризиками
Управління економічного аналізу
Відділ організації та моніторингу виконання індикативних показників
Відділ обліку платежів та зведеної звітності
Управління інформаційних технологій
Сектор супроводження інформаційних систем, адміністрування баз даних
Відділ технічної підтримки та електронного документообігу, адміністраторів безпеки та адміністрування служби каталогів
Відділ проектування та розробки АІС
Сектор реєстрації користувачів
Відділ трансфертного ціноутворення
Управління оподаткування фізичних осіб
Відділ адміністрування податку на доходи фізичних осіб та адміністрування єдиного внеску
Відділ адміністрування податків з громадян та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, адміністрування податків і зборів з фізичних осіб – підприємців
Відділ адміністрування податку на майно та місцевих зборів з фізичних осіб, розгляду звернень платників податків
Сектор координації та інформаційно – аналітичного забезпечення
Відділ планових перевірок оподаткування фізичних осіб
Відділ позапланових перевірок оподаткування фізичних осіб
Відділ перевірок податкових агентів
Волочиський відділ податків і зборів з фізичних осіб та проведення камеральних перевірок
Кам'янець-Подільський відділ податків і зборів з фізичних осіб та проведення камеральних перевірок
Шепетівський відділ податків і зборів з фізичних осіб та проведення камеральних перевірок
Красилівський відділ податків і зборів з фізичних осіб та проведення камеральних перевірок
Хмельницький відділ податків і зборів з фізичних осіб та проведення камеральних перевірок
Сектор інформаційної взаємодії
Волочиська державна податкова інспекція
Городоцька державна податкова інспекція
Чемеровецька державна податкова інспекція
Дунаєвецька державна податкова інспекція
Вінковецька державна податкова інспекція
Новоушицька державна податкова інспекція

Ярмолинецька державна податкова інспекція
Ізяславська державна податкова інспекція
Білогірська державна податкова інспекція
Теофіпольська державна податкова інспекція
Кам'янець-Подільська державна податкова інспекція
Відділ податкових сервісів
Відділ з надання адміністративних та інших послуг
Красилівська державна податкова інспекція
Деражнянська державна податкова інспекція
Летичівська державна податкова інспекція
Славутська державна податкова інспекція
Нетішинська державна податкова інспекція
Старокостянтинівська державна податкова інспекція
Старосинявська державна податкова інспекція
Шепетівська державна податкова інспекція
Полонська державна податкова інспекція
Хмельницька державна податкова інспекція
Відділ податкових сервісів
Відділ з надання адміністративних та інших послуг

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
У Хмельницькій області

ЗВІТ

про виконання Плану роботи Головного управління Державної податкової служби у Хмельницькій області

на 2023 рік

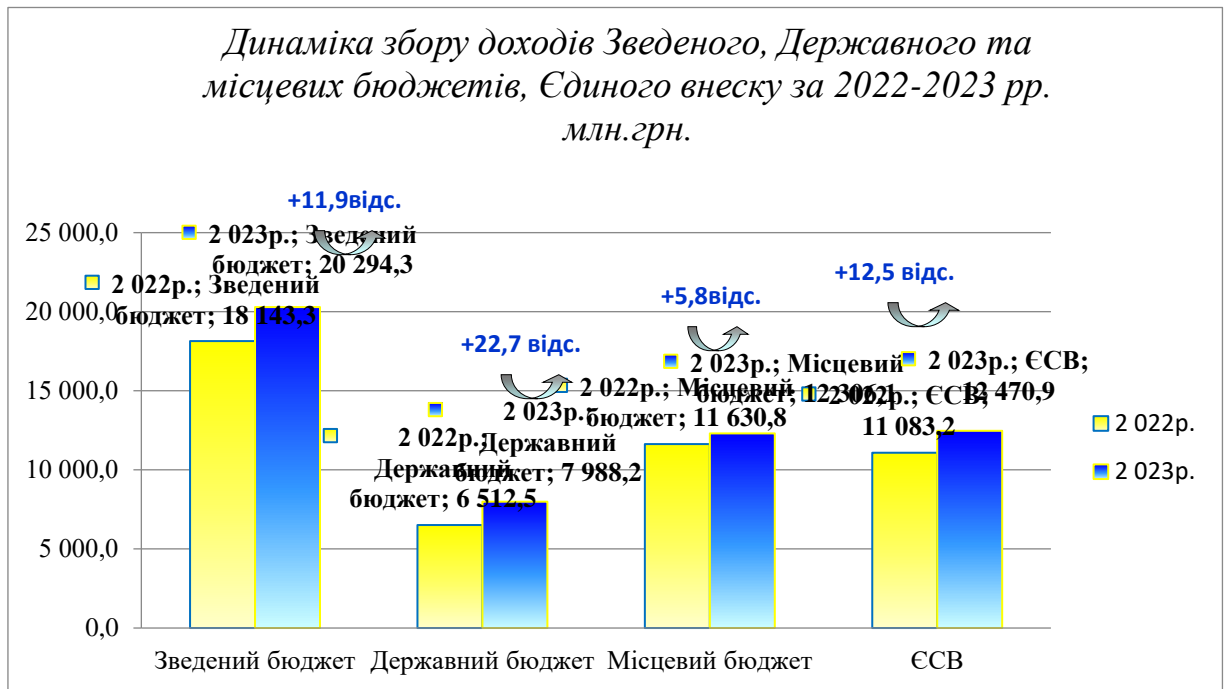

Хмельницький 2023

Розділ 1. Організація роботи щодо забезпечення виконання показників доходів, затверджених відповідними наказами ДПС

Головним управлінням ДПС у Хмельницькій області за рахунок вжитих заходів до зведеного бюджету зібрано податків та платежів, які контролюються органами ДПС, на загальну суму 20 294,3 млн гривень. Досягнуто позитивної динаміки надходжень до бюджетів усіх рівнів порівняно з 2022 роком. Так приріст надходжень до зведеного бюджету становить 2 151,0 млн грн або 11,9 відсотка. Вагомим є внесок у державний бюджет області – 7 988,2 млн грн, що більше минулорічного рівня надходжень на 1 475,7 млн грн, темп росту надходжень становить 122,7 відсотка. До місцевих бюджетів зібрано 12 306,1 млн грн, що на 675,3 млн грн або на 5,8 відс., вище за минулорічний рівень надходжень. По єдиному внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування надійшло 12 470,9 млн грн, що більше минулорічного рівня надходжень на 1 387,7 млн грн, темп росту надходжень становить 112,5 відсотка.

млн грн

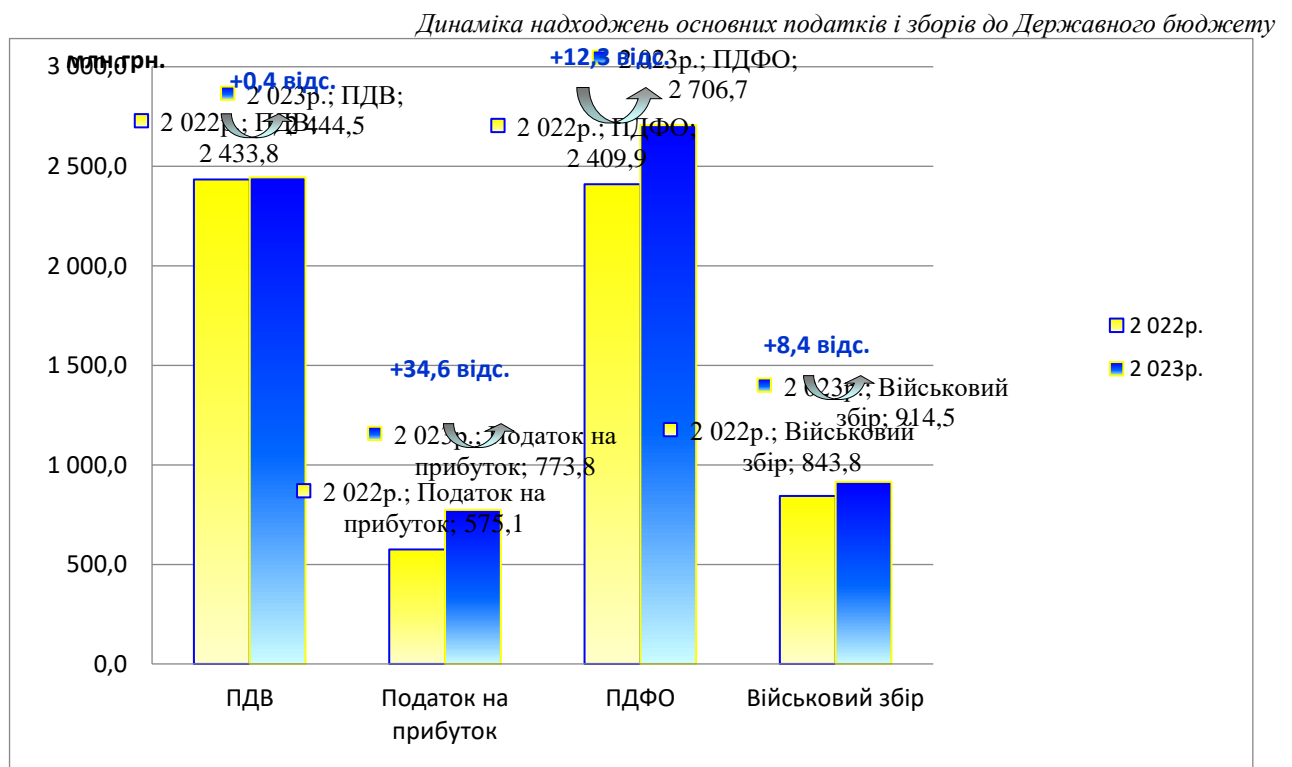
До Державного бюджету за 2023 рік надійшло 7 988,2 млн грн при завданні 7 865,6 млн грн, доведений показник доходів виконано на 101,6 відс., більше на 122,6 млн гривень.

У тому числі в розрізі основних бюджетоформуючих податків:

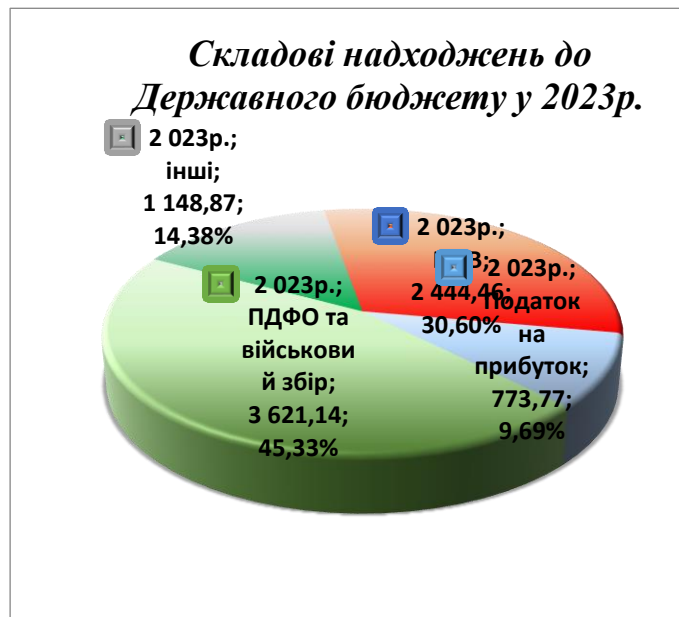
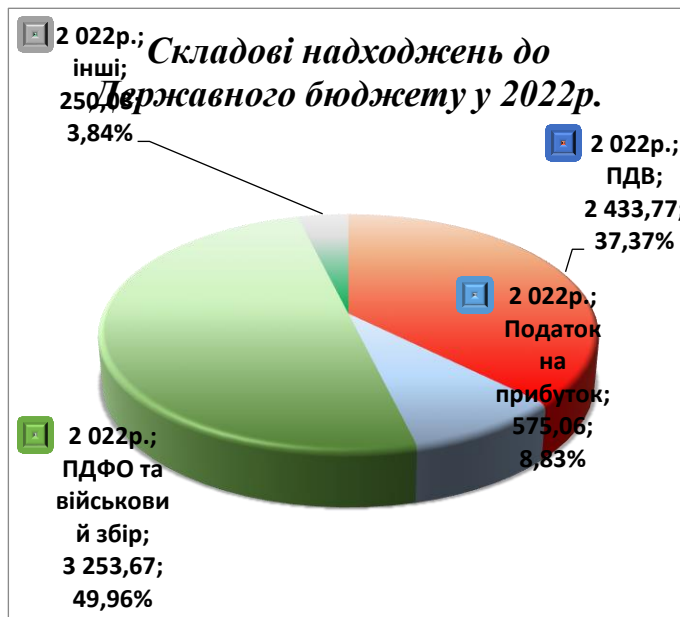
- податок на додану вартість - при завданні 2 305,8 млн грн надійшло 2 444,5 млн грн, виконання становить 106,0 відс. (понад завдання надійшло 138,6 млн грн). Темп росту до 2022 року становить 100,4 відс., надійшло більше на 10,7 млн гривень;

- податок на прибуток - при завданні 644,6 млн грн надійшло 773,8 млн грн, виконання показника доходів становить 120,0 відс., (понад завдання надійшло 129,2 млн грн). Темп росту – 134,6 відс. (надійшло більше на 198,7 млн гривень);

- податок та збір на доходи фізичних осіб - при завданні 3 939,8 млн грн надійшло 3 621,1 млн грн, виконання 91,9 відс., недобір 318,6 млн гривень. Темп росту – 111,3 відс. (надійшло більше на 367,5 млн гривень).

Основною складовою надходжень до Державного бюджету є податок та збір на доходи фізичних осіб у 2022 році – 49,96 відс., у 2023 році – 45,33 відсотки.

До Місцевих бюджетів – надійшло 12 306,1 млн грн, при завданні 13 099,2 млн грн, виконання становить 93,9 відс., недобір 793,1 млн гривень. Темп росту – 105,8 відс., більше на 675,3 млн гривень.

В тому числі по бюджетоформуючих податках:

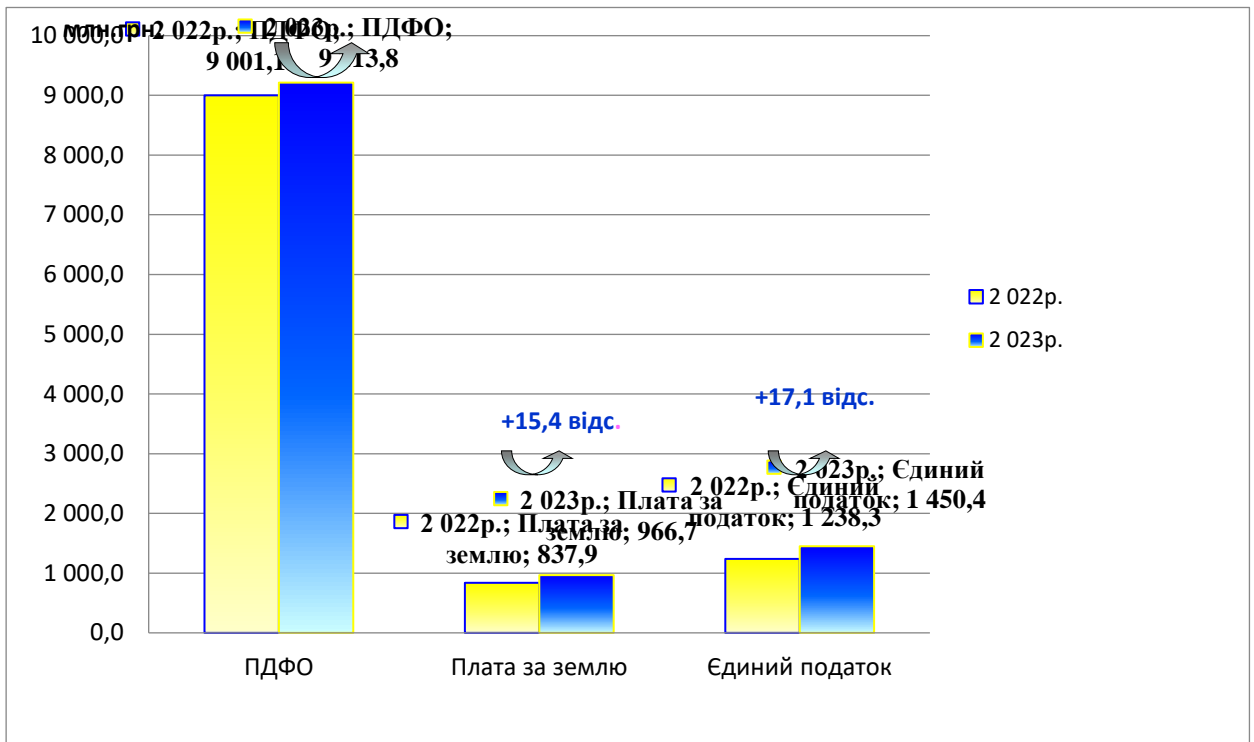
- податок на доходи фізичних осіб – при завданні 10 400,7 млн грн надійшло 9 213,8 млн грн, виконання становить 88,6 відс. (недобір 1 186,9 млн грн). Темп росту – 102,4 відс. (надійшло більше на 212,7 млн грн);

- плата за землю – при завданні 882,0 млн грн надійшло 966,7 млн грн, виконання показника доходів забезпечено на 109,6 відс., понад завдання надійшло 84,7 млн гривень. Темп росту до 2022 року (837,9 млн грн) – 115,4 відс. (надійшло більше на 128,7 млн грн);

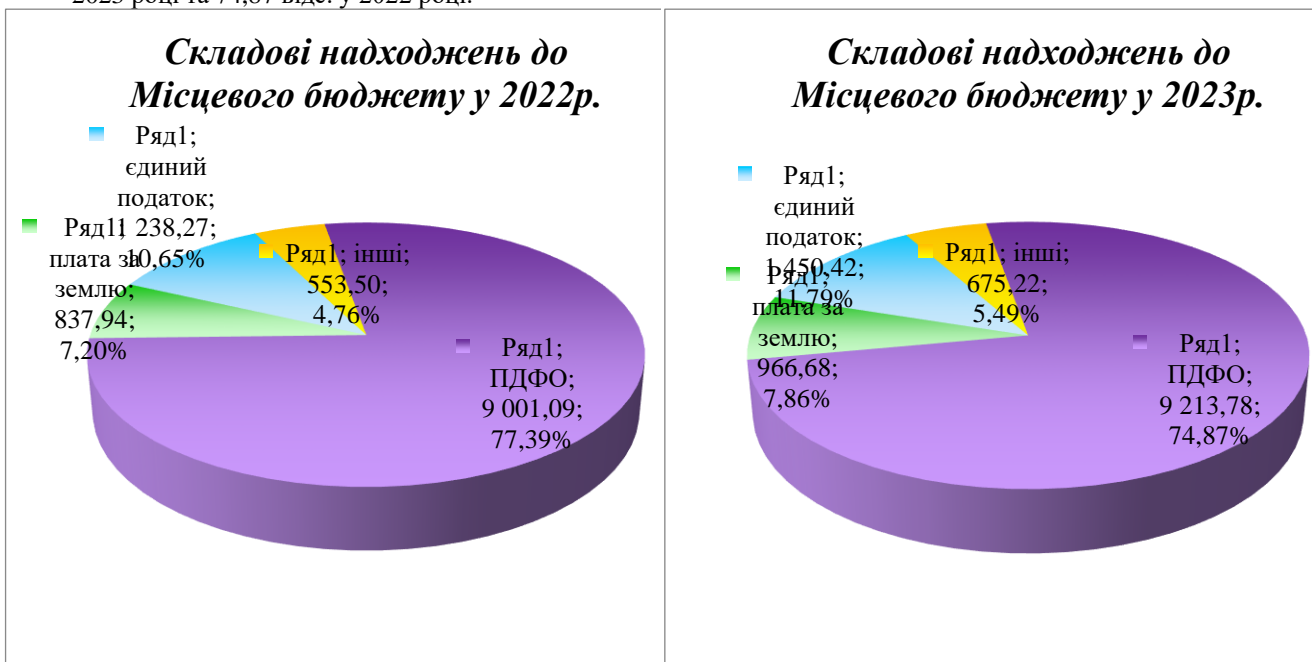
- єдиний податок - при завданні 1 242,0 млн грн виконано на 116,8 відс. надійшло 1 450,4 млн грн, понад завдання надійшло 208,4 млн гривень. Темп росту – 117,1 відс. (надійшло більше на 212,1 млн грн).

*Динаміка надходжень
основних податків і зборів до Місцевих бюджетів*

+2,4 відс.

Основною складовою надходжень до Місцевих бюджетів є податок на доходи фізичних осіб: 77,39 відс. у 2023 році та 74,87 відс. у 2022 році.

Крім того, за 2023 рік забезпечено виконання показника доходів зі збору єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на 100,6 відс., зібрано 12 470,9 млн гривень. Забезпечено позитивну динаміку надходжень до відповідного періоду минулого року – 112,5 відс., додаткові надходження 1 387,7 млн гривень.

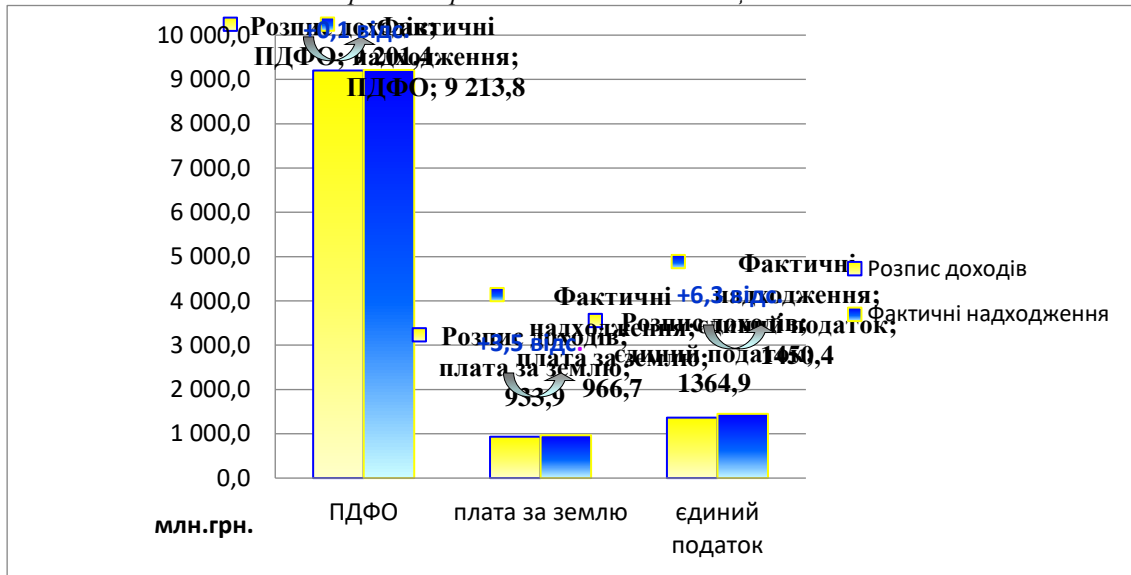
Забезпечено виконання розписів рад з надходжень до місцевих бюджетів на 101,6 відс. В тому числі по основних податках:

- податок з доходів фізичних осіб - при завданні 9 201,4 млн грн надійшло 9 213,8 млн грн, виконано на 100,1 відс.;

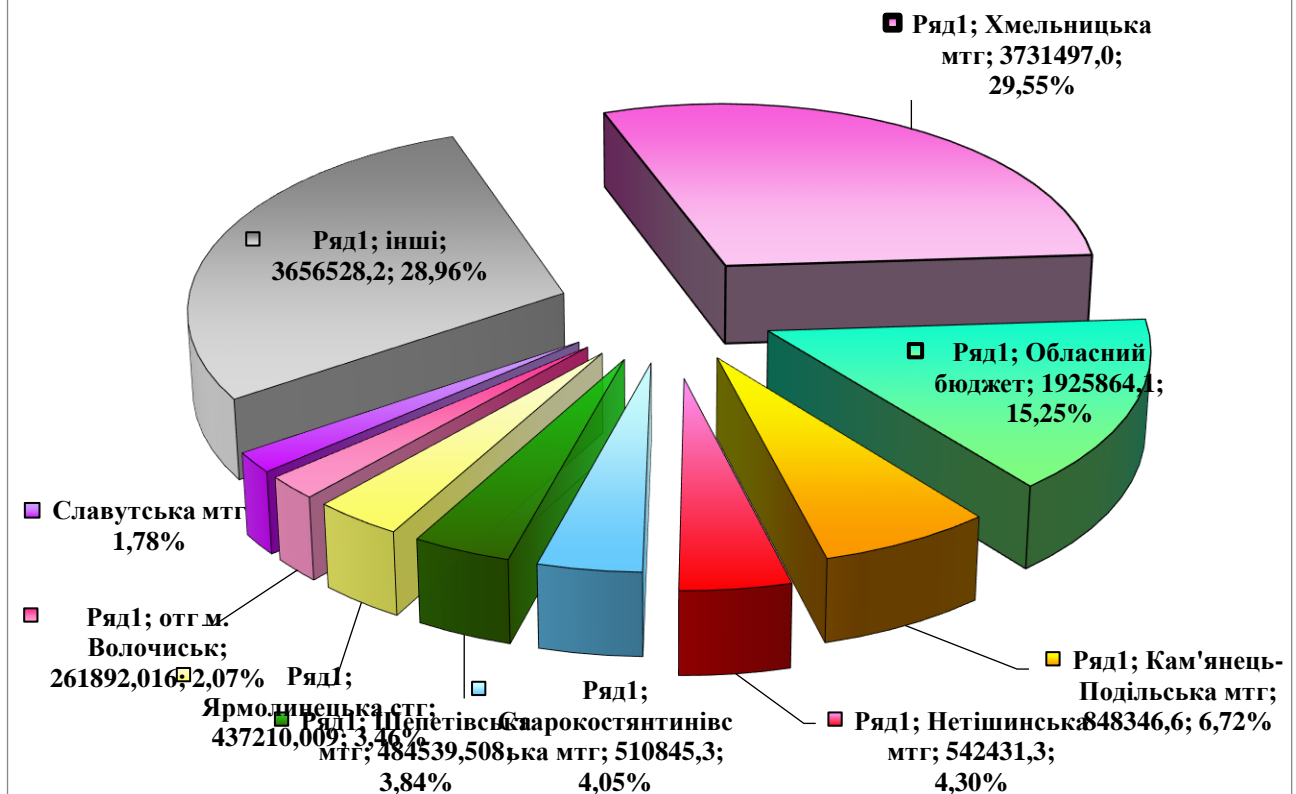
- плата за землю – при завданні 933,9 млн грн надійшло 966,7 млн грн, виконано на 103,5 відс.;

- єдиний податок - при завданні 1 364,9 млн грн надійшло 1 450,4 млн грн, виконано на 106,3 відсотки.

Виконання розписів рад з надходжень до місцевих бюджетів

Структура надходжень Хмельницької області у 2023р.

Податок на додану вартість

Протягом року вжито комплекс заходів, спрямованих на забезпечення повноти нарахування та сплати до бюджету податку на додану вартість, а також на виявлення та руйнування схем мінімізації податкових зобов'язань.

У 2023 році до загального фонду державного бюджету забезпечено збір податку на додану вартість у сумі 2 444,5 млн грн, у 2022 році (у приведених умовах) – 2 520,4 млн гривень.

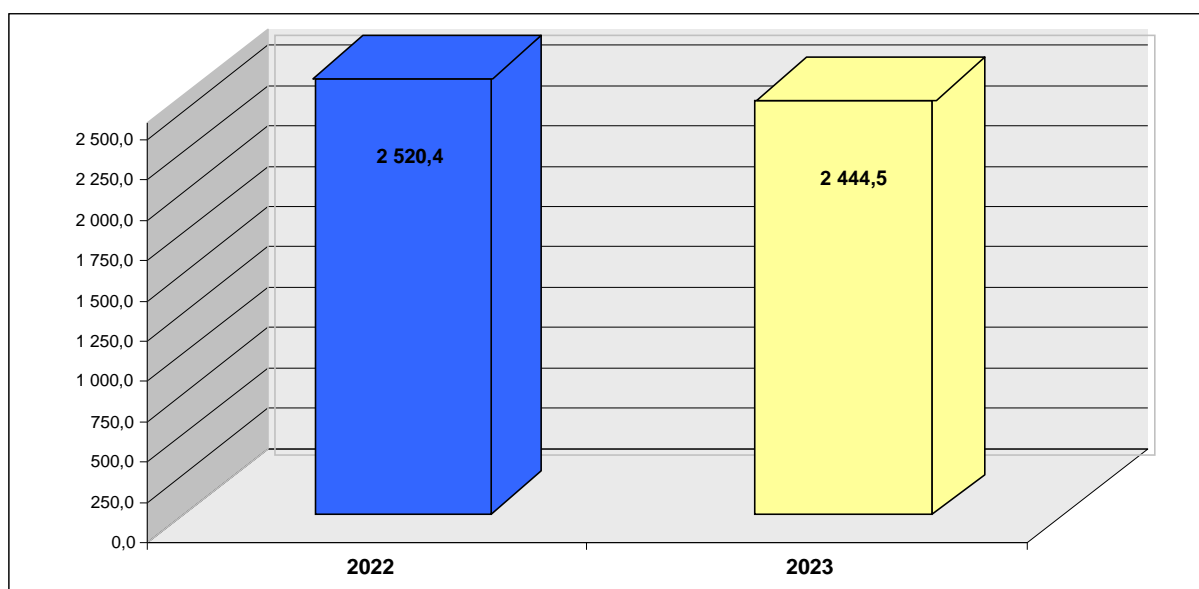
Виконання доведених ДПС індикативних показників за 2023 рік зі збору цього податку забезпечено на 106 відс., темп росту до 2022 року – 97,0 відсотків.

Середньомісячна сума збору податку на додану вартість становить 203,7 млн грн, що на 6,3 млн грн менше ніж у 2022 році (у співставних умовах). Темп росту середньомісячних надходжень податку на додану вартість до бюджету склав 97 відсотків.

Досягнуто покращення рівня адміністрування податку на додану вартість в частині підвищення рівня декларування позитивних нарахувань з податку на додану вартість та добровільної сплати за рахунок контролю відповідності задекларованих податкових зобов'язань показникам економічного розвитку та розширення категорії сумлінних платників податку.

Динаміка сплати ПДВ до державного бюджету

млн грн

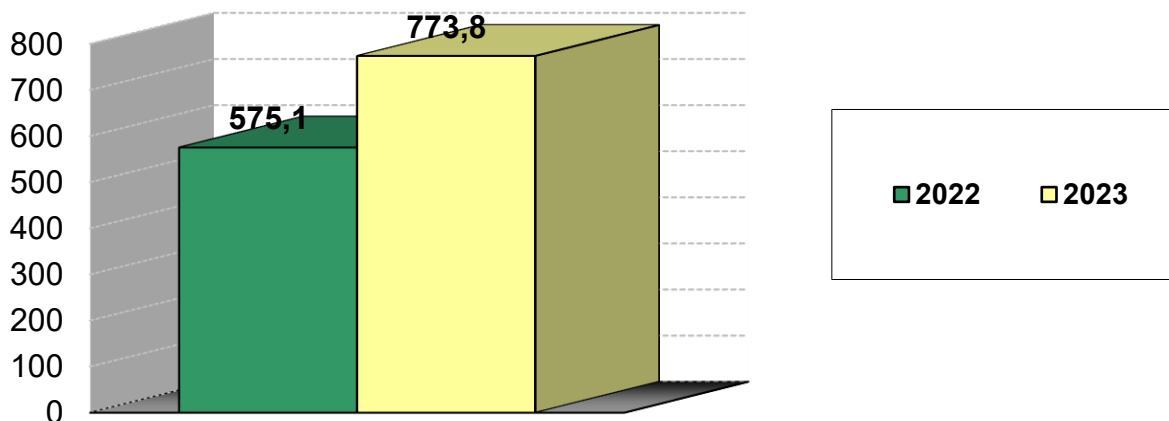
Податок на прибуток

З метою виконання встановлених завдань з надходження коштів до бюджету ГУ ДПС вжито комплекс заходів, спрямованих на забезпечення повноти і своєчасності сплати податку на прибуток.

За січень–грудень 2023 року забезпечено надходжень до державного бюджету з податку на прибуток в сумі 773,8 млн грн виконано доведене завдання ДПС на 120 відс., темп росту – 134,5 відсотка.

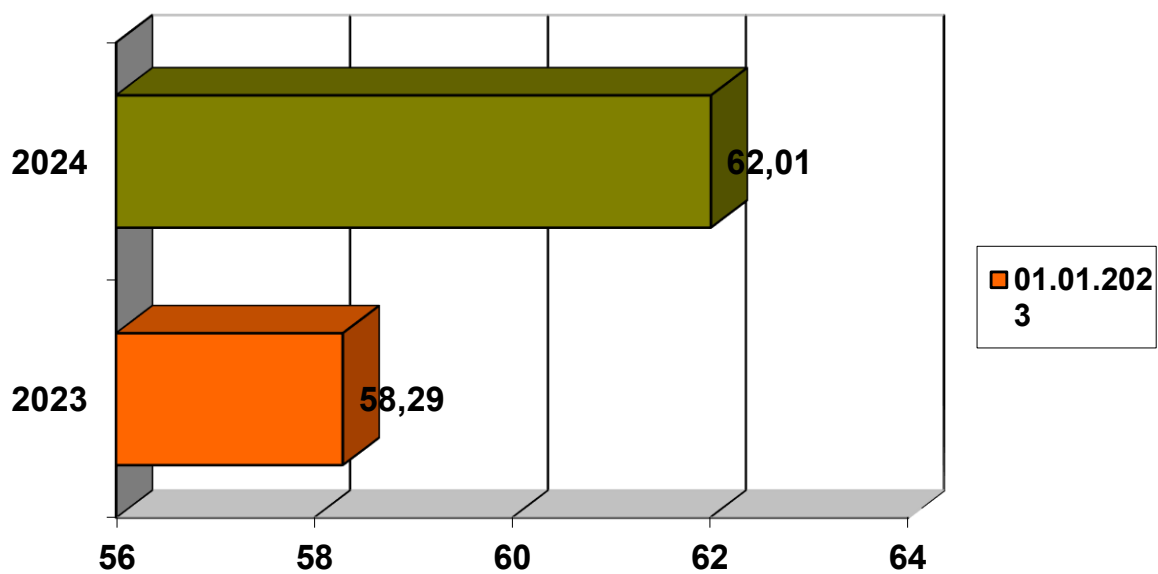
Динаміка надходжень податку на прибуток до державного бюджету

млн грн

Станом на 01.01.2024 у порівнянні з 01.01.2023 сума переплат з податку на прибуток до державного бюджету зросла на 3,7 млн грн. і складає 62,0 млн гривень.

Динаміка переплат з податку на прибуток, млн грн

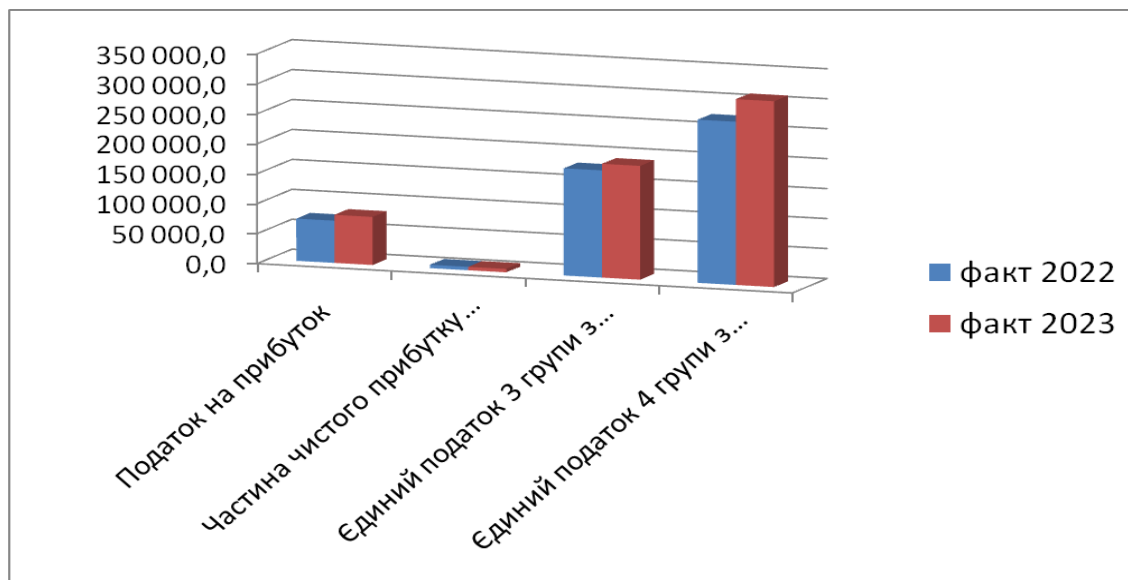

За січень–грудень 2023 року забезпечено надходження до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) у сумі 43,5 млн грн або 345,6 відс. індикативного показника, темп росту – 85,5 відсотка.

До місцевих бюджетів забезпечено надходжень з податку на прибуток в сумі 80,3 млн грн. або 124,5 відс. доведеного показника доходів, темп росту – 113,8 відсотка та частини чистого прибутку (доходу) у сумі 5,7 млн грн або 145,7 відс. доведеного показника, темп росту – 99,8 відсотка.

За підсумками 2023 року у повному обсязі досягнуто виконання надходжень до місцевого бюджету по єдиному податку з юридичних осіб III групи: надійшло 189,9 млн грн або 121,8 відс. показника, темп росту – 105,8 відсотка та по єдиному податку з юридичних осіб IV групи надійшло 309,9 млн грн, або 107,9 відс. доведеного показника, темп росту – 113,7 відсотка.

Динаміка надходжень податків до місцевого бюджету, тис.грн

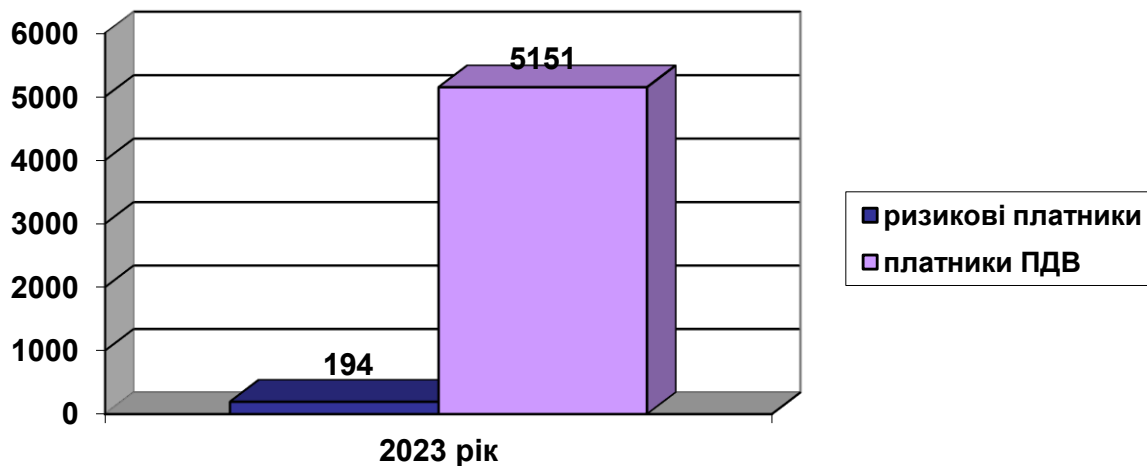

За підсумками 2023 року у повному обсязі досягнуто виконання надходжень до місцевого бюджету по єдиному податку з фізичних осіб, надійшло 950,6 млн грн або 120,8 відс. індикативного показника.

Протягом січня-грудня 2023 року вжито комплекс заходів спрямованих на забезпечення повноти нарахувань та сплати податків до бюджету, виявлення та руйнування схем мінімізації податкових зобов'язань. Так, під час моніторингу реєстрації податкових накладних та розрахунків коригування в ЄПРН виявлено 49 суб'єктів господарювання, якими здійснено ризикові операції. З метою упередження формування «схемного» податкового кредиту комісією ГУ ДПС у Хмельницькій області прийняті рішення про включення суб'єктів господарювання до переліку ризикових платників податків. Сума упередженого ліміту в системі електронного адміністрування (СЕА) ПДВ станом на дату включення складає – 113,5 млн гривень.

Станом на 01.01.2024 загальна кількість платників ПДВ становить 5151 суб'єктів господарювання, з них внесено до Журналу ризикових 194 платника або 3,7 відсотка.

Аналіз питомої ваги ризикових суб'єктів господарювання до загальної кількості платників ПДВ за 2023 рік

Щоденно здійснюється аналіз даних Єдиного реєстру податкових накладних з питань зупинення реєстрації податкових накладних/розрахунків коригування. Станом на 20.12.2023 року відсоток зупинених податкових накладних по Хмельницькій області складає 5,18 відс., при середньому по Україні 5,7 відсотка.

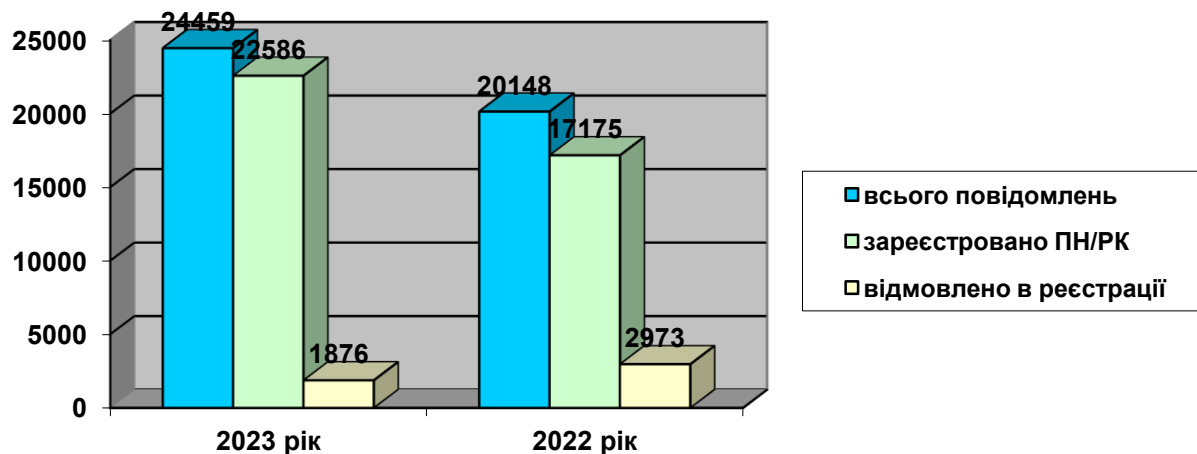
Протягом січня – грудня 2023 року отримано на розгляд 24459 повідомлень про подання пояснень та копій документів щодо податкових накладних/розрахунків коригування, реєстрацію яких зупинено, що на 21,0 відс. більше проти аналогічного періоду 2022 року.

За результатами розгляду повідомлень, комісією прийнято рішення:

- про реєстрацію податкових накладних/розрахунків коригування, 22583 рішень, що складає 92,3 відс., та на 31 більше проти аналогічного періоду 2022 року;

- про відмову в реєстрації податкових накладних/розрахунків коригування, 1876 рішень що складає 7,6 відс, та 36,0 відс. менше проти аналогічного періоду 2022 року.

Динаміка розгляду повідомлень по податковим накладним реєстрацію яких зупинено в ЄРПН

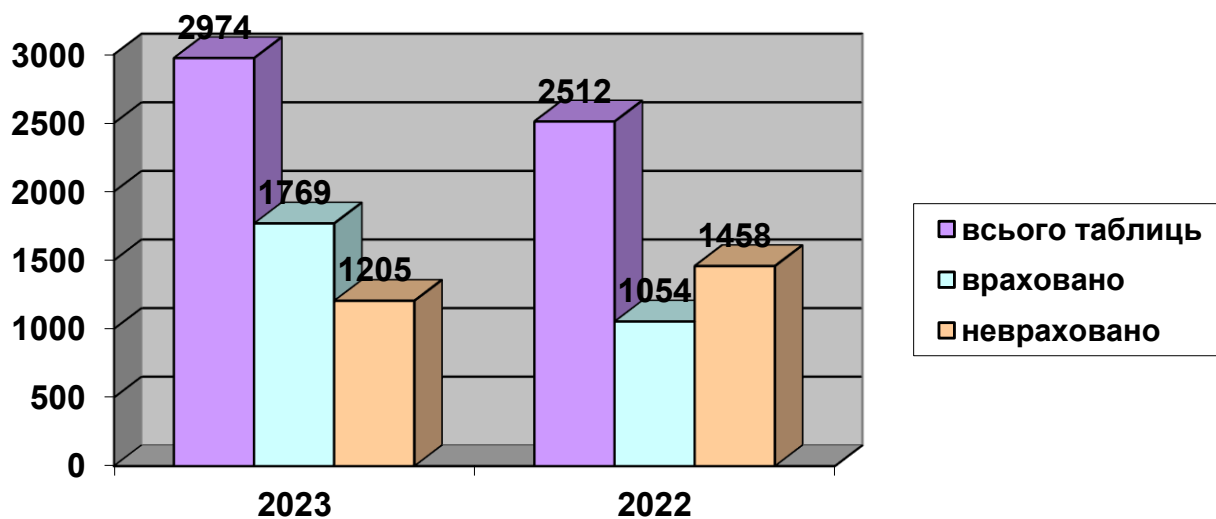
Також, на розгляд Комісії надходять таблиці даних платника податку. Протягом січня – грудня 2023 року подано 2974 таблиць даних, що на 18 відс. більше в порівнянні з аналогічним періодом 2022 року.

З них за результатами розгляду прийнято рішення:

- про врахування таблиці (1769 рішень, 59,5 відс.), що на 67,0 відс. більше в порівнянні з аналогічним періодом 2022 року;

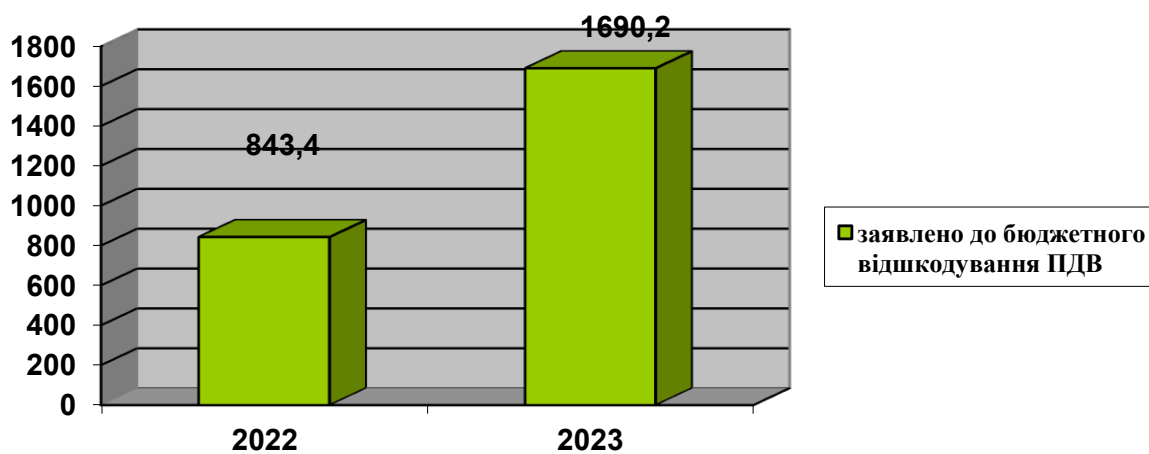
- про неврахування (1205 рішень, 40,5 відс.), що на 17,0 відс. менше в порівнянні з аналогічним періодом 2022 року.

Динаміка розгляду таблиць даних платників ПДВ

Динаміка заявлених до відшкодування сум ПДВ

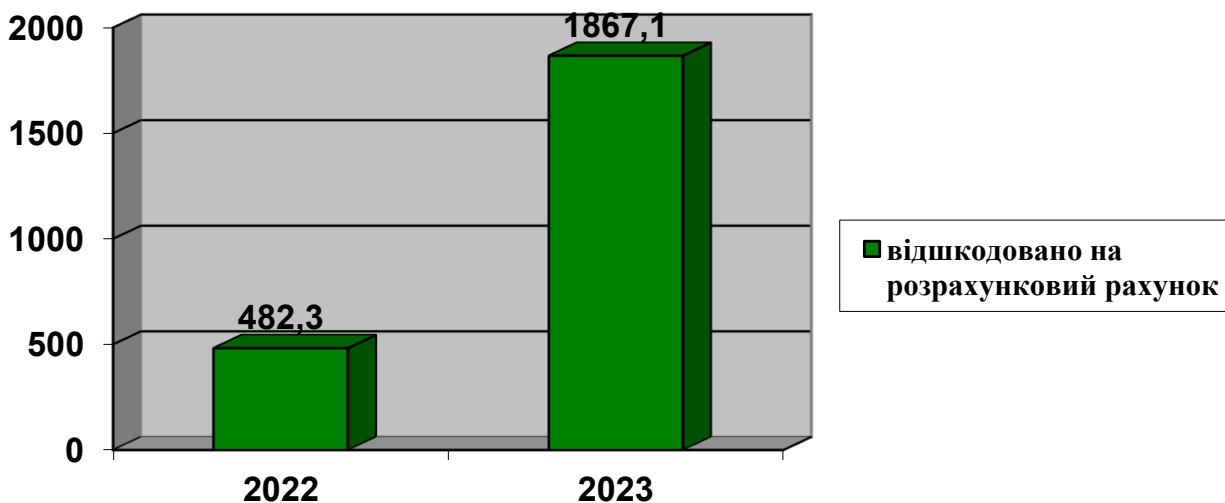
млн грн

У січні – грудні 2023 році платниками області заявлено до відшкодування податку на додану вартість на р/рахунок платника в сумі 1690,2 млн грн, що на 846,8 млн грн більше ніж за аналогічний період попереднього року.

Динаміка відшкодування ПДВ на розрахунковий рахунок

млн грн

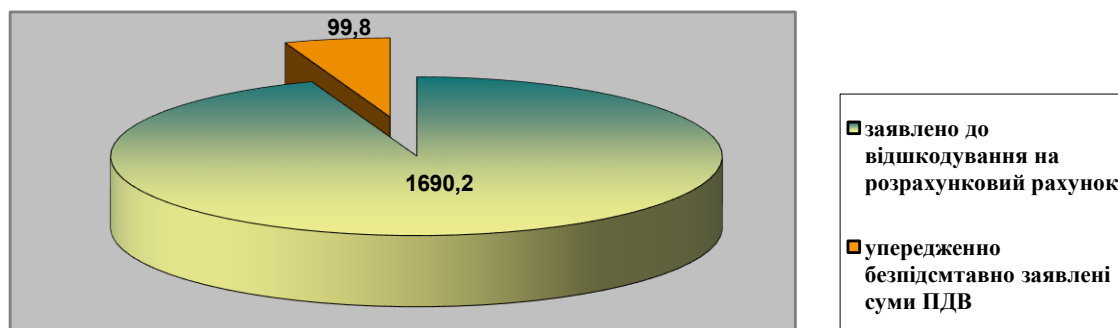

У січні - грудні 2023 році суб'єктам підприємницької діяльності області відшкодовано ПДВ на р/р 1867,1 млн грн, що на 1384,8 млн грн більше, ніж за аналогічний період попереднього року.

За результатами проведеної контрольно-перевірочної роботи у січні-грудні 2023 році упереджено відшкодування безпідставно заявлених сум ПДВ на р/р у розмірі 99,8 млн грн, з них оскаржуються 21,9 млн гривень.

Частка упереджених безпідставно заявлених сум ПДВ в заявлених до відшкодування на розрахунковий рахунок сумах.

млн грн

За результатами вжитих заходів до Державного бюджету забезпечено надходжень на загальну суму 80,8 млн гривень. Зокрема:

- з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в сумі 17,6 млн гривень. Виконання доведеного показника доходів складає 130,8 відсотки;

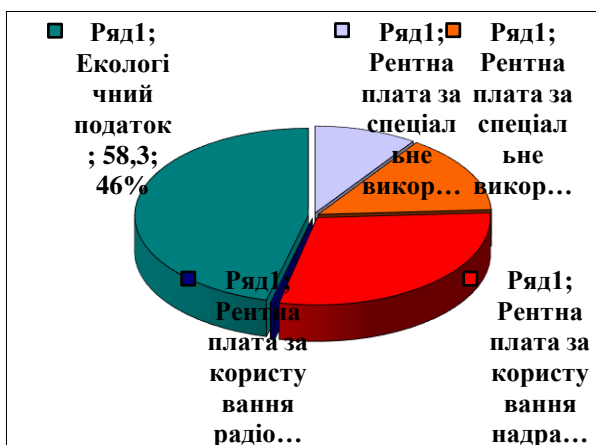
- з рентної плати за спеціальне використання води в сумі 21,1 млн гривень. Виконання - 111,7 відсотки;

- з рентної плати за користування надрами сумі 41,6 млн гривень. Виконання - 105,3 відсотки;

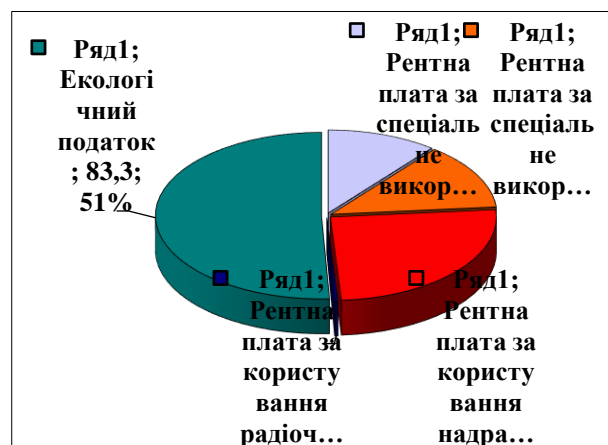
- з рентної плати за спеціальне користування радіочастотним ресурсом України в сумі 0,5 млн гривень. Виконання - 116,9 відсотка;

- з екологічного податку в сумі 83,3 млн гривень. Виконання - 221,9 відсотка.

Складові надходжень до Державного бюджету у 2022 році

Складові надходжень до Державного бюджету у 2023 році

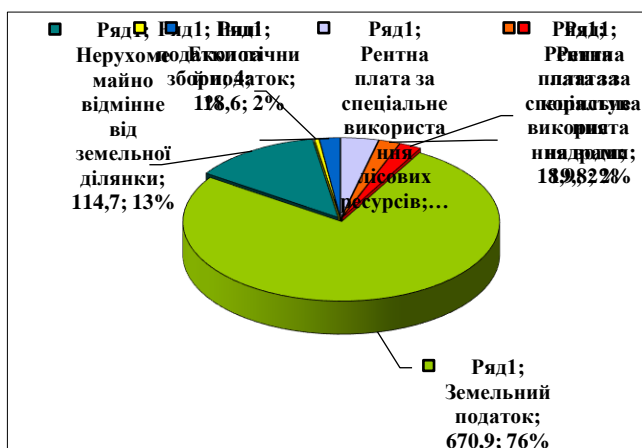

До місцевих бюджетів у 2023 році забезпечено надходжень:

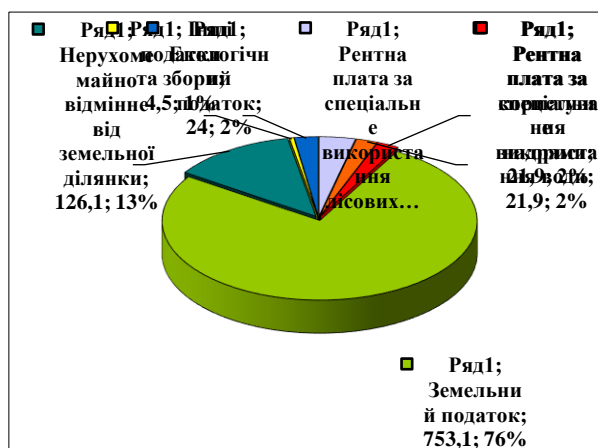
- з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в сумі 36,9 млн гривень. Виконання доведеного показника доходів складає 143,1 відсотка;
- з рентної плати за спеціальне використання води в сумі 21,9 млн гривень. Виконання - 112,1 відсотка;
- з рентної плати за користування надрами в сумі 21,9 млн гривень. Виконання - 105,3 відсотка;
- з екологічного податку в сумі 25,0 млн гривень. Виконання - 179,8 відсотка;
- з плати за землю з юридичних осіб в сумі 753,1 млн гривень. Виконання - 111,1 відсотка;
- з транспортного податку в сумі 1,2 млн гривень. Виконання - 141,4 відсотка;
- з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки в сумі 126,1 млн гривень. Виконання - 125,1 відсотка;
- з туристичного збору з юридичних осіб в сумі 3,0 млн гривень. Виконання - 259,8 відсотка;
- збір за місця для паркування транспортних засобів з юридичних осіб в сумі 0,25 млн гривень. Виконання - 103,7 відсотка.

Основною складовою надходжень до місцевих бюджетів є плата за землю з юридичних осіб, яка становить 76,0 відс. у 2022 році та 2023 роках.

Складові надходжень до Місцевого бюджету у 2022 році

Складові надходжень до Місцевого бюджету у 2023 році

У 2023 році проведено 14514 камеральних перевірок поданої звітності по екологічному податку, рентній платі, 12661 камеральних перевірок поданої звітності по податку на майно, місцевих зборах.

За 2023 рік застосовано штрафні санкції із врахуванням вимог:

- статті 120 Кодексу за несвоєчасне подання звітності по рентних платежах, екологічному податку, місцевих податках і зборах по 860 платникам податків на суму 0,6 млн гривень.

Упродовж 2023 року вжито ряд заходів із забезпечення контролю за дотриманням суб'єктами господарювання вимог чинного законодавства при декларуванні екологічного податку, рентної плати, податку на майно, місцевих зборах, проводиться постійний аналіз інформаційних баз даних на предмет подання платниками податкової звітності.

Для проведення аналізу використовувалися зовнішні джерела інформації, що надійшли, зокрема від:

- Державної служби геології та надр України щодо отримання дозволів на користування надрами для видобування корисних копалин;

- Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення щодо отримання дозволів на використання радіочастотного ресурсу України;

- Сектору у Хмельницькій області Державного агентства водних ресурсів України щодо отримання дозволів на спецводокористування;

- Департаменту природних ресурсів та екології Хмельницької облдержадміністрації щодо отримання дозволів на викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення, за розміщення відходів;

- Державної екологічної інспекції у Хмельницькій області щодо порушень суб'єктами господарювання природоохоронного законодавства;

- Органів місцевого самоврядування щодо переліку суб'єктів господарювання, які уклали договори оренди земель державної та комунальної власності.

Акцизний податок

У 2023 році при доведеному показнику доходів зі сплати акцизного податку з вироблених товарів в Україні, з ввезених товарів в Україну та спеціального фонду 10,7 млн грн виконання забезпечено в сумі 13,0 млн гривень. Виконання доведеного показника доходів забезпечено на 120,8 відсотків (додаткові надходження 2,2 млн гривень).

Питома вага окремих видів підакцизної продукції в структурі надходжень акцизного податку області:

- пиво – 70,3 відс.,

- переобладнання транспорту – 10,1 відс.,

- електроенергія – 2,4 відс.,

- імпорт – 10,9 відс.,

- пальне – 6,3 відсотка.

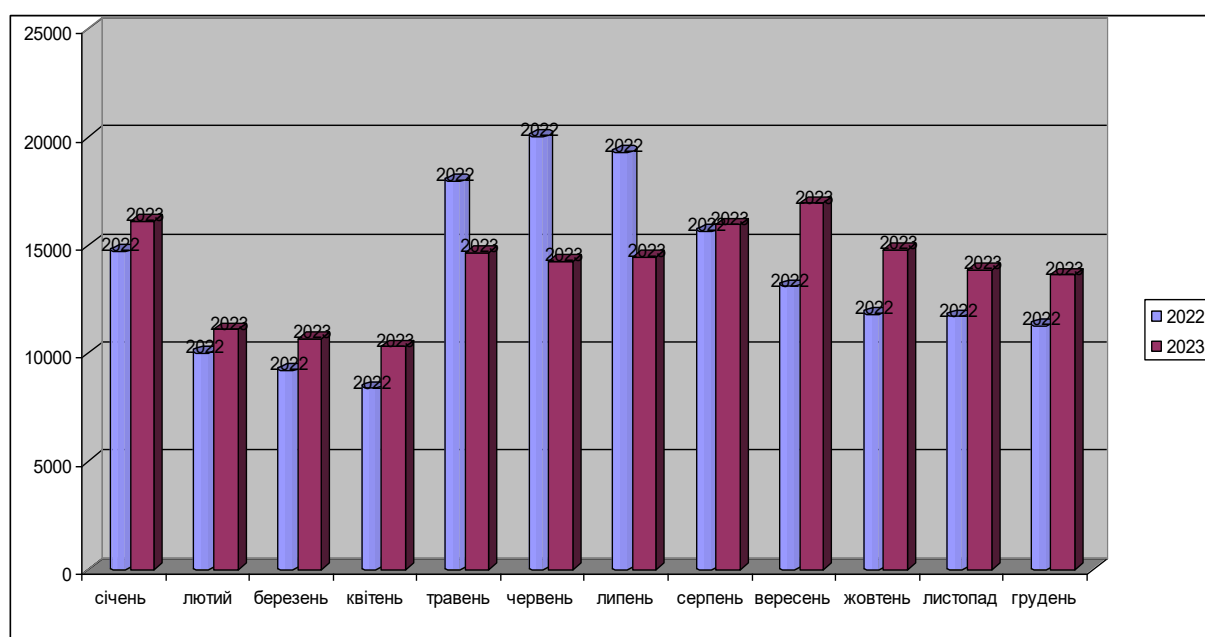
Від платників-виробників електроенергії надходження акцизного податку до державного бюджету забезпечено в сумі 0,3 млн гривень.

За рахунок переобладнання транспортних засобів (крім мотоциклів та велосипедів) у 2023 році до державного бюджету надійшло 1,3 млн грн акцизного податку.

Надходження акцизного податку з роздрібною торгівлю підакцизними товарами у 2023 році при доведеному показнику доходів 146,0 млн грн склали 166,7 млн гривень. Виконання доведеного показника доходів забезпечено на 114,2 відсотків (додаткові надходження 20,7 тис.грмвень). Темп росту - 102,2 відс. (додатково надійшло 3,6 млн гривень).

Динаміка надходжень акцизного податку з роздрібною продажу підакцизних товарів за 2022-2023 років (тис. грн.)

період	січень	лютий	березень	квітень	Травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень
2022	14706,2	10028,6	9202,0	8397,9	17971,2	20024,4	19299,4	15636,4	13 083,2	11 805,6	11 805,6	11 805,6
2023	16112,3	11103,9	10660,9	10316,5	14649,5	14255,7	14460,0	15957,5	16933,7	14793,7	14793,7	14793,7

Протягом 2023 року проведено 33450 камеральних перевірок за результатами яких складено 1020 актів. До суб'єктів господарювання, платників акцизного податку, застосовано штрафні санкції за порушення податкового законодавства на суму 1064,7 тис.грн, а саме за:

- неподання (несвоєчасного подання) податкової звітності -719 на суму 885,5 тис.гривень;
- порушення граничних термінів сплати узгоджених податкових зобов'язань – 301 на суму 179,2 тис.гривень.

За результатами застосованих штрафних санкцій до бюджету надійшло 804,1 тис.гривень.

Протягом 2023 року до Зведеного бюджету надійшло 11920,5 млн грн податку на доходи фізичних осіб.

Протягом 2023 року органами ДПС вжито ряд заходів із забезпечення контролю за дотриманням суб'єктами господарювання вимог чинного законодавства при виплаті заробітної плати та недопущення її виплати без сплати податку на доходи фізичних осіб і відрахувань до Пенсійного фонду України, зокрема:

- встановлено дієвий контроль за недопущенням випадків виплати заборгованості по заробітній платі без перерахування податку на доходи фізичних осіб до бюджету;

- узгоджено плани спільних дій з Головним управлінням Держпраці у Хмельницькій області щодо обміну інформацією з питання заборгованості із заробітної плати та вжиття відповідних заходів;

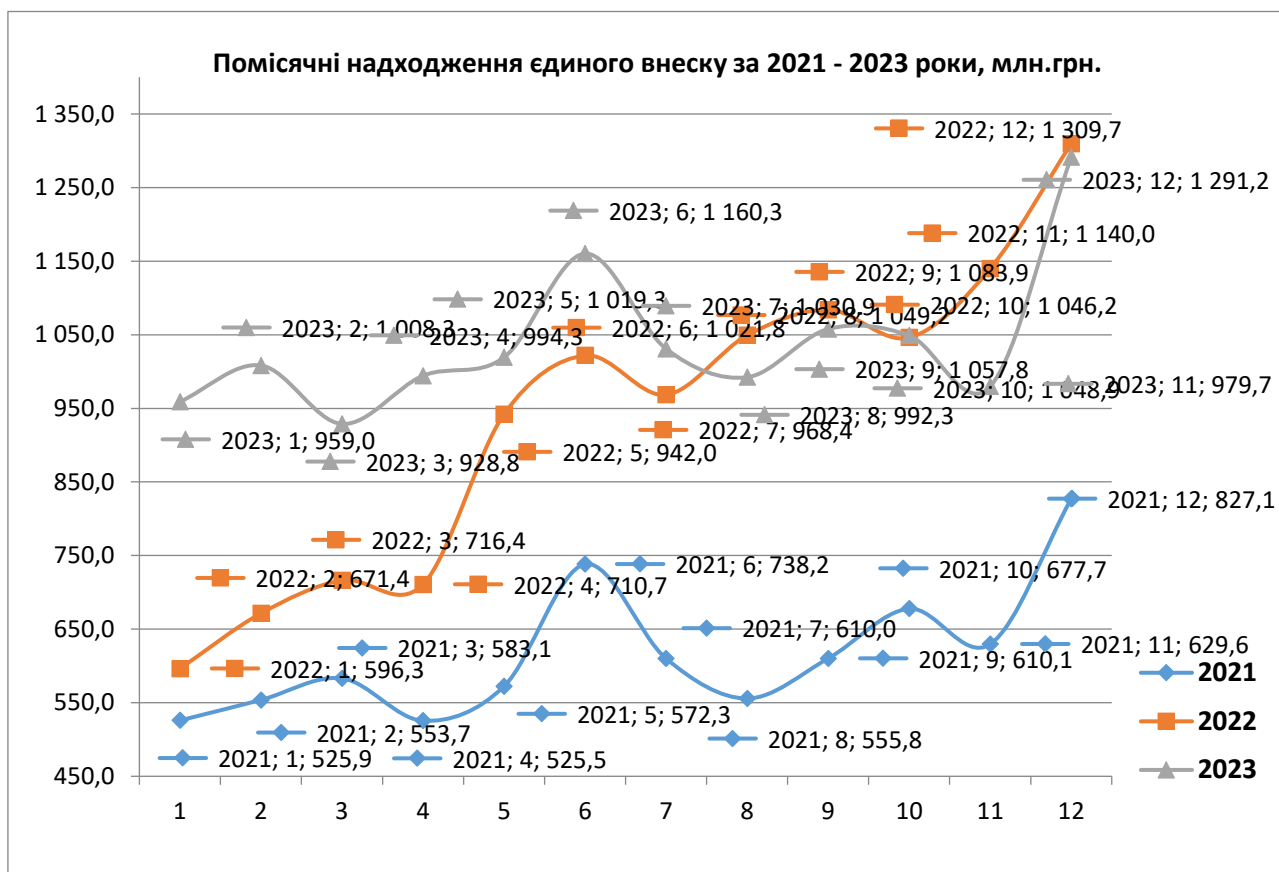
- забезпечено активну участь представників органів ДПС області в роботі комісій при місцевих органах виконавчої влади з питань погашення заборгованості по заробітній платі та податкової заборгованості;

- посилено контроль за суб'єктами господарювання, які виплачують заробітну плату у розмірі, нижчому мінімально встановленого законодавством рівня.

Протягом 2023 року 1297 керівників підприємств заслухано на засіданнях робочих груп в органах ДПС. За результатами проведених заходів на 842 підприємствах підвищено рівень заробітної плати, і як результат, до бюджетів додатково надійшло 1240,6 тис.грн податку на доходи фізичних осіб та 1578,7 тис.грн єдиного внеску.

Аналогічна робота проводилась по суб'єктах господарювання – фізичних особах. З початку року з 945 підприємцями проведено індивідуальну роботу в органах ДПС. За результатами вжитих заходів 610 підприємцями підвищено рівень заробітної плати, до бюджетів додатково надійшло 606,1 тис.грн податку на доходи фізичних осіб та 799,2 тис.грн єдиного внеску.

Протягом 2023 року ГУ ДПС забезпечено надходження єдиного внеску в сумі 12470,9 млн грн. Темп росту надходжень склав 112,5 відсотка.

Забезпечено координацію роботи щодо здійснення контролю за поданням податкових декларацій про майновий стан і доходи усіма фізичними особами – підприємцями, які згідно податкового законодавства зобов'язані їх подати. Проведено аналіз платників, в яких виявлено розбіжності між задекларованими доходами згідно з поданою звітністю за 2022 та виплаченими доходами відповідно до податкового розрахунку ф.1-ДФ (ф.4-ДФ) за ознакою «157 - дохід, виплачений самозайнятій особі». Всього визначено для відпрацювання 1911 фізичних осіб-підприємців.

З метою якісного відпрацювання доведених переліків:

- направлено запити до центральної бази даних Державного реєстру фізичних осіб ДПС з метою встановлення податкових агентів та фактичних сум виплачених ними доходів з ознакою «157» за 2022 рік;
- направлено запити фізичним особам-підприємцям запитів про надання письмових пояснень та документальних підтверджень задекларованих сум доходу;
- підготовлено запити податковим агентам щодо надання письмових пояснень та документальних підтверджень виплачених ними сум доходу.

Здійснено контроль проведення кампанії декларування доходів громадян, на яких Податковим кодексом України покладено обов'язок на подання річної податкової декларації про майновий стан і доходи, отриманих у 2022 році. Протягом 2023 року 10715 громадян подали декларації про майновий стан і доходи за 2022 рік, сума задекларованого доходу 1991,6 млн грн, з них 5195 або 48,5 відс. - декларації на отримання податкової знижки (сума ПДФО до повернення становить 17,9 млн грн) та 5520 або 51,5 відс. декларацій подали громадяни, які зобов'язані їх подати (сума ПДФО до сплати – 41,7 млн грн та військовий збір – 6,6 млн гривень).

87 декларації подано громадянами, в яких сума задекларованого доходу в 2022 році перевищила 1 млн грн, на загальну суму 545,6 млн грн, сума ПДФО – 25,2 млн грн, військовий збір – 3,6 млн гривень.

Камеральні перевірки поданої звітності проведено в повному обсязі.

Усім платникам податку на майно сформовано та надіслано податкові повідомлення – рішення про сплату податку, зокрема:

- 242,9 тис. фізичним особам, яким нараховується плата за землю сформовано та надіслано 362,9 тис. рішень з плати за землю з фізичних осіб на суму 151,6 млн грн, що на 2,9 млн грн більше податкових зобов'язань 2022 року;

- 69,4 тис. платникам сформовано та надіслано 107,9 тис. рішень по податку на нерухоме майно на суму 167,1 млн гривень, що на 8,2 млн грн більше податкових зобов'язань 2022 року. Здійснено контроль проведення кампанії декларування доходів громадян, на яких Податковим кодексом України покладено обов'язок на подання річної податкової декларації про майновий стан і доходи, отриманих у 2022 році. Протягом 2023 року 10715 громадянина подали декларації про майновий стан і доходи за 2022, сума задекларованого доходу 1991,6 млн грн, з них 5195 або 48,5 відс. - декларації на отримання податкової знижки (сума ПДФО до повернення становить 17,9 млн грн) та 5520 або 51,5 відс. декларацій подали громадяни, які зобов'язані їх подати (сума ПДФО до сплати – 41,7 млн грн та військовий збір – 6,6 млн гривень).

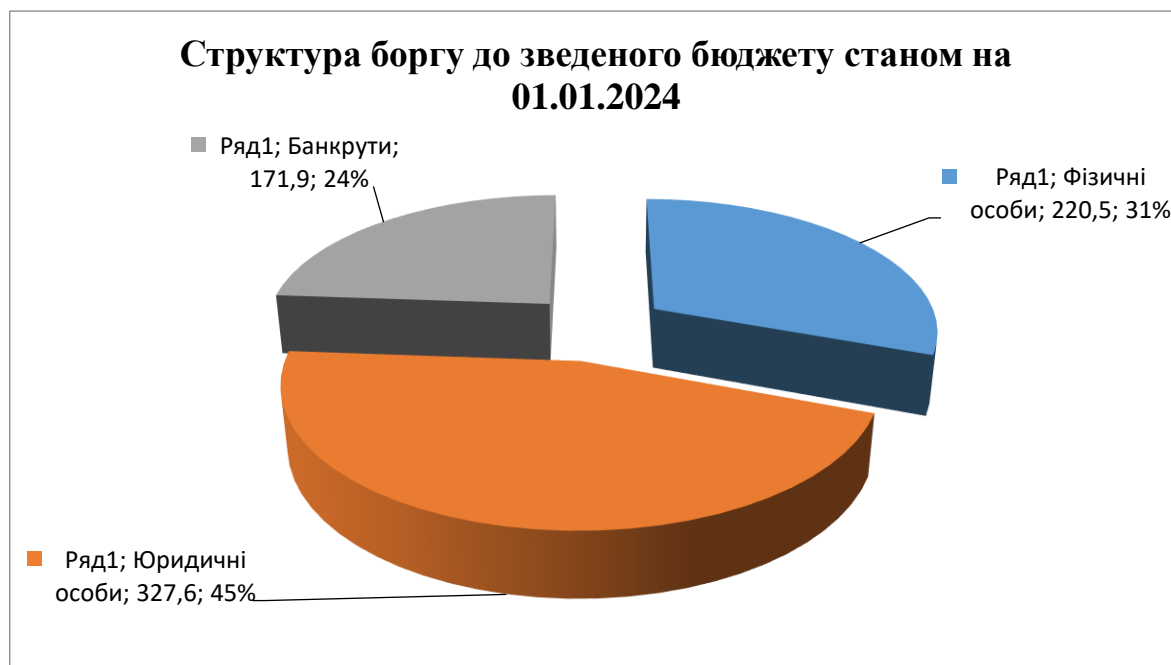
87 декларації подано громадянами, в яких сума задекларованого доходу в 2022 році перевищила 1 млн грн, на загальну суму 545,6 млн грн, сума ПДФО – 25,2 млн грн, військовий збір – 3,6 млн гривень.

Камеральні перевірки поданої звітності проведено в повному обсязі.

Забезпечено відпрацювання повноти декларування Мінімального податкового зобов'язання за звітний 2022 рік. Проводиться аналіз та відпрацювання реєстру платників МПЗ. Відповідно було опрацьовано 137448 тисяч платників, сформовано 40770 ППР по МПЗ на загальну суму 89 035,60 тис. гривень. Проведено роз'яснювальну роботу серед платників податків - фізичних осіб щодо МПЗ, забезпечено розміщення інформаційних матеріалів – пам'яток в центрах обслуговування платників області, а також проведена робота по направленню інформаційних матеріалів до органів місцевого самоврядування.

Станом на 01.01.2024 податковий борг до зведеного бюджету по області становить 720,1 млн грн, в т.ч. до державного – 266,8 млн грн, до місцевого – 453,3 млн гривень. За січень – грудень 2023 року податковий борг до зведеного бюджету зменшився на 29,4 млн грн, до державного бюджету – на 30,9 млн грн, до місцевих бюджетів збільшився на 1,5 млн гривень.

Структура податкового боргу до Зведеного бюджету станом на 01.01.2024

Надходження в рахунок погашення податкового боргу за 12 місяців 2023 року склали 189,6 млн грн, у тому числі до державного бюджету – 81,5 млн гривень.

За результатами застосування усіх заходів стягнення у 2023 році до бюджету надійшло 30 935,3 тис.грн, зокрема, стягнуто з банківських рахунків боржників платіжними інструкціями – 18 993,9 тис. грн, реалізовано майна, яке перебувало в податковій заставі – 1 334,8 тис. грн, стягнуто за виконавчими документами органами ДВС – 4 443,8 тис. грн, стягнуто на підставі рішення суду з органу управління – 1 000,6 тис. грн, погашено за

рахунок вилучення готівки – 973,9 тис. грн, надходження від платників щодо яких відкрито провадження у справі про банкрутство – 4 188,3 тис. гривень.

Сформовано та направлено 14 590 податкових вимог на суму боргу 439,3 млн гривень.

Протягом 12 місяців п.р. описано в податкову заставу майно по 5 437 боржниках на суму боргу 215,3 млн грн, впродовж року проведено реалізацію заставного майна в рахунок погашення боргу на суму 1 334,8 тис. гривень.

Протягом 2023 року направлено 13 878 платіжних інструкцій на стягнення коштів з рахунків в установах банків на загальну суму боргу 409,2 млн грн, стягнуто з рахунків 18,9 млн гривень.

Керівником ГУ ДПС у п.р було прийнято 443 Рішень про стягнення коштів платника податків з рахунків у банках у рахунок погашення податкового боргу на суму боргу 86,6 млн гривень.

З початку року списано безнадійного податкового боргу боржників у розмірі 41,7 млн грн (у т.ч. по банкрутах – 41,7 млн грн, борг з терміном позовної давності понад 1095 днів – 40,3 тис. гривень).

Протягом 2023 року, з метою виявлення майна з ознаками безхазяйного, відпрацьовано 12 об'єктів. Станом на 01.01.2024 по області на обліку перебуває майно з ознаками безхазяйного, із врахуванням майна взятого на облік в минулі періоди, на загальну суму 2,6 млн гривень. Надходження коштів від реалізації скарбів, які є пам'ятками історії та культури, майна, одержаного державою в порядку спадкування чи дарування за 2023 рік до державного бюджету надійшло 148,2 тис.грн, до місцевих бюджетів – 232,2 тис. гривень.

З метою погашення заборгованості з єдиного внеску протягом січня - грудня 2023 року направлено платникам податків 6133 вимоги про сплату заборгованості по ЄВ на суму 249,8 млн грн, передано на виконання органам ДВС виконавчих документів по 1921 боржнику на суму 30,2 млн грн, по всіх боржниках ініційовано тимчасове обмеження у праві виїзду за кордон. За результатами вжитих заходів протягом 2023 року в рахунок погашення боргу з єдиного внеску надійшло 40,5 млн грн, в т.ч. від органів ДВС – 11,7 млн гривень.

За результатами розгляду пропозицій підприємств і організацій щодо розстрочення сплати грошових зобов'язань (податкового боргу) та опрацювання наданих документів протягом 2023 року підготовлено та прийнято 3 рішення про розстрочення грошових зобов'язань (податкового боргу). За рахунок сплати розстрочених сум до бюджетів надійшло 5,9 млн гривень.

Протягом 2023 року підготовлено та передано матеріали для звернення до суду з позовами про стягнення податкового боргу по 898 платниках на загальну суму боргу 172,9 млн гривень.

У поточному році задоволено 977 позовну заяву на суму боргу 121,5 млн гривень.

По 26 боржниках (сума боргу 17,3 млн грн) підготовлено та передано матеріали до суду для отримання дозволу на реалізацію майна, що перебуває у податковій заставі, по 9 боржниках (сума боргу 2,8 млн грн) – щодо накладення арешту в порядку п.п. 20.1.32 п. 20.1 ст. 20 ПКУ).

По 7 боржниках (сума боргу 14,0 млн грн.) підготовлено матеріали щодо стягнення боргу з органу управління відповідно до ст. 96 ПКУ.

Станом на сьогодні по 3 боржниках отримано рішення суду на суму боргу 5,8 млн грн, так 17.11.2023 стягнуто борг в сумі 1 000,6 тис. гривень.

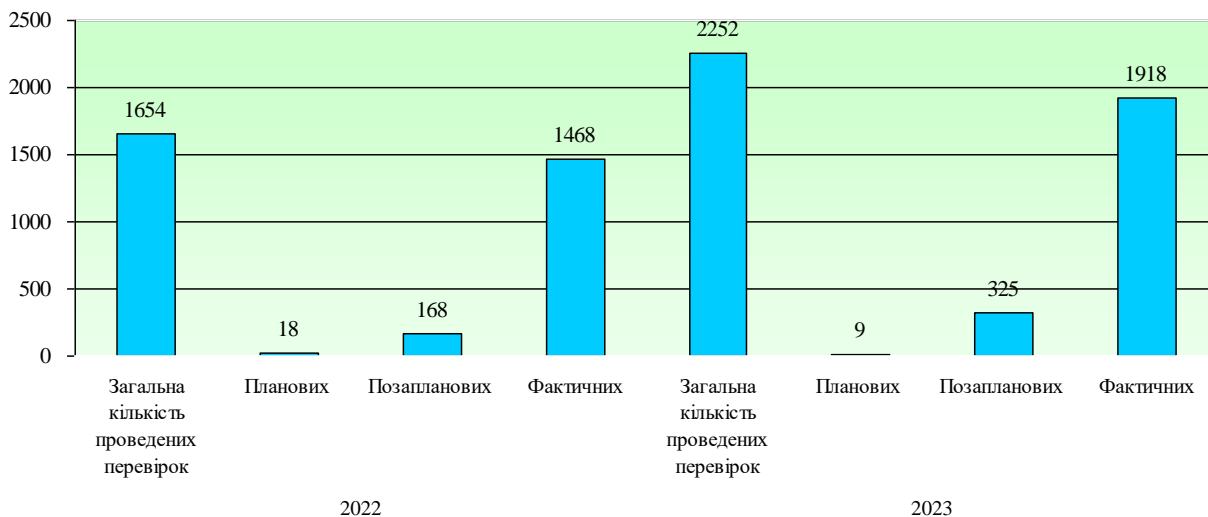
По 32 боржниках підготовлено заяви щодо зупинення видаткових операцій на суму боргу 23,9 млн грн, з яких 8 погашено в повному обсязі та по 19 боржниках отримано судові рішення щодо зупинення видаткових операцій на суму 15 109,6 тис. гривень.

2. Проведення роботи з питань дотримання вимог податкового законодавства, законодавства щодо адміністрування єдиного внеску та законодавства з інших питань, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС

В 2023 році до Розділу I «Документальні планові перевірки платників податків - юридичних осіб» плану – графіка документальних планових перевірок включено 25 суб'єктів господарювання.

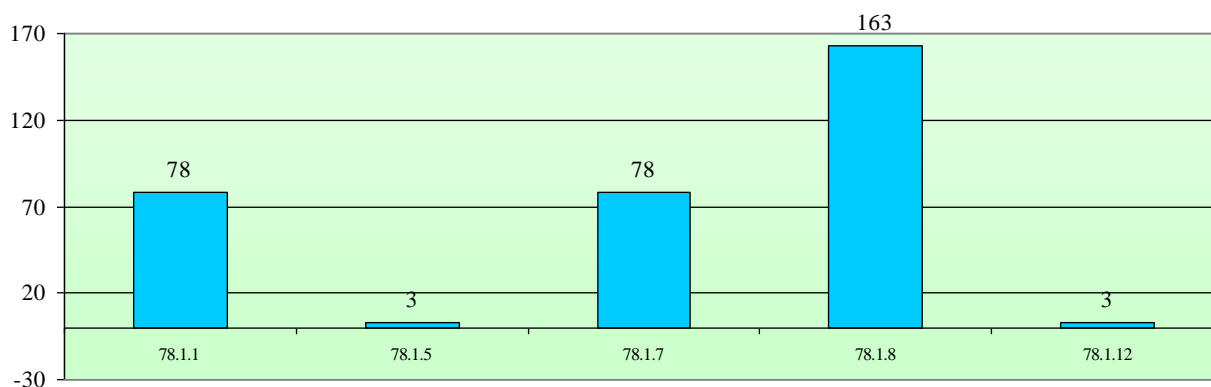
За 2023 рік, з урахуванням обмежень, проведено 2252 перевірки, що на 598 перевірки більше 2022 року (1654 перевірки), з яких: 9 планових документальних перевірок; 325 позапланових перевірок; 1918 фактичних перевірок.

Кількість проведених перевірок в 2023 році в порівнянні з 2022 роком

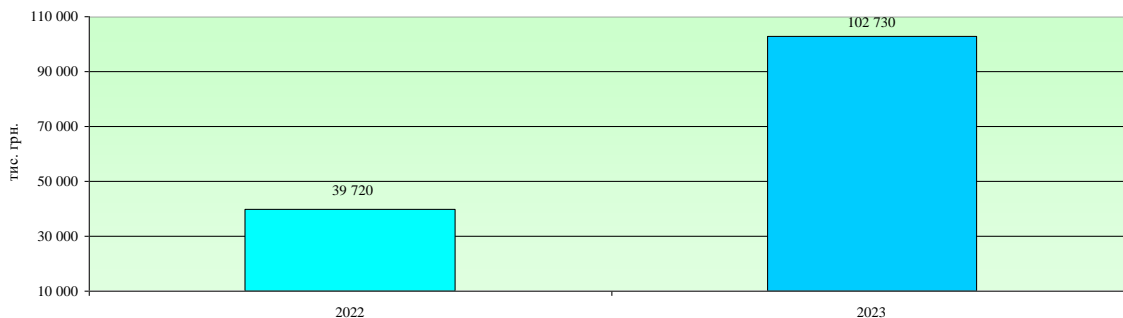
Структура позапланових перевірок в розрізі підстав проведення.

Кількість проведених позапланових перевірок в 2023 році за ст 78 Податкового кодексу України

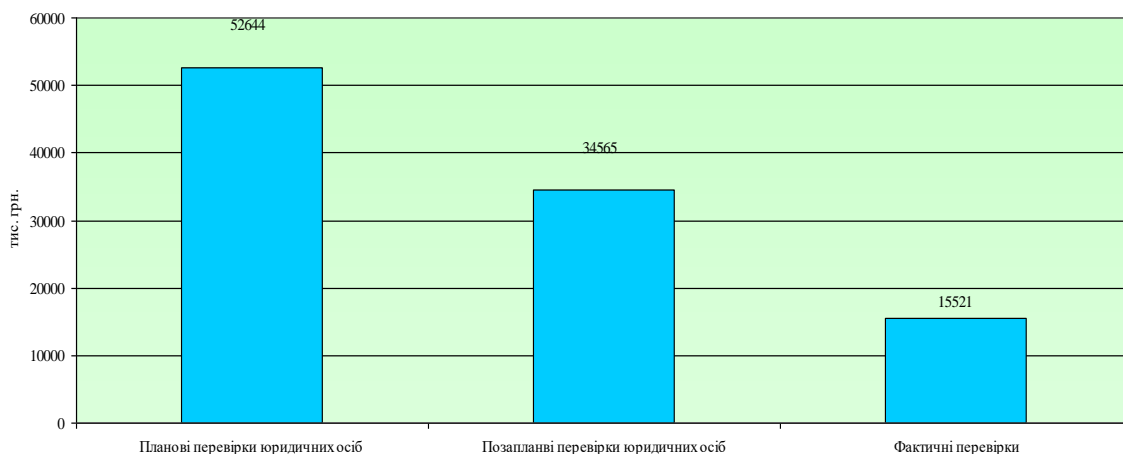

За результатами здійснених контрольно-перевірочних заходів донараховано за актами перевірок 102730 тис. грн, що на 63010 тис. грн більше 2022 року (2022 рік – 39720 тис. гривень.)

Донараховано за результатами контрольно - перевіркової роботи, в порівнянні з 2022 роком

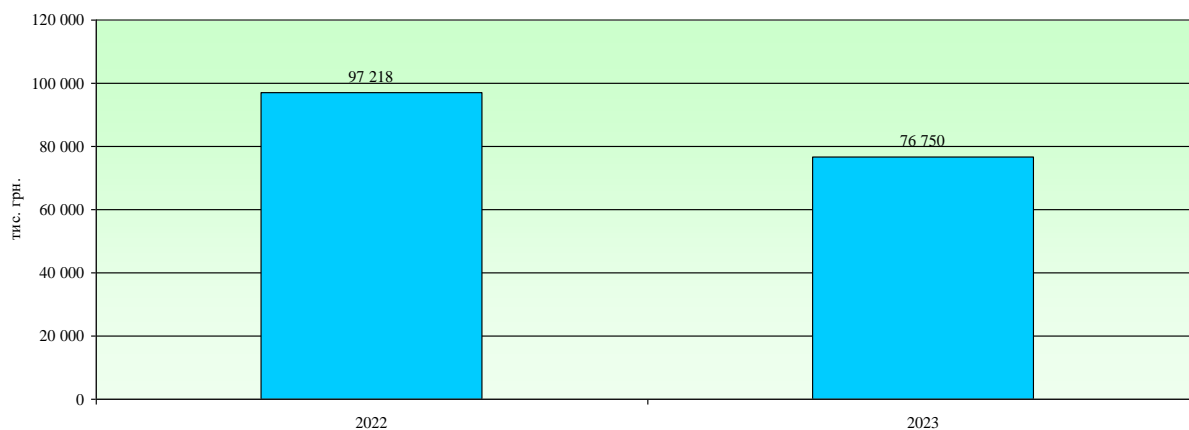

Донараховано за результатами контрольно - перевіркової роботи у 2023 році

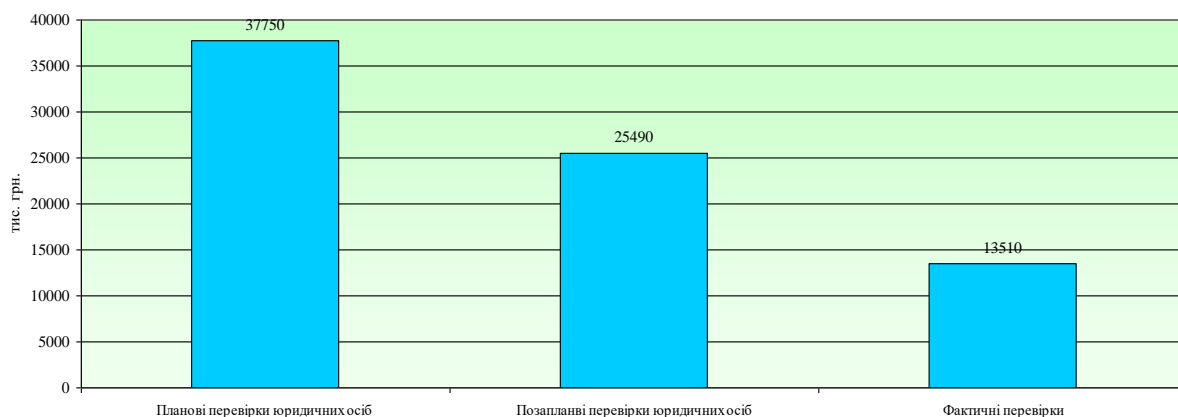

Узгоджено донарахованих сум за результатами контрольно-перевірочної роботи (з урахуванням актів минулих років) 76750 тис. грн, що на 20468 тис. грн менше показника 2022 року (2022 рік – 97218 тис. гривень).

Узгоджено донарахованих сум в порівнянні з 2022 роком

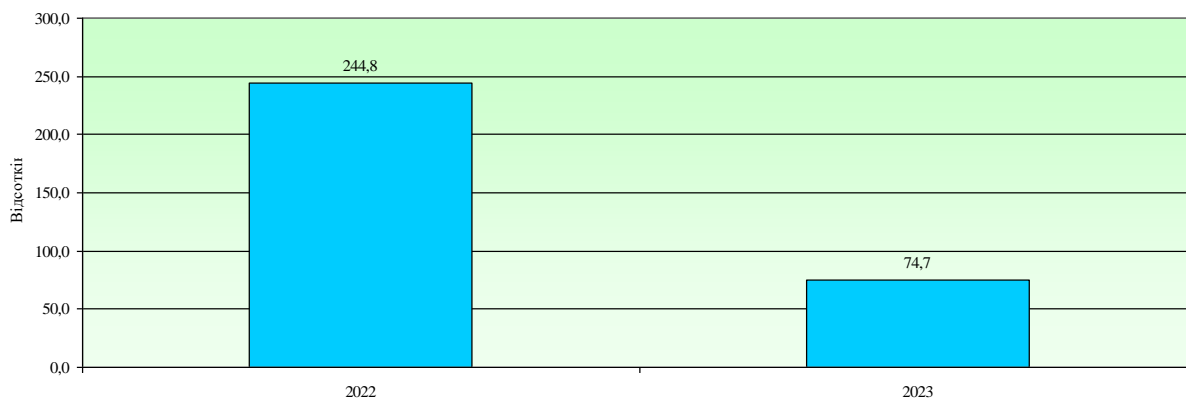

Узгоджено донарахованих сум у 2023 році

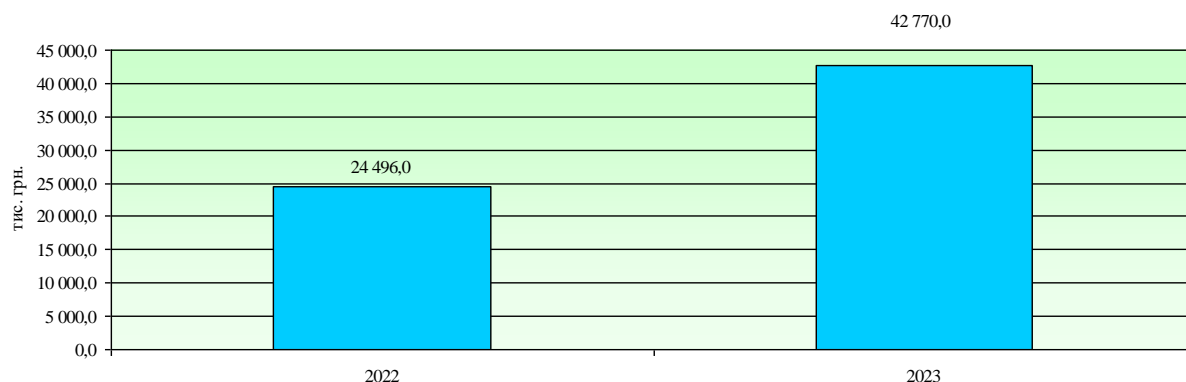
Частка узгоджених грошових зобов'язань, донарахованих за результатами перевірок, у загальній сумі грошових зобов'язань, донарахованих за результатами перевірок склала 74,7 відс., що на 170,0 відс. менше показника 2022 року (2022 рік – 244,8 відсотка).

Частка узгоджених донарахованих сум в порівнянні з 2022 роком

Сплачено (погашено) за результатами проведених контрольно-перевірочних заходів 42770 тис. грн, що на 18274 тис. грн менше надходжень 2022 року (2022 рік – 24496 тис. гривень).

Надходження до бюджету за рахунок контрольно-перевірочної роботи в порівнянні з 2022 роком

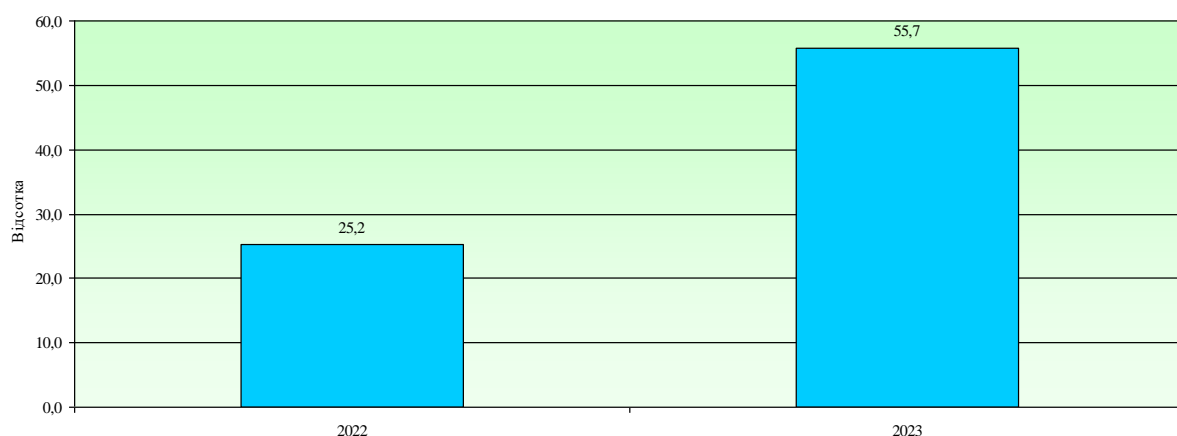

Надходження до бюджету за рахунок контрольно-перевірочної роботи за напрямками роботи

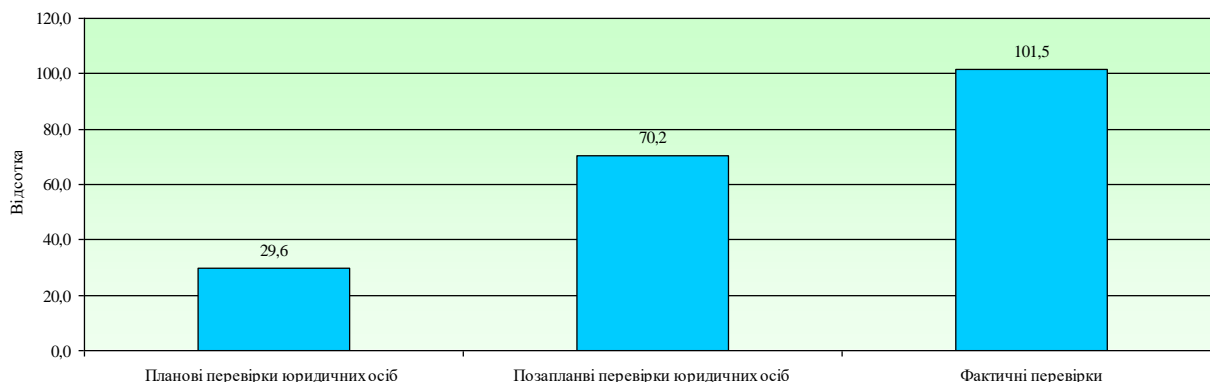

Рівень стягнення донарахованих сум склав 55,7 відсотка, що на 30,5 відс. більше показника 2022 року (2022 рік – 25,2 відсотка)

Рівень стягнення донарахованих сум в порівнянні з 2022 роком

Рівень стягнення днарахованих сум за напрямками роботи

Крім того, зменшено від'ємне значення об'єкта оподаткування податком на прибуток на 21610 тис. грн, зменшено залишок від'ємного значення ПДВ, який після бюджетного відшкодування включається до складу податкового кредиту наступного періоду на 50151 тис.грн та зменшено суму ПДВ заявленого до відшкодування з бюджету на 42614 тис. гривень.

Протягом 2023 року перебували на відпрацюванні 254 СГ – вигодонабувачів схемного податкового кредиту в межах наказу ДФС України від 28.07.2015 №543 на загальну суму ризикового податкового кредиту 215 536 тис. гривень.

За результатами 2023 року відпрацьовано всього ризикового податкового кредиту на суму 141 270,6 тис. грн по 84 СГ у т.ч.:

- по 5 СГД проведені документальні планові перевірки на суму ризикового податкового кредиту 4 287 тис. грн та донараховано ПДВ 22 425,1 тис. грн, в тому числі в ході перевірок по 3 СГ підтверджено взаємні розрахунки на суму 5 502,3 тис. грн;

- по 43 СГД на суму податкового кредиту 21 396,16 тис. грн підтверджено здійснення взаємних розрахунків із доведеними контрагентами та узагальнено податкові інформації;

- по 12 СГД на суму ризикового податкового кредиту 47 012,6 тис. грн проведені документальні виїзні позапланові перевірки (в т.ч. відповідно до вимог п.п.78.1.8 та п.п 78.1.7) та встановлені порушення з податку на додану вартість на суму 2 780,2 тис. грн, зменшено від'ємне значення по ПДВ на 38 804,8 тис. грн, в тому числі по 6 СГ в ході перевірок СГ підтверджено взаємні розрахунки на суму 43 763,5 тис. гривень. Донараховані суми сплачені до бюджету;

- по 24 СГД на суму податкового кредиту 11 355,6 тис. грн не підтверджено здійснення взаємних розрахунків із доведеними контрагентами та узагальнено податкові інформації і передано до підрозділу боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом.

Протягом 2023 року 75 суб'єктами господарювання (134 декларації) заявлено до бюджетного відшкодування 765,2 млн грн, із доведеною сумою ризиків 46,4 млн гривень.

Протягом року організовано проведення 128 документальних перевірок суб'єктів господарювання, з яких завершено 120 документальних перевірок вказаних суб'єктів господарювання, на загальну суму заявленого бюджетного відшкодування 570,3 млн гривень.

За результатами перевірок:

- зменшено суму бюджетного відшкодування 30,5 млн грн (застосовано штрафні санкції в сумі 0,3 млн грн);

- зменшено залишок від'ємного значення, що зараховується до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду в сумі 14,8 млн грн;

- підтверджено законність декларування бюджетного відшкодування в сумі 514,3 млн гривень.

Також протягом 2023 року платниками самостійно скориговано (зменшено) суму бюджетного відшкодування податку на додану вартість (без проведення їх перевірок) на 14,2 млн грн (13 декларацій).

Узагальнена інформація щодо результатів контрольно-перевірочних заходів, організованих у зв'язку з розпочатою процедурою припинення платників податків, порушенням провадження у справі про визнання банкрутами платників.

Станом на 01.01.2023 ГУ ДПС отримано від державного реєстратора електронні відомості про припинення юридичних осіб, порушення провадження у справі про визнання банкрутами по 556 СГ, з них:

- проведено 49 документальних перевірок. За результатами перевірок донараховано – 11228 тис.грн; зменшено суму від'ємного значення об'єкта оподаткування податком на прибуток – 1422,0 тис.грн, зменшено суму від'ємного значення ПДВ – 382 тис.грн;

- по 170 СГ - оформлено доповідні записки (висновки) щодо прийняття рішення про непроведення перевірок, та по 170 СГ в.о. керівника контролюючого органу прийнято рішення про недоцільність проведення перевірок.

У поточному році ГУ ДПС отримано від державного реєстратора електронні відомості про припинення юридичних осіб, порушення провадження у справі про визнання банкрутами по 252 СГ:

- проведено 34 документальні перевірки. За результатами перевірок донараховано –1912,0 тис.грн;

- по 83 СГ - оформлено доповідну записку (висновок) щодо прийняття рішення про не проведення перевірок та по 83 СГ в.о. керівника контролюючого органу прийнято рішення про недоцільність проведення перевірок.

Станом на 31.12.2023 ГУ ДПС не відпрацьовано 469 СГ, з наступних причин:

- несвоєчасне надання або надання не у повному обсязі документів для проведення перевірки – 461 СГ;
- звернення СГ та/або голів ліквідаційних комісій про перенесення термінів початку перевірок - 1 СГ;
- неможливо провести перевірки, у зв'язку із відсутністю платника податків за податковою адресою – 5 СГ;
- інше – 1 СГ.

Станом на 31.12.2023:

- прийнято рішення про непроведення перевірки по 253 СГ, в т.ч. по 83 СГ інформація щодо припинення (зняття з обліку) надійшла у звітному році;

- в судовому порядку оскаржуються матеріали на суму 614,9 тис.гривень. Ухвалою Хмельницького окружного адміністративного суду від 22.12.2023 по справі № 560/21540/23 відкрито провадження.

Ухвалою апеляційного суду від 16.11.2023 по справі №560/4599/23 завершено апеляційне провадження. Постановою 7 ААС від 12.12.2023 по справі № 560/4599/23 залишено апеляційну скаргу без задоволення.

Протягом 2023 року проведено 88 позапланових перевірок з питань дотримання граничних строків розрахунків у сфері ЗЕД та прийнято участь у 12 планових документальних перевірках суб'єктів ЗЕД.

За результатами зазначених перевірок донараховано 15923,77 тис. грн пені за порушення строків розрахунків у сфері ЗЕД, з яких надійшло до бюджету 4788,64 тис. гривень.

В 2023 році проведено 65 ліквідаційних перевірок СГД-юридичних осіб. За результатами перевірок донараховано (ПДФО, ВЗ та ЄВ) 2092,3 тис.гривень.

Проведено 176 перевірок платників податків – фізичних осіб, стосовно яких прийнято рішення про припинення (закриття) їх діяльності. За результатами проведених перевірок донараховано 2542,1 тис. грн податків та зборів, з яких до бюджету надійшло 1457,5 тис. гривень.

Складено 1888 висновків доперевірочного аналізу щодо недоцільності проведення перевірок. Завершено процедуру зняття з обліку 3090 платників (переведено в стан 16).

Протягом 2023 року проведено 1918 фактичних перевірок суб'єктів господарювання з питань дотримання законодавства в сфері готівкового обігу.

У ході проведення фактичних перевірок встановлено порушення чинного законодавства, зокрема:

- не проведення розрахункових операцій через реєстратори розрахункових операцій, не видача розрахункових документів встановленої форми (чеків) на повну суму проведених операцій) – 108 випадків на суму 1151,5 тис. грн;

- порушення ведення обліку товарних запасів за місцем їх реалізації – 644 випадків на суму 1859 тис. грн;

- порушення розрахункових операцій через реєстратори розрахункових операцій та/або через програмні реєстратори розрахункових операцій з використанням режиму попереднього програмування найменування товарів (послуг), цін товарів (послуг) та обліку їх кількості – 1171 випадків на суму 5970 тис. грн;

- проведення розрахункових операцій через реєстратори розрахункових операцій та/або через програмні реєстратори розрахункових операцій без зазначення цифрового значення штрихового коду марки акцизного податку – 888 випадків на суму 7500,8 тис. грн;

- продаж алкогольних напоїв та тютюнових виробів без відповідних ліцензій - по області 28 випадок на суму 463,0 тис грн;

- виявлення алкогольних та тютюнових виробів без марок акцизного податку – 18 випадків на суму 463,7 тис. грн;

- продаж алкогольних напоїв по цінах нижче встановлених розміру мінімальних цін на окремі види алкогольних напоїв – 15 випадків на суму 127,0 тис. гривень.

За результатами проведених фактичних перевірок донараховано 16,6 млн гривень. До бюджету протягом 2023 року надійшло 13,7 млн гривень. Рівень сплати складає 82,0 відсотка.

Протягом 2023 року складено 786 протоколів про адміністративні правопорушення по Кодексу України «Про адміністративні правопорушення».

Також, в ході проведення фактичних перевірок виявлено 24 факти використання праці без оформлення трудових відносин з працівниками. Зазначену інформацію передано до відповідних територіальних органів Держпраці.

За результатами проведених у 2023 році заходів податкового контролю щодо платників податків, які виплачували заробітну плату та інші доходи громадянам, донараховано 2599,4 тис. грн (ПДФО – 1840,4 тис. грн, Військового збору – 211,5 тис. грн та ЄВ – 547,5 тис. гривень).

У січні-грудні 2023 року проведено 185 результативних фактичних перевірок з питань дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами), здійснення фізичною особою підприємницької діяльності без державної реєстрації.

У ході проведених фактичних перевірок у 2023 році виявлено 172 громадянина, які не були оформлені згідно вимог законодавства працедавцями, по 24 громадянах під час перевірки або відразу після її закінчення були подані повідомлення про прийняття працівника на роботу; встановлено 86 фізичних осіб, що здійснювали підприємницьку діяльність без державної реєстрації.

Інформацію про порушення, виявлені в ході контрольно-перевірочних заходів, передано до Центрально-Західного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці.

Окрім цього, з метою реалізації комплексу заходів щодо забезпечення легалізації трудових відносин у

суб'єктів господарювання, проводиться аналіз суб'єктів господарської діяльності, які можливо використовують працю неоформлених працівників. Вказана інформація на постійній основі направляється до Управління Держпраці у Хмельницькій області для проведення спільних заходів спрямованих на детинізацію ринку праці.

Забезпечено здійснення порівняння рівня цін та умов, що застосовуються платниками податків у контрольованих операціях із рівнем цін та умов у неконтрольованих операціях, а саме: проведено інвентаризацію звітів про контрольовані операції в кількості 152 за 2015-2022 роки по 52 платниках податків на загальну суму 17,2 млрд грн, які станом на 15.11.2023 перебувають на обліку в ГУ ДПС. Організована робота щодо проведення інвентаризації звітів про контрольовані операції за 2015-2022 звітні роки.

Забезпечено проведення аналізу поданих звітів про КО за 2022 рік та встановлено ймовірні ризики щодо невиключення суб'єктами господарювання в повному обсязі господарських операцій, які підпадають під критерії контрольованих на загальну суму 284,0 млн гривень.

Забезпечено проведення контролю за своєчасністю та повнотою подання платниками податків звітності про контрольовані операції. Так, суб'єктами господарювання, які перебувають на обліку в ГУ ДПС станом на останній день граничного терміну подання Звіту про КО за 2022 рік подано тридцять три. Звіти на загальну суму КО – 3 541,5 млн гривень.

Забезпечено відпрацювання Звітів про КО за 2021 звітний рік на предмет своєчасності подання.

Здійснено відбір платників податків, які мають ризики порушення принципу «втягнутої руки», та/або заниження податкових зобов'язань для їх подальшого відпрацювання за період з 2017 по 2021 рік.

Надано обґрунтування до Департаменту трансфертного ціноутворення ДПС про необхідність направлення запитів платникам податків щодо подання додаткової документації з трансфертного ціноутворення.

З метою забезпечення контрольно-перевірочних заходів забезпечено здійснення аналізу отриманої від платників податків документації з трансфертного ціноутворення.

Проведено аналіз баз даних ІКС «Податковий блок», ЄАІС ДМСУ та інформації, отриманої з інших джерел, що свідчить про можливі порушення платниками податків податкового законодавства, законодавства щодо трансфертного ціноутворення та іншого законодавства, контроль за якими покладено на ДПС, з метою визначення необхідності вжиття контрольно-перевірочних заходів.

Забезпечено надання до ДПС проектів запитів до іноземного компетентного органу про отримання податкової інформації.

За результатами опрацювання поданого додатка ПН до рядка 23 декларації з податку на прибуток підприємств за 2017 - 2022 звітні роки, 43 суб'єкта господарювання застосували пільгову ставку оподаткування при виплаті доходів нерезидентам.

Для підтвердження правомірності застосування пониженої ставки оподаткування, забезпечено організацію направлення запитів суб'єктам господарювання щодо надання документів, які підтверджують застосування пільг.

Забезпечено формування перспективних кейсів готових до контрольно-перевірочних заходів.

Забезпечено організацію проведення документальних перевірок платників податків з питань дотримання вимог податкового, валютного законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Організовано своєчасне та достовірне внесення в підсистему «Податковий аудит» ІКС «Податковий блок» даних по контрольно-перевірочній роботі.

Організовано виявлення порушень податкового та іншого законодавства щодо використання платниками податків, нерезидентами та представництвами (постійними представництвами) нерезидентів схем ухилення від оподаткування.

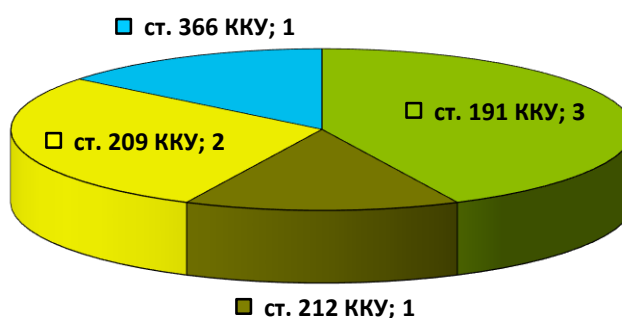
Впродовж 2023 року здійснювався постійний контроль з метою виявлення легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Складено 38 висновків щодо можливого вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтями 191, 209, 212, 364, 366 КК України на загальну суму 1 297,5 млн гривень.

За результатами складених матеріалів з ознаками кримінальних правопорушень внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань про вчинення кримінальних правопорушень по 7 матеріалах, 20 висновків аналітичних досліджень приєднано до кримінальних проваджень, в тому числі:

- за ст. 191 кримінального кодексу України - 11 правопорушень;
  - за ст. 209 кримінального кодексу України - 6 правопорушень;
  - за ст.212 кримінального кодексу України - 1 правопорушення;
  - за ст.364 кримінального кодексу України - 1 правопорушення;
  - за ст.366 кримінального кодексу України - 1 правопорушення
- на загальну суму 39,1млн гривень.

Результати складених матеріалів з ознаками кримінальних правопорушень внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань про вчинення кримінальних правопорушень.

За результатом проведеної роботи виявлено та внесено в Базу даних по підозрілих фінансових операціях всього 202 господарських операцій на загальну суму 2 102,2 млн гривень.

3. Організація роботи щодо контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, пального

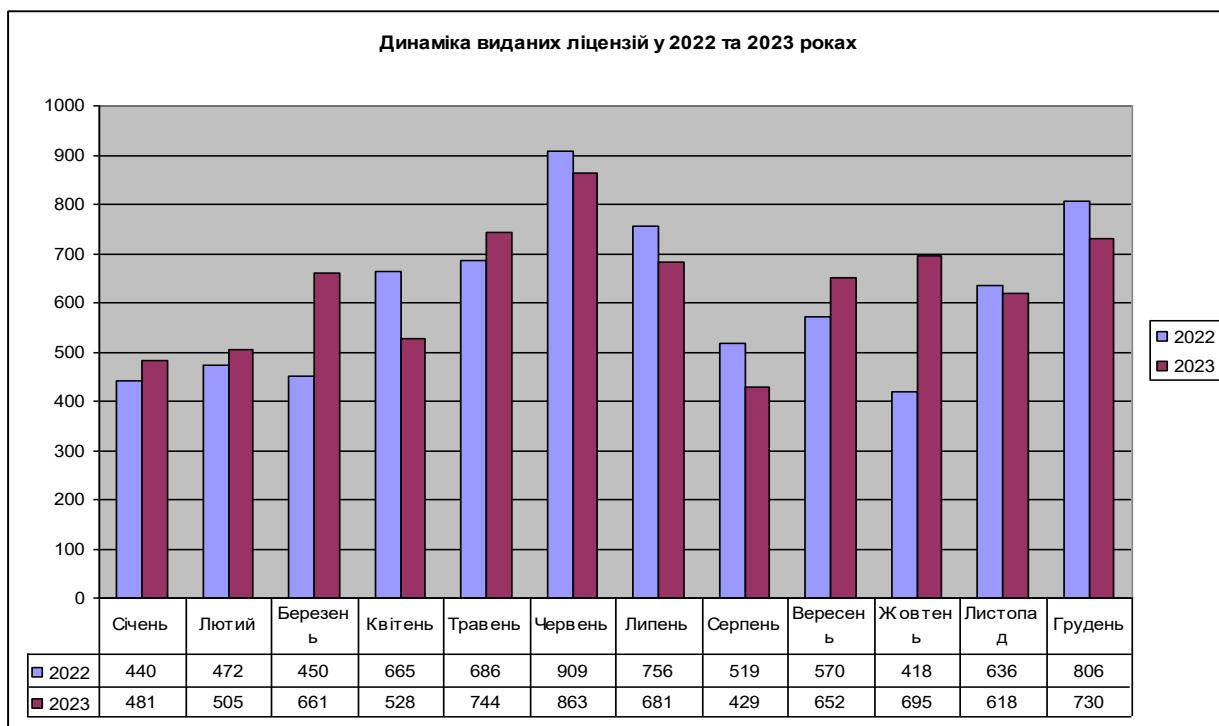
Протягом 2023 року забезпечено контроль за дотриманням суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері виробництва та обігу спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, а також використанням марок акцизного податку на алкогольні напої та тютюнові вироби.

На території Хмельницької області станом на 31.12.2023 на обліку перебуває 2682 суб'єкти господарювання з роздрібною торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами, якими отримано 6691 ліцензію на право роздрібною торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами.

76 суб'єктів господарювання, отримали 257 ліцензій на право роздрібною торгівлю паливом.

87 суб'єктів господарювання, отримали 18 ліцензій на оптову торгівлю паливом за наявності місць оптової торгівлі та 69 ліцензій за відсутності місць оптової торгівлі паливом.

1419 суб'єктів господарювання отримали 1749 ліцензій на право зберігання пального.

За звітний період до місцевого бюджету надійшло від ліцензування:

- виробництва спирту та алкогольних напоїв – 14,8 тис. грн;
- оптової торгівлі алкогольними напоями – 3,1 млн грн;

- роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами – 24,4 млн гривень;
- оптової, роздрібною торгівлі паливом та зберігання пального – 2,7 млн гривень.

У 2023 році у сфері обігу підакцизних товарів проведено 237 фактичних перевірок, задокументовано порушень на суму фінсових санкцій 3 599,5 тис грн, в т.ч. в сфері обігу пального:

- реалізація пального із порушенням порядку реєстрації платником акцизного податку 2 випадки на суму 1768,5 тис. грн;
- здійснення діяльності без наявності рівнемірів та витратомірів 2 випадки на суму 40,0 тис. грн;
- не надання до органу ДПС довідок про обсяги та залишки пального 1 випадок на суму 4,0 тис. грн;
- виробництво, зберігання, транспортування, реалізацію фальсифікованих алкогольних напоїв, без марок акцизного податку встановленого зразка або з підробленими марками акцизного податку 6 випадків на 102 тис. грн;
- виробництва, зберігання, транспортування, реалізації фальсифікованих тютюнових виробів, без марок акцизного податку встановленого зразка або з підробленими марками акцизного податку 3 випадки на 102 тис. грн;
- виробництва, зберігання, транспортування, реалізації фальсифікованих рідин для електронних сигарет, без марок акцизного податку встановленого зразка або з підробленими марками акцизного податку 3 випадки на 51 тис. грн;
- оптову або роздрібну торгівлю алкогольними напоями за цінами, нижчими за встановлені мінімальні оптово-відпускні або роздрібні ціни 12 випадків на 120 тис. грн;
- продаж алкогольних напоїв особами, особам, які не досягли 18-річного віку 20 випадків на 136 тис грн;
- продаж тютюнових виробів особами, особам, які не досягли 18-річного віку 13 випадків на 88,4 тис. грн (в т.ч. 2 рідинами);

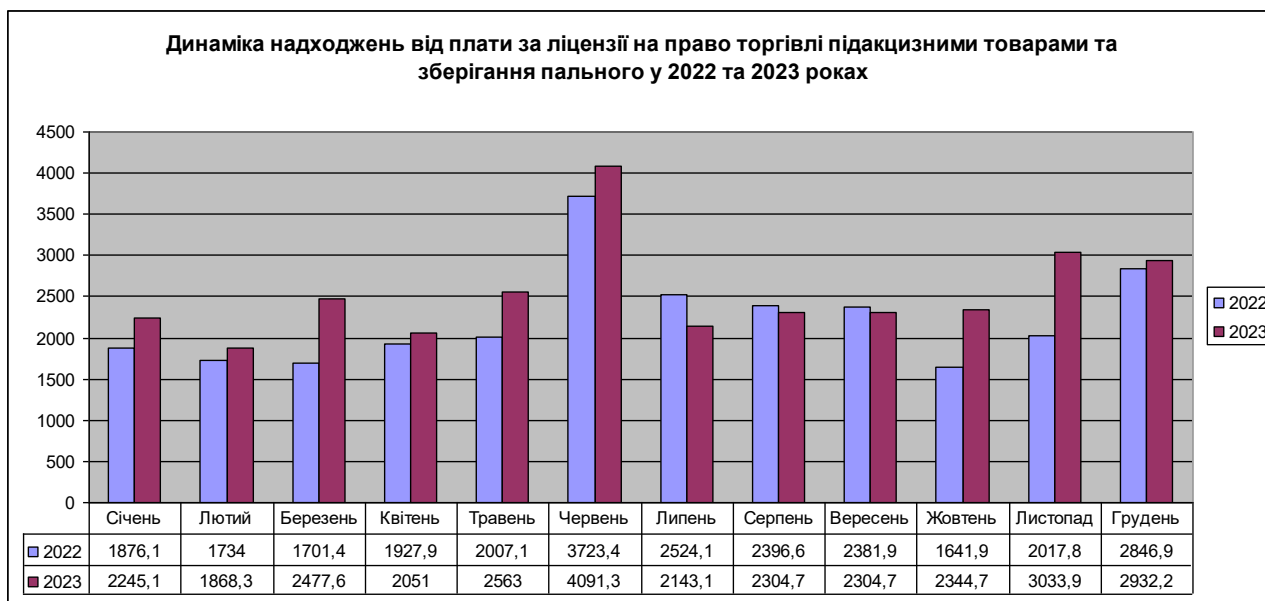
- продаж алкогольних напоїв у невизначених для цього місяцях та час – 6 випадків на 40,8 тис грн;

- інші (в т.ч. закону України від 06.07.2020 № 265/95-ВР “Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі громадського харчування та послуг” (не обліковані товарно-матеріальні цінності у встановленому законом порядку) – 1 146,8 тис. гривень.

До бюджету сплачено (в т.ч. за матеріалами попередніх років) 2 262,5 тис гривень.

До місцевого бюджету надходження від плати за ліцензії на виробництво, оптової та роздрібною торгівлі спирту етилового, коньячного та плодового, алкогольними напоями, тютюновими виробами та паливом з початку року при доведеному показнику доходів 24147,7 тис. грн надійшло – 30217,4 тис. гривень.

Виконання забезпечено на 125,1 відс., додаткові надходження 6069,7 тис. гривень.

4. Забезпечення взаємодії з органами державної влади та місцевого самоврядування, організація міжвідомчої взаємодії із суб'єктами інформаційних відносин. Забезпечення міжнародного співробітництва у податковій сфері

ГУ ДПС здійснювалась системна взаємодія та обмін інформацією із органами державної влади та місцевого самоврядування, підрозділами облдержадміністрації та центральних органів виконавчої влади, правоохоронними органами, зокрема, щодо проведення спільних заходів (за відповідними напрямками роботи), засідань робочих груп та постійно діючих комісій, спрямованих на забезпечення надходження коштів до бюджетів усіх рівнів, у межах відведених повноважень та компетенції.

Спільно із органами державної влади та місцевого самоврядування проводилась організаційна робота, спрямована на реалізацію економічної політики держави щодо наповнення дохідної частини державного і місцевого бюджетів. Постійно аналізується стан і тенденції соціально – економічного розвитку області, визначаються проблемні питання, вирішення яких сприяло росту надходжень до бюджетів усіх рівнів. У встановленому порядку до обласної державної адміністрації та обласної ради надходили пропозиції, реалізація яких сприяла підвищенню рівня сплати податків та зборів.

Забезпечено щоквартальне інформування Хмельницької обласної військової адміністрації (далі – ОВА) про виконання заходів Програми розвитку малого і середнього підприємництва Хмельницької області на 2021–2023 роки.

Щоквартально до Хмельницької ОВА надходила узагальнена інформація щодо вжитих результатів організаційних та практичних заходів, спрямованих на системне наповнення бюджетів усіх рівнів, реалізацію відкритої інформаційної політики, завдань, що контролюються ДПС, здійснення контролю за додержанням законодавства, правильністю обчислення, повнотою і своєчасністю сплати нарахованих сум, розширення бази оподаткування та добровільної сплати податків і зборів.

Керівництво ГУ ДПС протягом 2023 року брало участь у засіданнях колегій Хмельницької ОВА, сесіях обласної ради, робочих групах та постійно діючих комісіях, створених відповідними розпорядженнями голови облдержадміністрації та голови обласної ради, головними темами яких були питання підсумків економічного та соціального розвитку області та виконання місцевих бюджетів, робота по легалізації заробітної плати.

Для участі у нарадах, засіданнях колегії, спільних комісій Хмельницької ОВА надавалась аналітична інформація щодо організації роботи ГУ ДПС.

ГУ ДПС налагоджена співпраця з правоохоронними органами області, керівництво бере участь у засіданнях координаційної наради керівників правоохоронних органів області, які проводить прокуратура області.

З метою повноти залучення платників екологічного податку, рентної плати, податку на майно, місцевих зборів до оподаткування та забезпечення надходження платежів до бюджетів усіх рівнів забезпечено взаємодію ГУ ДПС з:

- Хмельницьким обласним управлінням лісового та мисливського господарства щодо отримання переліку лісокористувачів, яким видано лісорубні та лісові квитки;

- ДП «Український державний центр радіочастот» щодо отримання переліку користувачів радіочастотного ресурсу;

- Регіональним сектором Держводагенства у Хмельницькій області щодо отримання переліку водокористувачів, яким видано дозволи на спеціальне використання води;

- Департаментом природних ресурсів та екології Хмельницької ОДА щодо переліку підприємств, установ, організацій, які отримали дозволи на викиди забруднюючих речовин, скиди та розміщення відходів;

- Головним управлінням Держгеокадастру у Хмельницькій області щодо отримання переліку землевласників та землекористувачів;

- органів місцевого самоврядування щодо переліку суб'єктів господарювання, які уклали договори оренди земель державної та комунальної власності.

З метою розширення бази оподаткування з плати за землю вжито заходи щодо співпраці з органами місцевого самоврядування стосовно прийняття рішень щодо ставок та податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів згідно форм затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2020 № 1330, щодо проведення повторної нормативної грошової оцінки земельних ділянок у відповідності до Закону України від 11.12.2003 № 1378 «Про оцінку землі», із змінами і доповненнями, зокрема:

- направлялися листи органам місцевого самоврядування адміністративних центрів територіальних громад щодо доцільності дотримання термінів виконання нормативної грошової оцінки, як умови забезпечення належного рівня надходжень плати за землю;

- проводилися робочі зустрічі з представниками територіальних громад області, на яких розглядаються, зокрема, питання своєчасності та повноти надання податковим органам переліку орендарів, інформування про укладання нових, внесення змін до існуючих договорів оренди землі та їх розірвання, питання своєчасного укладання та переукладання договорів оренди, відповідності розміру орендної плати зазначеної в договорах оренди вимогам Податкового кодексу України.

На підставі інформації отриманої від органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування проводилася звірка переліку суб'єктів господарювання, якими укладено договори оренди землі з переліком платників, які подали податкові декларації з орендної плати за землю.

В результаті співпраці з органами місцевого самоврядування упродовж 2023 року по 90 населених пунктах області затверджено технічні звіти з нормативної грошової оцінки землі.

З метою усунення порушень земельного законодавства в частині використання земельних ділянок без правостановлюючих документів, без оформлення кадастрових номерів, розпорядникам земель державної та комунальної власності направлялися переліки суб'єктів господарювання, які декларують податкові зобов'язання по земельному податку та/або орендну плату за землю без правостановлюючих документів для прийняття відповідних рішень в межах їх повноважень.

З метою усунення порушень земельного законодавства в частині використання земельних ділянок без

правовстановлюючих документів, без оформлення кадастрових номерів, розпорядникам земель державної та комунальної власності направлялися переліки суб'єктів господарювання, які декларують податкові зобов'язання по земельному податку та/або орендну плату за землю без правовстановлюючих документів для прийняття відповідних рішень в межах їх повноважень.

5. Впровадження електронних сервісів для суб'єктів господарювання

В Хмельницькій області при державних податкових інспекціях створено та функціонує 21 центр обслуговування платників (далі – ЦОП). Єдині організаційні принципи роботи працівників, які залучені до роботи у ЦОП, визначені Положеннями ЦОП, порядок організації роботи ЦОП - відповідними Регламентами. Положення та Регламенти ЦОП затверджені наказом ГУ ДПС.

Забезпечено координацію роботи ДПІ з питань організації діяльності ЦОП. Протягом 2023 року надано платникам понад 166 тисяч адміністративних послуг, в тому числі понад 57 тисяч адміністративних послуг в електронному вигляді.

У 2023 році найбільше адміністративних послуг надано щодо:

- видачі картки платника податків, внесення до паспорта громадянина України (у формі книжечки) даних про реєстраційний номер облікової картки платника податків з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків – 61882 або 37,2 відс. від загальної кількості наданих адміністративних послуг;

- видачі відомостей з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків про суми/джерела виплачених доходів та утриманих податків – 25679, або 15,4 відс. від загальної кількості наданих адміністративних послуг;

- надання витягу з реєстру платників єдиного податку – 22510, або 13,5 відс. від загальної кількості наданих адміністративних послуг;

- реєстрації платника єдиного податку – 15934, або 9,6 відс. від загальної кількості наданих адміністративних послуг;

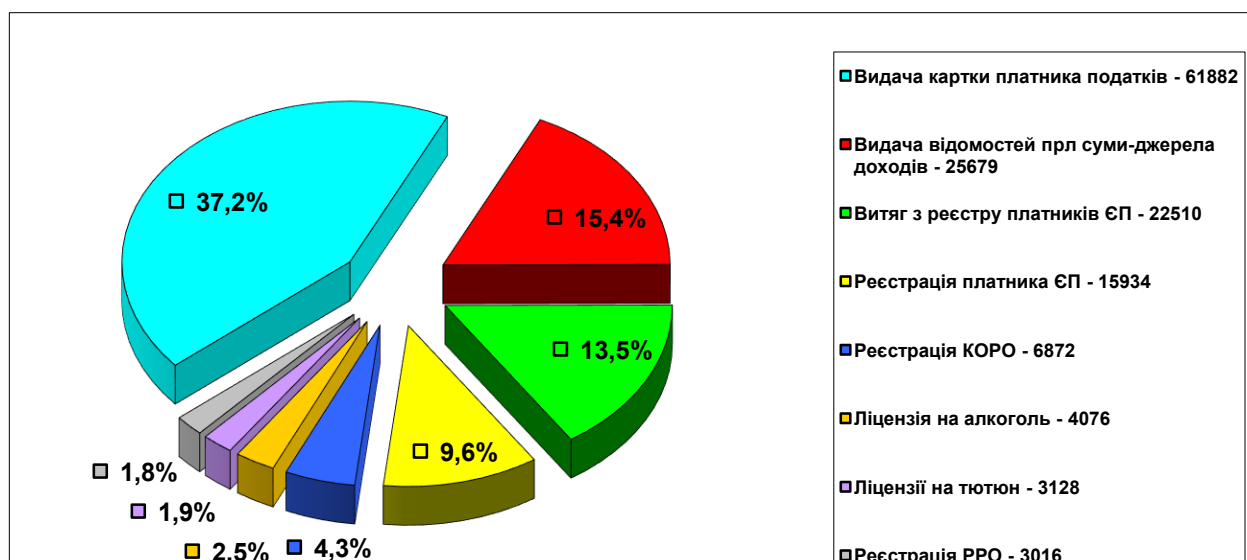
- реєстрації книг обліку розрахункових операцій – 6872, або 4,3 відс. від загальної кількості наданих адміністративних послуг;

- видачі ліцензії на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями – 4076, або 2,5 відс. від загальної кількості наданих адміністративних послуг;

- видачі ліцензії на право роздрібною торгівлі тютюновими виробами – 3128, або 1,9 відс. від загальної кількості наданих адміністративних послуг;

- реєстрації реєстратора розрахункових операцій – 3016, або 1,8 відс. від загальної кількості наданих адміністративних послуг.

Кількість наданих адміністративних послуг протягом 2023 року

Постійно оновлюються інформаційні картки та зразки документів, що подаються суб'єктами звернень для отримання адміністративних послуг із врахуванням відповідних змін. Зразки документів розміщено у місцях прийому суб'єктів звернень на інформаційних стендах, відповідних папках та суб сайті ГУ ДПС офіційного веб-порталу ДПС.

Забезпечено належні умови для доступу до приміщень ЦОП осіб з обмеженими фізичними можливостями. Вхід до приміщень ЦОП, які розташовані на першому поверсі адміністративних будівель, обладнанні пандусами. Вхід до інших адміністративних будівель, в яких ЦОП розташовані на другому чи третьому поверхах встановлена кнопка виклику модератора ЦОП.

Прийом відвідувачів у ЦОП та в інших місцях прийому відвідувачів здійснюється згідно з графіком роботи: понеділок – четвер - з 8 год. 30 хв. до 17 год. 00 хв. з обідньою перервою з 12 год. 30 хв. до 13 год. 00 хв., та з технічними перервами для санітарної обробки та провітрювання кожні дві години на 10-15 хв. Крім того, встановлено час з 10 год. 00 хв. до 12 год. 00 хв. пріоритетним для прийому громадян похилого віку та осіб з інвалідністю.

Пріоритетним напрямком ГУ ДПС є популяризація і використання електронних сервісів ДПС. З метою надання платникам якісних послуг функціонує та постійно удосконалюється електронний сервіс ДПС «Електронний кабінет платника» (далі - ЕКП). В Електронному кабінеті платника працює понад 130 сервісів. В зв'язку з цим постійно проводиться популяризація ЕКП, як сучасного електронного сервісу.

Крім того, платникам надавались консультації щодо встановлення та використання безкоштовного мобільного застосунку «Моя податкова», який дає можливість швидко отримувати необхідну інформацію, подавати заяви та декларації, сплачувати податки.

Протягом 2023 року надавались консультації платникам щодо порядку реєстрації та застосування програмних РРО. При цьому платникам доводилась інформація, яка розміщена на сайті ДПС у банері «Програмні РРО» (нормативно-правові акти, які регулюють дане питання, інструктивні документи щодо порядку реєстрації та застосування програмних РРО, актуальні запитання – відповіді).

Під час інформування платникам рекомендовано встановлювати та застосовувати безкоштовне програмне РРО ДПС, функціонал якого відповідає законодавчим вимогам, а придбання, оновлення та використання не потребує витрат та спеціальних навичок користування.

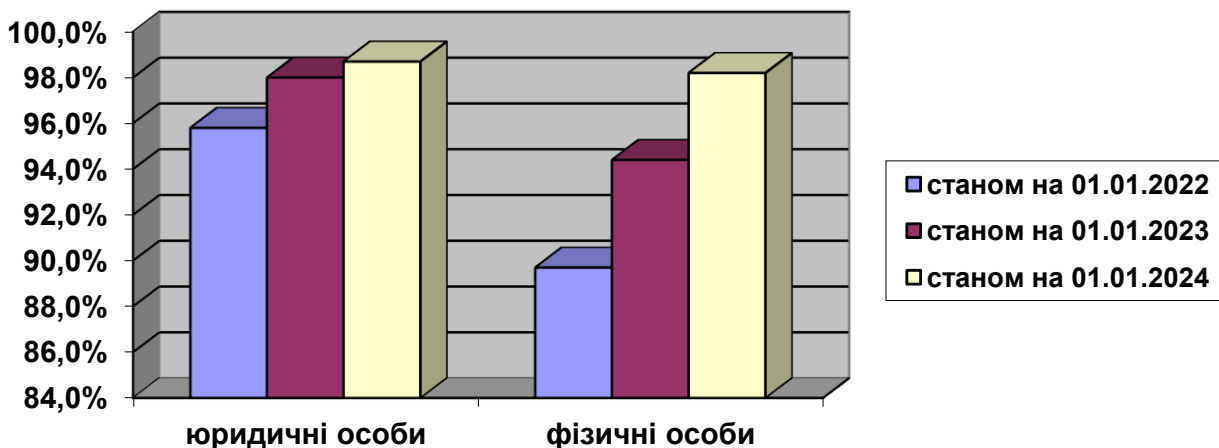
Протягом 2023 року інформаційні матеріали (листівки, презентації, статті) розміщувались на субсайті ГУ ДПС в області, в соціальних мережах Facebook, Telegram, направлялись в засоби масової інформації для розміщення.

ГУ ДПС розроблені та направлені в ДПІ для розміщення в ЦОП листівки щодо переваг звітності в електронному вигляді, переваг Електронного кабінета платника, функціонування мобільного застосунку «Моя податкова», реєстрації РРО, ПРРО.

Постійно проводиться роз'яснювальна робота щодо подання податкової звітності за допомогою засобів телекомунікаційного зв'язку, надаються відповідні консультації і практична допомога платникам при поданні податкової звітності.

Внаслідок вжитих заходів станом на 01.01.2024 досягнуто рівня подання електронної звітності по юридичних особах – 98,7 від., по фізичних особах – 98,2 відс. (станом на 01.01.2022 рівень подання електронної звітності по юридичних особах – 95,8 відс., по фізичних особах – 89,7 відс.; станом на 01.01.2023 рівень подання електронної звітності по юридичних особах – 98,0 відс., по фізичних особах – 94,9 відсотка).

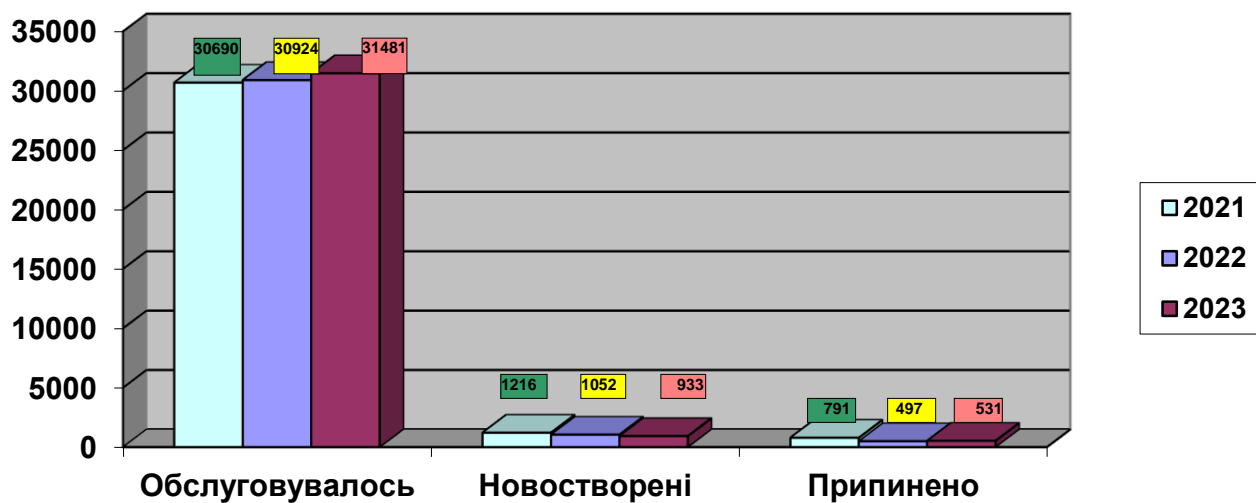
Динаміка подання електронної звітності

Для зручності платників у ЦОП Кам'янець-Подільської та Хмельницької ДПІ ГУ ДПС, розміщено сектор реєстрації користувачів, в якому надаються послуги електронного цифрового підпису органам державної влади, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам та організаціям всіх форм власності, іншим суб'єктами господарської діяльності та фізичним особам, з можливістю безоплатної видачі посиленних сертифікатів відкритих ключів.

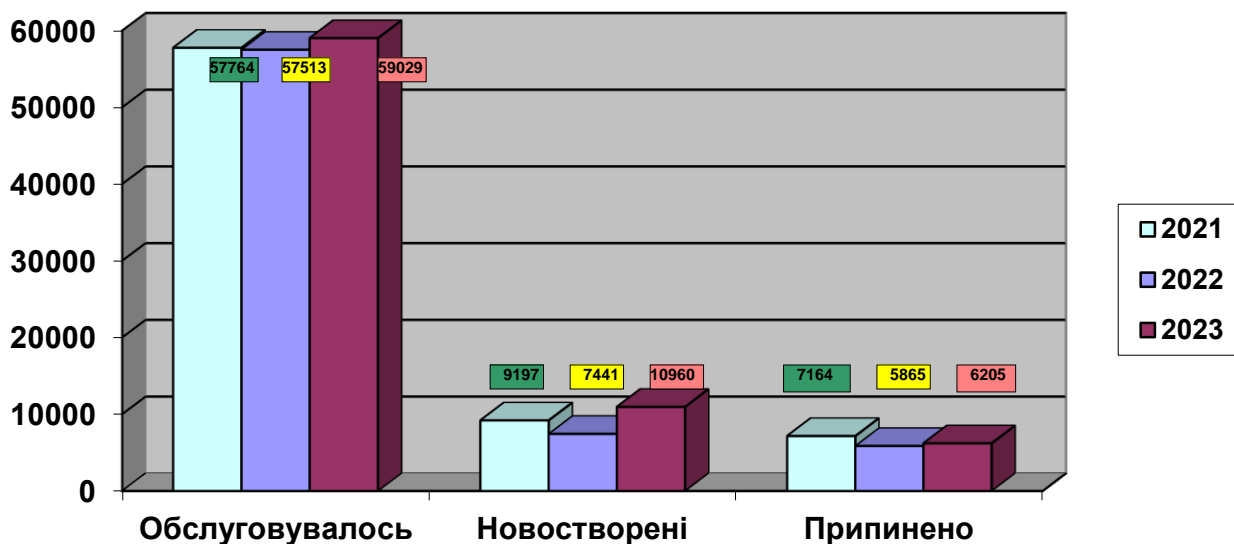
В ГУ ДПС станом на 01.01.2023 перебувало на обліку 31481 юридична особа. Протягом 2023 року взято на облік 933 юридичні особи, 531 юридичну особу припинено.

Облік юридичних осіб

Облік фізичних осіб

В ГУ ДПС станом на 01.01.2023 перебувало на обліку 59029 самозайнятих осіб. Кількість фізичних осіб – підприємців станом на 01.01.2024 в порівнянні з початком року збільшилась на 4755. Протягом 2023 року взято на облік 10960 самозайнятих осіб, 6205 самозайнятих осіб припинено.

Облік платежів та зведеної звітності

За період з 01.01.2023 по 31.12.2023 опрацьовано Реєстр узгоджених повернень. В результаті сформовано та виконано Казначейством 5199 електронних висновків на повернення (перерахування) помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань.

Сформовано 47 рішень (1 рішення в паперовому вигляді та 46 Електронних рішень) про списання сум помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань, що обліковуються більше 1095 календарних днів без руху та 69 рішень (24 рішення в паперовому вигляді та 45 Електронних рішень) за заявою платника в дохід держави та проведено списання на загальну суму 20616,1 тис. гривень.

Станом на 01.01.2024 по 45157 фізичних особах – підприємцях та юридичних особах, які перебувають на обліку в ліквідаційних станах, закрито 91589 інтегрованих карток платника.

Постійно проводиться робота щодо повноти обліку платежів платників податків та контролю за поверненням податків, зборів, платежів на рахунок платника з ІКП зі спеціальним кодом «Платежі до з'ясування». Здійснюється постійний моніторинг повноти відпрацювання платежів, рознесених до ІКП зі спеціальним кодом відображення «Платежі до з'ясування», з урахуванням залишків нез'ясованих платежів.

З метою забезпечення своєчасного та якісного відпрацювання нез'ясованих платежів за результатами аналізу сум податків, зборів та платежів, що обліковуються в ІКС ДПС за спеціальним кодом «Платежі до з'ясування» станом на 01.01.2024 за період 2023 рік відпрацьовано 5457 нез'ясованих платежів на загальну суму 8923 тис. гривень.

Серед платників проводиться роз'яснювальна робота щодо заповнення поля «Призначення платежу» документів на переказ згідно Порядку заповнення реквізиту "Призначення платежу" платіжної інструкції під час сплати (стягнення) податків, зборів, митних, інших платежів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, внесення авансових платежів (передоплати), грошової застави, а також у разі їх повернення, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 23 березня 2023 року №148, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 березня 2023 року за №528/39584. Розміщено інформацію у мережі Інтернет (на веб-сайті ГУ/ДПП та/або у соціальних мережах) в загальній кількості - 371 та розміщено матеріали на сайтах та/або стендах територіальних громад в загальній кількості – 446.

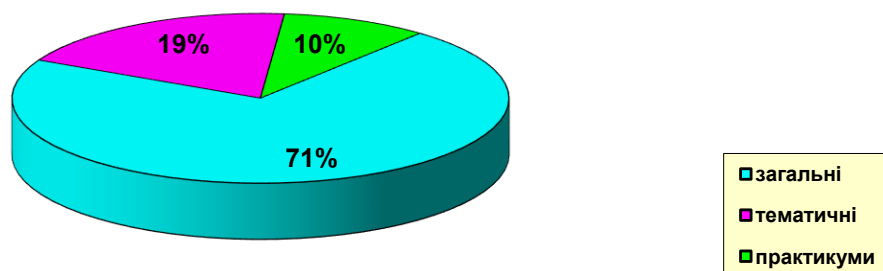
6. Організація роботи з платниками податків, громадськістю та засобами масової інформації

З метою забезпечення конструктивного діалогу з бізнесом, повноти і системності сплати податків до бюджетів усіх рівнів, поліпшення інвестиційного клімату постійно здійснювалася роз'яснювальна та інформаційно-комунікаційна діяльність серед платників усіх категорій.

Відтак за звітний період проведено 1387 публічних заходів. Для ЗМІ організовано 53 прес-конференції та брифінги. Крім того проведено 187 «круглих столів» та 1085 зборів і зустрічей з громадськістю. Представники ГУ ДПС долучилися до 52 заходів, організованих та проведених інститутами громадянського суспільства.

Для платників податків організовано та проведено 115 семінарів з актуальних питань оподаткування за участі провідних фахівців органів ДПС в області. Забезпечено проведення 48 сеансів телефонного зв'язку «гаряча лінія».

Структура проведення семінарів для платників податків із застосування норм податкового законодавства у 2023 році

З метою поліпшення інформаційно-роз'яснювальної роботи та надання практичної допомоги платникам податків розроблено та випущено 27 видів друкованої продукції, зокрема брошур, листівок, пам'яток, плакатів, буклетів тощо, загальним накладом 7200 примірників.

На суб-сайті ГУ ДПС офіційного веб-порталу ДПС України протягом 2023 розміщено 3030 матеріалів, з яких 2193 – інформаційних та 820 – консультаційно-роз'яснювальних.

При ГУ ДПС діє Громадська рада. Проведено 4 засідання Громадської ради, де обговорено ряд актуальних проблем податкової політики, її вплив на розвиток бізнесу, легалізації трудових відносин та протидії тінізації економіки, удосконалення правового поля із застосування РРО тощо.

Проведено 6 інформаційних кампаній для платників податків та громадськості щодо кампанії декларування майнового стану та доходів громадян, добровільного (одноразового) декларування, змін у податковому законодавстві, введення в дію сучасних електронних сервісів, законодавчих змін щодо застосування РРО/ПРРО, легалізації трудової зайнятості та недопущення виплати заробітної плати «у конверті».

Під час проведення зазначених заходів висвітлювалися теми, що стосувалися діяльності органів ДПС області, зокрема, щодо:

- надходжень до бюджетів усіх рівнів;
- досягнення прозорого та чіткого адміністрування податків та рівня їх сплати;
- обговорення змін до Податкового кодексу України;
- проведення кампанії одноразового добровільного декларування та декларування доходів громадян;
- заходів, які вживаються з метою детінізації економіки та залучення додаткових резервів оподаткування, легалізації трудової зайнятості, у т.ч. порушень під час виплати заробітної плати суб'єктами господарювання;
- сервісного обслуговування платників податків та протидії корупції тощо.

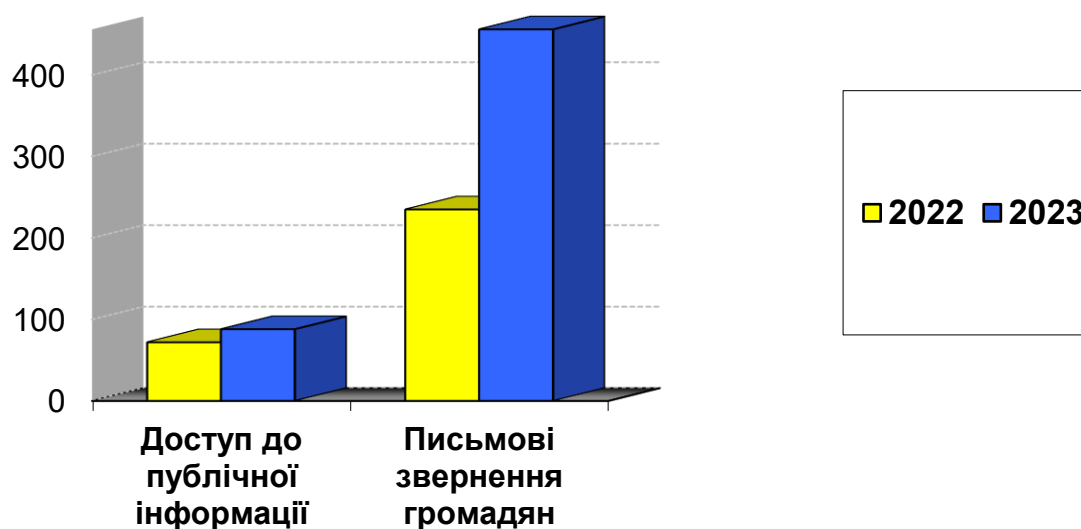
У 2023 році започатковано новий формат виїзних робочих зустрічей з представниками виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, територіальних громад, бізнес-асоціацій та інститутів громадянського суспільства, у ході яких розглядалися важливі питання економічного розвитку та сплати податків, імплементації податкових новацій, що у кінцевому підсумку дозволило не тільки забезпечувати надходження додаткових коштів до бюджету, покращувати процеси податкового адміністрування та обслуговування платників, а й розширювати ринок для роботи легального бізнесу, сприяти розвитку економічної конкуренції.

Забезпечено організацію та проведення публічного інформування платників податків через суб-сайт ГУ ДПС та офіційну сторінку Facebook в мережі Інтернет. З цією метою здійснювалося активне залучення користувачів соціальних сторінок ДПС у мережі Facebook та Telegram. За підсумками 2023 року по Хмельницькій області на сторінку ДПС України мережі Facebook підписано 2310 користувачів.

До ГУ ДПС надійшло 88 запитів про доступ до публічної інформації. Відповіді на запити надані в терміни встановлені законодавством. Інформація щодо доступу до публічної інформації розміщена на суб-сайті ГУ ДПС офіційного вебпорталу ДПС та на єдиному державному порталі відкритих даних.

Забезпечено кваліфікований і своєчасний розгляд звернень громадян відповідно до вимог Закону України «Про звернення громадян».

До ГУ ДПС надійшло 456 письмових звернень громадян. Всі звернення розглянуті в терміни встановлені законодавством.

Протягом 2023 року усний прийом звернень громадян не проводився. Громадяни надсилали свої звернення до ГУ ДПС з використанням мережі Internet, засобами електронного зв'язку на електронну адресу, у вигляді сканкопії або фотокопії письмового звернення з підписом громадянина, поштою, особисто чи через уповноважену особу.

ГУ ДПС забезпечено кваліфікований та своєчасний розгляд запитів, звернень юридичних та фізичних осіб – підприємців, які надходили з державної устаови «Урядовий контактний центр» з питань, що належать до компетенції ДПС.

Протягом 2023 року на телефон сервісу «Пульс» Державної податкової служби України платники Хмельницької області звернулися 88 разів. По усіх зверненнях забезпечено якісний та своєчасний розгляд інформації, питання вирішені по суті та у встановлений законодавством термін. Суб'єктів господарювання та громадян цікавили такі питання у сфері оподаткування: щодо роботи органів ДПС, функціонування системи електронного адміністрування ПДВ, звітності та реєстрації накладних, роботи ЦОП тощо.

7. Координація роботи з питань основної діяльності, здійснення контролю за виконанням контрольних завдань та перевірок з окремих питань

У 2023 році організація роботи ГУ ДПС здійснювалася відповідно до:

- Плану роботи на 2023;
- Плану роботи на перше півріччя та Плану роботи на друге півріччя.

Підготовлено План роботи ГУ ДПС на 2024 рік та План роботи ГУ ДПС на перше півріччя 2024 року, які направлено в ДПС для затвердження у встановленому порядку.

Щоквартально відповідними наказами ГУ ДПС доводилися до структурних підрозділів показники доходів розрахункової бази збору платежів до бюджету (у розрізі платежів) та організаційні заходи, спрямовані на забезпечення виконання встановлених завдань.

Звіти про виконання планів роботи розміщено на суб-сайті ГУ ДПС веб-порталу ДПС.

Протягом 2023 року забезпечено організацію роботи щодо проведення апаратних нарад керівного складу ГУ ДПС та підготовку за результатами протокольних доручень, практична реалізація яких мала важливу роль у організації роботи органів ГУ ДПС.

На кожен апаратну нараду керівництву ГУ ДПС забезпечено формування орієнтовного Порядку денного проведення апаратної наради ГУ ДПС та відповідних матеріалів структурних підрозділів.

До Порядку денного апаратних нарад ГУ ДПС включалися важливі питання діяльності, зокрема, щодо стану виконання доведених завдань із надходження платежів до бюджетів та інших завдань, встановлених відповідними наказами ДПС та ГУ ДПС, а також щодо заходів, які необхідно вжити з метою усунення ризиків їх виконання тощо.

ГУ ДПС проводилася системна робота щодо забезпечення виконання у повному обсязі та у встановлені терміни завдань, визначених актами законодавства, указами, розпорядженнями та дорученнями Президента України, дорученнями Прем'єр - міністра України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, запитами і зверненнями народних депутатів України, наказами і розпорядженнями ДПС, ГУ ДПС, протокольними дорученнями селекторних апаратних нарад ДПС та апаратних нарад ГУ ДПС, дорученнями керівництва ДПС та ГУ ДПС, завданнями, визначеними керівництвом ДПС та ГУ ДПС до вхідної кореспонденції, що надійшла від міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, територіальних органів ДПС в області, підприємств, установ, організацій і громадян (далі – контрольні завдання).

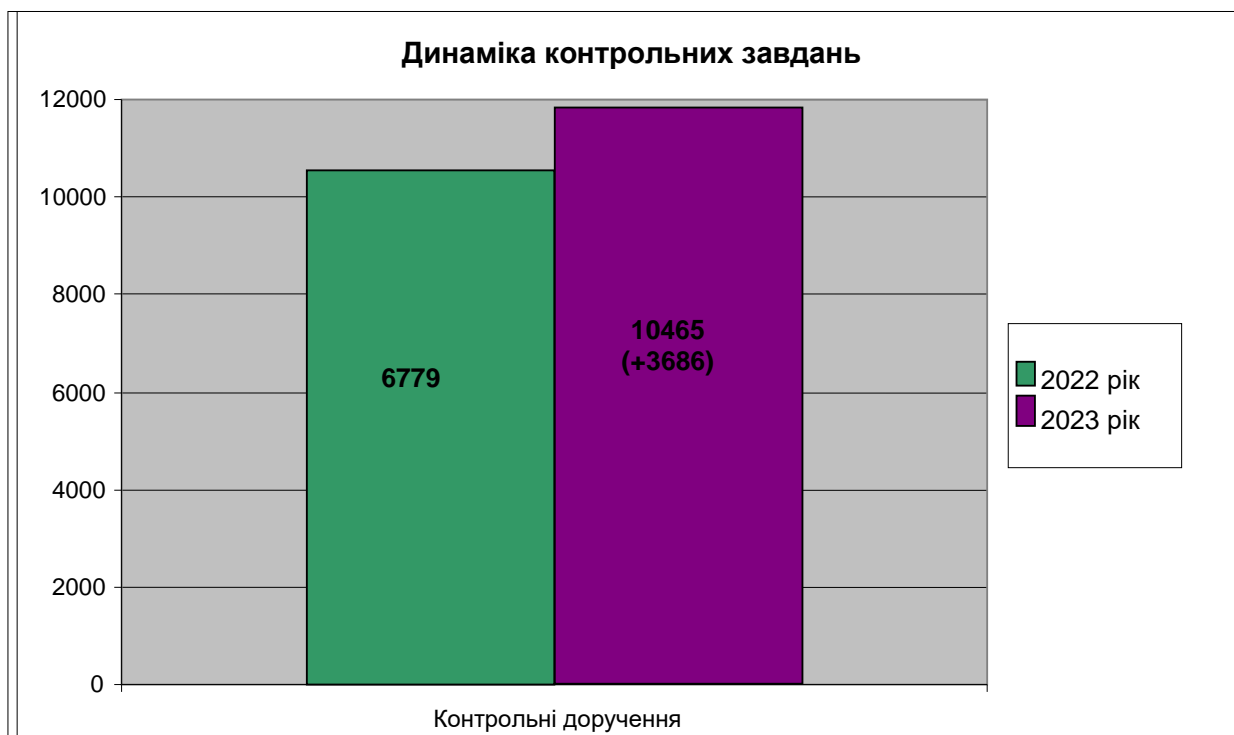
В ГУ ДПС у 2023 році зареєстровано в журналах всього 259665 документа (вхідної кореспонденції – 115491 документа; вихідної кореспонденції – 52661 документа; вхідної кореспонденції з грифом «ДСК» - 32 документа; вихідної кореспонденції з грифом «ДСК» - 39 документа; реєстрації наказів з грифом «ДСК» - 5 наказів).

ГУ ДПС протягом 2023 року здійснено в ІКС «Управління документами» реєстрацію, облік, сканування 4055 наказів, 79 розпоряджень та 39 доручень.

З усіх завдань, визначених дорученнями у всіх реєстраційних групах вхідної кореспонденції та власними рішеннями, які підлягали виконанню структурними підрозділами ГУ ДПС, були поставлені на автоматизований контроль 10465 завдань.

На апаратні наради ГУ ДПС надавалась аналітична інформація про стан виконавської дисципліни разом з пропозиціями щодо надання доручень керівникам структурних підрозділів стосовно забезпечення якісного виконання контрольних доручень, термін виконання яких минув.

Щомісячно проводився моніторинг та аналіз стану виконавської дисципліни в розрізі структурних підрозділів з метою своєчасного та якісного виконання контрольних доручень, що визначені наказами, розпорядженнями ДПС, протокольними дорученнями, наданими на апаратних та селекторних нарадах. Результати аналізу надавались керівникам відповідних структурних підрозділів ГУ ДПС для врахування при визначенні розміру премії відповідальним працівникам.

Забезпечено постійний аналіз стану виконавської дисципліни, за результатами якого керівництву ГУ ДПС щомісячно надавалася аналітична інформація з відповідними пропозиціями щодо підвищення рівня виконавської дисципліни, усунення виявлених недоліків та вжиття заходів до порушників. Керівництву ГУ ДПС підготовлено 12 доповідних записок.

8. Організація правової роботи

Значну увагу ГУ ДПС було зосереджено на забезпеченні якісного представництва інтересів держави у судах.

Протягом 2023 року на розгляді у судах різних інстанцій, з урахуванням справ, що перейшли з попередніх років, перебувало 459 справ за позовами платників податків до ГУ ДПС в області на суму 1 186,57 млн гривень.

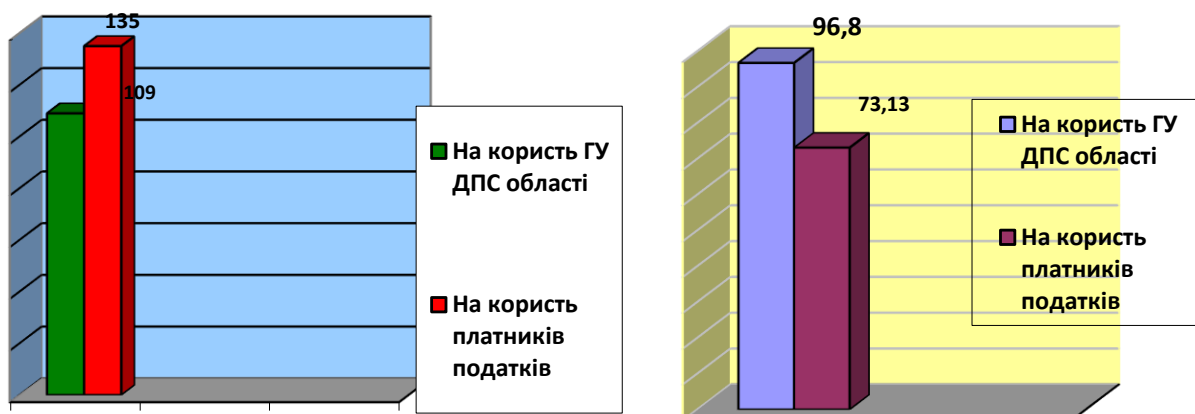
З них, на користь ГУ ДПС в області вирішено 109 справ на суму 96,8 млн грн, що становить 44,7 відс. від кількості та 57 відс. від суми, а на користь платників податків вирішено 135 справ на суму 73,13 млн грн, що становить 55,3 відс. від кількості та 43 відс. від суми розглянутих справ.

Статистика вирішення судових справ за позовами платників податків до ГУ ДПС в області у 2023 році

По кількості

По сумі

млн. грн.

Переважну більшість судових справ за позовами до ГУ ДПС складає одна з ключових та бюджетоформуючих категорій судових справ – про визнання недійсними/нечинними податкових повідомлень-рішень.

Так протягом 2023 року на розгляді у судах різних інстанцій, з урахуванням справ, що перейшли з попередніх років, перебувало 353 таких справи на суму 1 184,53 млн гривень.

З них, за результати розгляду 190 справ на загальну суму 169,38 млн грн, судами вирішено на користь ГУ ДПС в області 91 справу на суму 96,67 млн грн, що становить 47,9 відс. від кількості та 57,1 відс. від суми розглянутих справ, а на користь платників податків – 99 справ на суму 72,7 млн грн, що становить 52,1 відс. від кількості та 42,9 відс. від суми розглянутих справ.

Окрім того, у січні - грудні 2023 року по справах, пов'язаних з роботою системи автоматизованого моніторингу відповідності податкових накладних/ розрахунків коригування критеріям оцінки ступеня ризиків на розгляді у судах різних інстанцій, з урахуванням справ, що перейшли з попередніх років перебувало 545 справ.

У січні - грудні 2023 року, судами розглянуто 460 справ (сума ПН 622833,57 тис.грн.). З них, на користь ГУ ДПС, ДПС вирішено 16 справ (сума ПН 60728,20 тис. грн), а на користь платників податків вирішено 444 справи (сума ПН 562105,37 тис. гривень.).

Протягом 2023 року перевірено на відповідність чинному законодавству 567 актів камеральних та документальних перевірок та надано висновки до них щодо повноти доказової бази за виявленими порушеннями, а також здійснено правову оцінку з урахуванням наявної судової практики. платників податків.

Забезпечено перевірку 9504 проекти податкових повідомлень рішень (рішень, вимог) вимогам чинного законодавства, встановлення остаточної відповідності їх форми та змісту відповідним нормативно-правовим актам.

У ГУ ДПС здійснювався аналіз скасованих податкових повідомлень-рішень (рішень) за результатами судового розгляду. Відповідна інформація щокварталу направлялася в ДПС .

Забезпечено підтримку в актуальному стані бази даних підсистеми АІС „Суди” інформаційно-комунікаційної системи „Податковий блок” з накопичення даних про результати розгляду справ у судах різних інстанцій.

Забезпечено надання до ДПС 165 висновків під час проведення процедури адміністративного оскарження скарг (заяв) платників податків.

9. Організація роботи з персоналом. Запобігання та виявлення корупції

Протягом 2023 року в ГУ ДПС забезпечено укомплектування структурних підрозділів працівниками відповідно до вимог статей 19 та 20 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» (зі змінами), від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII «Про запобігання корупції» (зі змінами) та статті 10 Закону України від 12 травня 2015 року №389-VIII «Про правовий режим воєнного стану» (зі змінами).

Протягом поточного року призначено 86 працівників з дотриманням вимог вищезазначених законів та звільнено 91 працівника.

Протягом 2023 року конкурси на заміщення вакантних посад в ГУ ДПС не оголошувались.

Протягом 2023 року забезпечено та організовано процес проведення адаптації для 61 новопризначеного працівника відповідно до Програми проведення адаптації новопризначених працівників органів Державної податкової служби України, затвердженої наказом Державної податкової служби України від 17.03.2021 № 306 (зі змінами)

Протягом 2023 року визначено та погоджено у встановленому порядку завдання і ключові показники результативності, ефективності та якості службової діяльності державних службовців, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В» на 2023 рік за формою, визначеною Порядком, для всіх фактично працюючих державних службовців.

Визначені результати виконання завдань державних службовців ГУ ДПС, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В» у 2023 році. Затверджено список державних службовців ГУ ДПС, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В» в кількості 558 чоловік та затверджено висновок з відмінними та позитивними оцінками.

Протягом 2023 року забезпечено комплекс заходів щодо обліку порушених дисциплінарних проваджень, та заходів передбачених п.п. 6, 7 ст. 77 Закону України «Про державну службу». Відповідно до наказів ГУ ДПС у 2023 році було порушено 9 дисциплінарних проваджень стосовно 17 працівників, з них 6 – категорії Б, та 11 – категорії В. За наслідками проведених дисциплінарних проваджень працівникам оголошено 3 догани (1 працівнику категорії Б та 2 - категорії В), решта дисциплінарних проваджень закрито.

На виконання вимог Законів України «Про правовий режим воєнного стану» (зі змінами) та «Про запобігання корупції» у IV кварталі 2023 року спеціальні перевірки відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави в ГУ та проведення перевірки відповідно до законодавства в умовах воєнного стану розпочато для 29 державних службовців, які були призначені з категорії «В» на категорію «Б» в умовах воєнного стану та щодо 2-х працівників, які претендують на зайняття посад категорії «Б». Складено довідку про результати спеціальної перевірки щодо 1 працівника, який (яка) претендує на зайняття посади, яка передбачає зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком.

Забезпечено підвищення рівня професійної компетентності 98,0 відс. державних службовців ГУ ДПС відповідно до індивідуальних програм підвищення рівня професійної компетентності/ індивідуальних програм професійного розвитку.

Повністю виконано графік проведення дистанційного навчання у Вищій школі публічного управління, де 63 працівники підвищили рівень професійної компетентності відповідно до спеціальної професійної (сертифікатної) та спеціальної короткострокової програм.

176 працівників пройшли підвищення рівня професійної компетентності за загальною короткостроковою програмою «Компоненти і технології розвитку лідерства на державній службі» у Хмельницькому університеті управління та права Імені Леоніда Юзькова та пройшли підвищення рівня професійної компетентності за загальною короткостроковою програмою «Актуальні питання реалізації податкового законодавства» у Товаристві з обмеженою відповідальністю «ЦПК ГРУП».

Також до працівників було доведено інформацію щодо навчання за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за заочною формою навчання у Західноукраїнському національному університеті, Національний університет «Одеська юридична академія».

З метою забезпечення суворого дотримання вимог чинного законодавства у сфері запобігання та виявлення корупції на постійній основі здійснюється контроль за дотриманням антикорупційного законодавства та забезпечується проведення перевірочних заходів серед працівників ГУ ДПС щодо запобігання та протидії корупції.

У 2023 році організовано проведення 698 роз'яснювальних заходів щодо протидії корупції в ГУ ДПС, з числа яких:

- тренінгів – 1;
- навчальних заходів (лекції, семінарів) – 627;

- профілактичних бесід з новопризначеними працівниками – 18;
  - публікацій на субсайті територіального органу ДПС – 26;
  - публікацій в мережі інтернет та соцмережах – 26.
- Вжито заходів з надання методичної та консультаційної допомоги, зокрема:
- окремим посадовим та службовим особам (у тому числі в заповненні декларацій особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування) – 227;
  - структурним підрозділам – 10.

З метою упередження, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та прирівняних до них осіб проведено профілактично-роз'яснювальну роботу у ГУ ДПС, в результаті чого виявлено та врегульовано 55 потенційних конфліктів інтересу.

Проведено роботу з 9 повідомленнями щодо причетності посадових та службових осіб до вчинення корупційних та пов'язаних корупцією правопорушень, інших порушень вимог Закону України від 14.10.2014 №1700-VII «Про запобігання корупції» (зі змінами). За результатами розгляду яких, інформація у 1 випадку знайшла своє підтвердження та матеріали спрямовані до спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції.

У 2023 році проведено 16 перевірок у зв'язку із виявленням фактів, що можуть свідчити про вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень та інших порушень вимог антикорупційного законодавства, а також проведено 1 службове розслідування за поданням спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції, з метою встановлення причин та умов, що сприяли порушенню вимог Закону України від 14.10.2014 №1700-VII «Про запобігання корупції» (зі змінами) працівниками ГУ ДПС.

За результатами проведених перевірочних заходів встановлено недодержання або порушення 13 працівниками ГУ ДПС вимог антикорупційного законодавства, а саме:

- наявності конфлікту інтересів та порушення законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів;
- порушення правил етичної поведінки;
- порушення обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища;
- недодержання інших вимог Закону.

За результатами проведених перевірок скеровано до правоохоронних органів матеріали 4 перевірок.

У зв'язку із виявленням фактів, що свідчать про порушення службовими та посадовими особами Закону України «Про запобігання корупції» №1700-VII від 14.10.2014 (із змінами і доповненнями), Закону України від 10.12.2015 №889-VII «Про державну службу» (із змінами і доповненнями) та Правил етичної поведінки в органах Державної податкової служби, затверджених наказом ДПС від 02.09.2019 №52 (зі змінами) порушено дисциплінарні провадження стосовно чотирьох працівників ГУ ДПС та оголошено догану 2 працівникам.

У 2023 році з метою зменшення ймовірності вчинення корупційних правопорушень в ГУ ДПС вжито необхідних заходів щодо усунення, мінімізації корупційних ризиків, визначених Антикорупційною програмою Державної податкової служби України на 2023-2025 роки, затверджених наказом ДПС від 10 квітня 2023 року №221 (зі змінами).

10. Організація фінансової діяльності. Матеріально-технічний розвиток

За підсумками роботи протягом 2023 року фінансування ГУ ДПС здійснено в повному обсязі, відповідно до асигнувань загального фонду по КПКВК 3507010 «Керівництво та управління у сфері податкової політики» та по КПКВК 3507090 «Виконання судових рішень на користь фізичних та юридичних осіб». Протягом звітнього року здійснювалось оперативне управління бюджетними коштами. Проводився перерозподіл асигнувань з метою раціонального їх використання та недопущення дебіторської та кредиторської заборгованостей.

З метою забезпечення жорсткого режиму економії бюджетних коштів та стабільного функціонування ГУ ДПС суворо дотримується фінансово-бюджетної дисципліни по економному, раціональному і ефективному використанню бюджетних коштів. Залишки невикористаних коштів станом на 31.12.2023 були повернені до бюджету, в зв'язку з особливостями закриття бюджетного року.

Для забезпечення фінансово-господарської діяльності установи зареєстровано та направлено до органів ДКС юридичних зобов'язань (угод) в кількості 215 на суму 204 185,92 тис. грн, для забезпечення проведення

розрахунків за товари, роботи та послуги, що закуповуються за бюджетні кошти, проведено платежів на загальну суму 201,2 млн грн, у тому числі за комунальні послуги 9 328,1 тис. грн, придбано предмети, матеріали, обладнання та інвентар на суму 1 699,1 тис. грн, відшкодовано видатків на відрядження працівникам ГУ на суму 3 616,7 тис. грн, проведена сплата судового збору в сумі 6 900,5 тис. гривень.

У 2023 році, відповідно до ст. 11 Закону України «Про державний бюджет України на 2023 рік» використано бюджетні призначення за спеціальним фондом державного бюджету, а саме на закупівлю комп'ютерної техніки, предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю, оплата послуг (крім комунальних).

Для забезпечення надходжень до бюджетів усіх рівнів, створення сприятливих умов платникам податків та їх належного обслуговування, передано субвенцій з бюджетів громад до державного бюджету на суму 774,9 тис. гривень.

У повному обсязі використані видатки на заробітну плату, а саме нарахування в сумі 143 545,2 тис. грн, з них премія щомісячна – 12 603,99 тис. грн, надбавка за інтенсивність праці – 19 266,46 тис. грн, надбавка за виконання особливо важливої роботи – 6 309,24 тис. гривень.

Забезпечено організацію щодо нарахування та виплати заробітної плати працівникам ГУ ДПС. Нарахування та виплата заробітної плати проводиться відповідно до законодавства двічі на місяць на підставі табелів обліку робочого часу та фінансових наказів. Забезпечено складання на підставі даних бухгалтерського обліку фінансової та бюджетної звітності, а також відомчої, статистичної, податкової, зведеної та іншої звітності, своєчасне її подання у порядку, встановленому законодавством.

Упродовж 2023 року подано:

- Звіт 1-ПВ. Звіт з праці (місячний) – 12 звітів;
- Звіт 1-ПВ. Звіт з праці (квартальний) – 4 звіти;
- Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (квартальний) – 4 звіти.

Протягом 2023 року працівникам ГУ ДПС сформовано та надано 209 довідок про заробітну плату та доходи, сформовано та надано 160 довідок для призначення та перерахування пенсії.

Проведено дотримання вимог нормативно-правових актів щодо використання фінансових, матеріальних (нематеріальних) та інформаційних ресурсів під час прийняття та оформлення документів і проведення господарських операцій.

Також, забезпечено дотримання порядку проведення розрахунків за товари, роботи і послуги, що закуповуються за бюджетні кошти та достовірність і правильність оформлення інформації, включеної до реєстрів бюджетних зобов'язань та бюджетних фінансових зобов'язань. Забезпечення контролю за наявністю і рухом майна, використання фінансових і матеріальних (нематеріальних) ресурсів відповідно до затверджених нормативів і кошторисів.

Станом на 31.12.2023 була проведена попередня оплата по КПКВК 3507010 КЕКВ 2274 «Оплата природного газу» відповідно договору від 03.10.2023 року № 21-4148/23-БО-Т рахунку- фактури від 21.12.2023 № 21-4148/23-БО-Т/12/3 на суму 529 724,39 гривень.

Відсутня заборгованість по відрядженнях в зв'язку з забезпеченням контролю та аналізу видатків на відрядження працівників та інших авансових звітів, відшкодовано видатків на відрядження в межах кошторисних призначень згідно авансових звітів працівників ГУ ДПС в кількості 1 477 на загальну суму 3 616,7 тис. гривень.

Упродовж року забезпечено повернення надміру або/та помилково сплачених коштів єдиного соціального внеску шляхом формування та направлення до органів ДКС платіжних доручень.

У 2023 проведено своєчасне опрацювання наданих 2 395 реєстрів – висновків про повернення надміру та/або помилково сплачених коштів ЄСВ на загальну суму 25,44 млн гривень. Направлено до органів ДКС 951 платіжне доручення відповідно до наданих реєстрів- висновків складено та подано в органи держказначейства 12 актів звірок надходжень страхових коштів.

Вжито комплекс заходів щодо розвитку матеріально-технічної бази ГУ ДПС, поліпшення умов праці працівників. Проведено бухгалтерський облік товарно-матеріальних цінностей, контроль за наявністю і рухом майна, проведена інвентаризація ТМЦ з метою їх збереження та раціонального використання.

Протягом 2023 забезпечено підготовку матеріалів, у тому числі наказів на проведення щорічної та позапланової інвентаризації, накази про створення комісії на списання основних засобів та нематеріальних активів.

Сформовано 324 акта на списання знаків поштової оплати на суму 6,9 млн грн, проведено облік марок акцизного податку на суму 125,6 тис. гривень.

У 2023 забезпечено безперебійну роботу ГУ ДПС, вжито заходів щодо підтримки матеріально-технічної бази, забезпечення системами зв'язку, усіх видів інженерних комунікацій тощо.

Протягом 2023 забезпечено безаварійну роботу службового автотранспорту, належний контроль щодо правил його експлуатації, місць зберігання в неробочий час, вихідні і святкові дні, а також недопущення використання не за призначенням.

Забезпечено дотриманням технічного та санітарно - гігієнічного стану службових приміщень та прилеглої території.

Здійснювались заходи щодо проведення закупівель відповідно до законодавчих та інших нормативно - правових актів. Проведено закупівлі електричної енергії, природного газу, тепло- та водопостачання, послуг з охорони та прибирання приміщень, телекомунікаційних послуг та послуг зв'язку, послуг з обслуговування пожежної сигналізації та обслуговування газових котлів, послуги з вивозу сміття. Проведено закупівлі з придбання паперу, канцелярських товарів, а також пально-мастильних матеріалів для забезпечення роботи дизель-генератора. Усі проведені закупівлі та укладені договори опубліковані через систему «Прозоро».

11. Інформаційно-технічне забезпечення діяльності та технічне супроводження електронних сервісів. Забезпечення охорони державної таємниці, технічного та криптографічного захисту інформації

У ГУ ДПС забезпечено вимоги для належної експлуатації інформаційно-комунікаційних систем «Податковий блок» та «Управління документами». Опрацьовано 100 відсотків службових записок щодо надання ролей користувачам ІКС «Податковий блок» та надання доступу працівникам до ІКС «Управління документами». Проводилось консультування фахівців галузевих підрозділів з питань використання цих систем.

Здійснено заходи щодо впровадження, супроводження, удосконалення програмних комплексів та забезпечення підтримки систем в актуальному стані.

Вчасно проведено оновлення програмного комплексу «ДПС-Кошторис» (встановлено 25 версій), забезпечено підтримку в актуальному стані еталонної схеми довідників.

Для структурних підрозділів ГУ ДПС на основі інформації баз даних обласного рівня розроблено 247 аналітичних запитів щодо аналізу звітності з ПДВ, Єдиного реєстру податкових накладних, акцизного податку, єдиного внеску, звітності з місцевих податків та зборів, єдиного податку, інформації АІС «Галузь» та даних з ДКУ.

З метою якісного обслуговування платників податків, своєчасного інформування про наявну податкову заборгованість розроблено програмне забезпечення для отримання інформації по боржниках «e-Borg». Для оцінювання якості проведення техніко-економічних навчань розроблено інформаційну сторінку здійснення опитування працівників апарату ГУ ДПС.

У межах своїх повноважень забезпечено надання консультації платникам податків із встановлення програмного забезпечення ПРРО.

Протягом 2023 року проводилось профілактичне обслуговування серверного та комп'ютерного обладнання, активного обладнання корпоративної мережі, перевірка працездатності інформаційно-комунікаційних систем. Оперативно усувались технічні неполадки, вживались заходи для відновлення роботи інформаційно-комунікаційних систем та серверного обладнання.

Відновлено роботу 173 комп'ютерів, проведено 137 технічних обслуговувань принтерів та багатофункціональних пристроїв, введено в експлуатацію 40 нових робочих станцій.

У 2023 році проведена інвентаризація комп'ютерної техніки, яка виведена з експлуатації з подальшим її списанням та утилізацією. Так тільки основних засобів (ПЕОМ, принтери та інш.) утилізовано у кількості 566 одиниць.

Проведені роботи по впровадженню програмного комплексу «ІТ гроху захисту» з подальшим його використанням при доступі до ІКС «Податковий блок».

Впродовж 2023 року проводилась робота щодо забезпечення охорони державної таємниці, технічного та криптографічного захисту інформації в ГУ ДПС. Здійснювався контроль стану збереження та обліку матеріальних носіїв інформації з обмеженим доступом та технічного захисту інформації в ГУ ДПС.

Забезпечено виконання заходів з охорони державної таємниці, технічного захисту інформації на об'єктах інформаційної діяльності, функціонування системи антивірусного захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах відповідно до вимог нормативних документів та розпоряджень ДПС.

Забезпечено контроль за станом пропускового режиму в ГУ ДПС та забезпечено режим секретності.

З метою запобігання порушенням законодавства у сфері охорони державної таємниці, проводилась роз'яснювальна робота з працівниками ГУ ДПС, які мають допуск до державної таємниці та виїздили за межі України.

В. о. начальника ГУ ДПС
у Хмельницькій області

Ірина ЗЛЕНКО